

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Antiquae Lectionis Tomus ...

In Qvo XVI. Antiqua Monumenta Ad Historiam Mediae Aetatis Illustrandam,
Nunquam Edita

Canisius, Heinrich

Ingolstadii, 1601

Flacci Aluvini Epistolæ. Ex M. S. Monasterii S. Galli Nunc Primum Editæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64144](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64144)

FLACCI ALCVINI
EPISTOLÆ.

EX M. S. MONASTERII
S. GALLI NUNC PRIMUM
EDITÆ.

EPISTOLA PRIMA.

Ad Edilhardum Archiepiscopum.

PIO PATRI ET SANCTÆ SEDIS PRÆ-
sulis Edilhardo Archiepiscopo humilīs Leuita
Albinus salutem.

VDIENS vestræ salutationis ver-
ba dulcissima, & prosperitatis vestræ sani-
tatem, multis pernecessariam, valde me
gausum esse fateor; Domini & Dei nostri
IESV Christi deprecans tota mentis ala-
crite clementissimam pietatem, quatenus vestram lon-
gævam custodiat prosperitatem, in augmentum sanctæ
sua Ecclesiæ, vt per tuam deuotissimam doctrinam ver-
bum vitæ aternæ currat & crescat, & multiplicetur nume-
rus populi Christiani, in laudem & gloriam Saluatoris no-
stri. In quo opere te, frater sancte, laborare tota virtute
obsecro. Et quanto plus appropinquat dies remuneratio-
nis, tanto magis mercedis tuæ felicitatem accumulare stu-
deas.

Cogita quales habueris antecessores, doctores, & lumi-
na to-

100 GAN
311
10m, 1m,
SIV
24

na totius BRITANNIÆ. Inter horum sacratissima corpora dum oraueris, illorum precibus certissime adiuuaberis, si ab illorum vestigiis te nec seculi caduca blandimenta subtrahant, nec vani terrores Principum formidantem efficiant. Memor esto semper, quod guttur tuum tuba Dei debet esse, & lingua tua omnibus præco salutis. Esto pastor, non mercenarius; rector, non subuersor; lux, & non tenebræ; ciuitas firma fide murata, non domus pluuiis diruta; miles Christi gloriosus, non apostata vilis; pater prædicator, & non adulator. Melius est Dominum timere, quàm hominem; plus DEO placere, quàm homini blandiri. Quid adulator, nisi blandus inimicus? amos perdit, seipsum & suum auditorem. Isti sunt qui consuunt puluilos sub omni cubito, & oues Christi, morbidas faciunt, non sanatas.

Exech. 13.

Virgam accepisti pastorem & baculum consolationis fraternæ; illam ad regendum, istum ad consolandum, vt merentes consolationem habeant in te, & contumaces correctionem sentiant per te. Potestas iudicis est, occidere, tua verò, viuificare. Quid times hominem propter gladium, qui clauem regni accepisti à Christo? Recordare quia passus est pro te; & non metuas loqui pro illo. Pro tuo amore clavis confixus pependit in cruce; & tu sedens in sella dignitatis tuæ, ob timorem hominis tacueris? Non ita, frater non ita. Sed sicut ille dilexit te, ita dilige & illum. Qui plus laborat, plus mercedis accipiet. Si persecutionem patieris propter verbum DEI, quid beatius? ipso Domino dicente: Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum cœlorum. Et: Ibant Apostoli à conspectu concilij, gaudentes, quoniam digni habiti sunt cõtumelias pati pro nomine IESU. Et: Non sunt condignæ passionis huius tem-

Matth. 5.

Act. 5.

Rom. 8.

poris, ad superuenturam gloriam, quæ reuelabitur in nobis. Si corripueris delinquentem, & ad tuam increpationem corrigit se, etiam tibi est merces apud DEVM, & sibi erit salus à DEO. Si te oderit increpantem, illi est damnatio, & tibi beatitudo.

Esto miseris consolator, pauperibus pater, omnibus affabilis, donec intelligas, quid cuique respondeas: & semper tua responsio sale sit sapientiæ condita: non temeraria, sed honesta; non verbosa, sed modesta. Sint tibi mores humanitate præclari, humilitate laudabiles, pietate amabiles: vt non solum verbis, sed exemplis erudias tecum viuentes, vel ad te venientes. Sit manus tuâ larga in elemosynis, prompta in reddendo, & cauta in accipiendo. Præparatibi thesaurum in cælis. Diuitiæ viri, deprædatio animæ illius. Quia beatius est magis dare, quàm accipere. Inuenimus vnâ pretiosam margaritam, demus omnia quæ habemus, & emamus illam. Lectio sanctæ Scripturæ sapius tuis reperiatur in manibus, vt & illa te saturare, & alios pascere valeas. Vigiliæ & orationes assiduæ sint tibi, eò magis, quo pro toto populo Christiano intercedere debes. Locus tuus, inter Deum & homines stare, vt Dei legationes deferas ad populum, & pro populi peccatis intercedas ad Deum.

Facte, eius donante gratiâ, dignum, ab eo exaudiri. Dignitas est in vitæ castitate, & prædicandi fiducia, ipsa attestante veritate: Sint lumbi vestri præincti & lucernæ ardentes in manibus vestris: in lumbis castitatis sanctitas; in lucernis prædicationis claritas designatur.

Luc. 12.

Memor esto, quòd Sacerdos angelus Domini Dei est excelsi; & lex sancta ex ore eius requirenda est. Iuxta quod in Malachia Propheta legimus: Speculator quoque est in excelsissimo positus loco. Vnde & Episcopus dicitur, quasi

Malach. 2.

A 2 spe-

REGAN
SII
omg. m. m.
SIV
24

speculator, qui omni exercitui Christi, prudenti consilio providere debet, quid cauendum sit, quid agendum. Isti sunt luminaria sancte Dei Ecclesie, doctores gregis Christi. Isti in prima acie vexillum S. Crucis non segniter subleuare debent, & ad omnem impetum hostilis exercitus intrepidi stare. Hi sunt qui talenta, redeunte Rege nostro Deo Christo cum triumpho gloriæ ad paternam sedem, acceperunt; & reueniente eodem, magno iudici in die vltima discretionis rationem reddituri sunt, quantum quisque ex prædicationis labore lucratus esset in officio suo. Quapropter reipsum, carissime frater, idoneum præpara ministrum sermonis Dei; alios quoque confacerdotes tuos admone diligentissimè, in verbo vitæ cum omni instantia laborare, quatenus multiplici negotiationis lucro ante conspectum æterni iudicis, gloriosi appareant. Estote vnanimes in omni consilio pietatis, & constantes in omni iudicio æquitatis. Nullus vos humanæ dignitatis terror separet, nulla adulationis blandimenta diuidant; sed quasi acies castrorum Dei firmissima vnitatem vos coniungite. Sic tandem concordia vestra terribilis apparet omni qui vult veritati contradicere, Salomone dicente. Frater si a fratre adiuuatur, ciuitas firma est.

Proverb. 18.

Vos estis, dicente veritate, lux totius Britannia, sal terræ, ciuitas super montem posita, lucerna super candelabrum eleuata. Item beato Principe Apostolorum attestante: Vos autem estis genus electum, regale Sacerdotium. Per vestra verò prædicationis instantiam nos erimus, quod in eadem sequitur epistola: Gens sancta, populus acquisitionis; quatenus per vos virtus annuncietur illius, qui nos omnes de tenebris vocauit in admirabile lumen suum. Qui aliquando non populus Dei; nunc autem populus Dei. Patres itaque nostri, Deo dispensante, licet Pagani, hanc

Petr. 2.

hanc patriam bellica virtute primum Pagani possederunt. Quam grande igitur opprobrium est, ut nos Christiani perdamus, quod illi Pagani acquisierunt! Hoc dico propter flagellum quod nuper accidit partibus insulæ nostræ, quæ propè trecentis quadraginta annis à parentibus inhabitata est nostris. Legitur in libro GILDI Bretonum sapientissimi, quod iidem ipsi Bretones propter rapinas & auaritiam principum, propter iniquitatem & iniustitiam iudicum, propter desidiam & pigritiam prædicationis Episcoporum, propter luxuriam & malos mores populi, patriam perdiderunt. Caueamus hæc eadem nostris temporibus vitia inolescere; quatenus benedictio diuina nobis patriam conseruet in prosperitate bona, quam nobis in sua misericordia perdonare dignatus est. Ut hoc ipsum omnipotentis Dei largissima efficiat pietas, vos qui clauem regni cælestis, cum Apostolis, ligandi soluendiq; potestatem accepistis à Christo, aperite assiduis prædicationibus portas cæli populo Dei; & nolite tacere, ne populi peccata impurentur vobis. Requirit enim à vobis animas Deus, quas ad regendum accepistis; & subiectorum salute, vestra multiplicatur remuneratio.

Puillanimes consolamini, humiles roborate, errantes in viam veritatis reducite, ignorantés instruite, scientes exhortantes, & bonis exemplis vitæ vestræ omnes confirmate, contumaces & veritati resistentes virga castigate pastoralis, ceteros baculo consolationis sustentate. Et si vnanimés eritis, quis vobis resistere poterit? Vel quis cum Deo pacem habebit, si prædicatoribus suæ salutis non obtempererit? dicente ipsa veritate ad prædicatorés verbi Dei: Qui vos audit, me audit; & qui vos spernit, me spernit. Luc. 10. Item ad confortandos eos, illisq; fiduciam ingerendam loquendi sermonis Dei, eadem veritas ait: Quodcunq; Matth. 18.

ligaueritis super terram, erit ligatum & in cœlis: & quodcunq; solueritis super terram, erit solutum & in cœlis: Diuisa est potestas secularis, & potestas spiritalis; illa portat gladium mortis in manu, hæc clauem vitæ in lingua. His dicitur: Ne timueritis eos; de illis dicitur: Qui corpus occidunt, animam autem occidere non possunt. De spiritalibus quoque dicitur: Vbi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum. Si Deus pro nobis, ait Apostolus, quis contra nos? Si Christus in medio fuorum, quis illis nocere poterit? Idcirco vos Sacerdotes fiduciam habere debetis prædicandi, ceteri verò humilitatem audiendi & obedientiam faciendi, quæ iubetis. Illi, id est, seculares, sint defensores vestri; vos intercessores illorum, vt sit vnus grex sub vno Deo Christo pastore; & fiat hæc patria à bello nobis nostrisque nepotibus conseruata in benedictione sempiterna; vt ex hac mereamur ad illam peruenire quæ finem non habet, & est perpetua pace beatissima.

Deut. 26. Vt ad hanc peruenire mereamur, vos sæpius cum Moyse seruo Dei deuoto pectore dicite: Respice Domine de Sanctuario tuo & de excelso cœlorum habitaculo, & benedic populo tuo & terræ, quam dedisti nobis. Item cum Propheta Ioël Domini cum lacrimis clamate: Parce Domine parce populo tuo, & ne des hæreditatem tuam in opprobrium gentibus. Apostolo Iacobo præcipiente, orate inuicem, vt saluemini: multum enim valet oratio iusti assidua. Item Petrus Apostolus: Omnes vnanimis in oratione estote, compatibles fraternitati, humiles & misericordes. Et vas electionis præcepit, pro omnibus orationes fieri, pro regibus & omnibus qui in sublimitate sunt positi; quatenus omnipotentis Dei gratia populo Christiano tempora cum prosperitate concedat pacifica in laudè & gloriam sancti sui nominis.

Vbi

FLACCI ALCVINI.

Vrbs aeterna Dei, terra sal, lumina mundi,
Bis sex signa poli, menses & ter quater anni,
Atque diei hora, lapidesque in stemmate Christi,
Vestra aperire polum poterit vel claudere lingua,
Doctores vita, magna & medicina salutis,
Vos fontes viui paradisi & flumina sacra,
Vos decus Ecclesiae, populi spes, ianua lucis,
Inclita progenies, Salomonis nobile templum.
Per vos o Patres, nostro sub tempore tota
Virtutum meritis fecunda Britannia flores.
Vos simul vnanimis Christi defendite castra,
Et clypeo fidei tela exsuperate nefanda.
Pectore concordēs, fortes virtute superna,
Iudiciis iusti, humiles pietate modesta,
Doctores populi, ductores & gregis almi.
Semper vbique Deo vos vos estote fideles.
Multiplicate pio percepta talenta labore,
Maxima quod summo capiatis praemia caelo,
Cum Christo & Sanctis caelestia regna tenentes.
Vosque mei memores Christus conseruet vbique.
Alcivine dicor ego, vestro deuotus amori.
O vos pastores patres sine fine valete.
Et tu sancte pater o Eichelharde sacerdos
Iam valeas, vigeas, Christo donante, per ævum.

REGAN
SII
omg am,
SIV
24

EPISTOLÆ
EPISTOLA II.

Edilredo Regi & Principibus populoque
Nordanhumbrorum gentis.

*EXCELLENTISSIMO ÆTHELREDO REGI
& amicis dulcissimis Osbaldo Patritio & Hosberto Duci, &
omnibus fraterna dilectionis amicis Alchwinus Leuita
æterna beatitudinis salutem.*

SVAVITAS sancti amoris sapius me cogit de anti-
qua admonere amicitia, de animarum vestrarum
salute, & de fidei veritate, & de pacis concordia,
quam habere debetis inter vos; quia amicitia, quæ deseri
potest, nunquam vera fuit. Amicus fidelis diu quæritur,
vix inuenitur, difficilè seruatur. Vos, quærens, inueni ami-
cos, seruabo amicos. Nec dimittam, quos amare cœpi, &
si lingua taceat vestra de me, literæ tamen meæ non tace-
ant de vobis, sed semper admoneo deuotionis studio, quo-
rum semper desidero prosperitatis salutem. Cogitate quis
vos de multiplici liberauit tribulatione, quoties præsentem
eius misericordia euasistis mortem. Quoties de manu inimi-
corum erepti fuistis. Recordamini, quis vobis omnes per-
donauit honores, quos largitus est: prosperitates contulit,
sanitates largitus est, omnibus vos vestris fecit sublimiores.
His omnibus bonis nolite ingrati esse, quia eorum gratia
bonorum vitam merebitur sempiternam. Nec hæc felici-
tas huius seculi vobis æterna esse poterit.

Studete diligentissimè, vt post hos honores terrenos
cœlestes habere mereamini. Omnia huius seculi delecta-
menta velut volatilis fugient vmbra; & solummodo manet
in remuneratione bona, quod pro DEI amore egistis.
Grandis enim via de terris videtur esse in cœlum; firmissi-
ma debet esse scala, per quam ascenditur. Facilis est casus
ad

ad inferna. Sed hæc facilitas magnam habet difficultatē, sempiternum siquidem ignem; qui vrit inextinguibiliter, cadens in illum. Difficultas verò ascensionis in cœlum magnum habet gaudium, dum peruenitur, quo ascendit, beatitudinem siquidem sempiternam.

Si fortè quæritis, quomodo quis ascendat in cœlum, vel quomodo cadat in infernum. Per mala igitur operaturit homo ad inferna; per bona verò ascendit ad superna. Mala itaq; sunt opera delectatio carnalis, ambitio sæcularis, auaritia, & omnis concupiscentia mala, violentia, rapina, mēdacia, luxuria, fornicatio, inuidia, ebrietates, comestationes, inimicitia & superbia; dicente Apostolo: Qui talia agunt, regnum DEI non possidebunt, nisi in confessione & longa pœnitentia & eleemosynis multis emendentur. Vnumquodq; eorum, quæ enumeravi, regnum DEI claudere poterit & infernales pœnas aperire hominibus. Væ animæ, quæ ardentes flammæ semper sustinere cogitur. Bona verò sunt opera, per quæ ascendere in cœlum possumus, charitas DEI, honor illius & timor, vigilia & orationes ad Dominum, dilectio hominum, & misericordia in homines, & remissio peccantibus in nos; iustitia in iudicijs, veritas in verbis, patientia in aduersitatibus; nemini reddere malum pro malo; eleemosynæ in pauperes; benignitas in omnes homines, pietas ad amicos, fides recta ad Dominum, spes firma ad illius bonitatem; modestia in vestimentis & omni vsu sæculi: temperantia, continentia, in cibo et potu, in mente humilitas, in moribus honestas, in omni vita æquitas. Hi sunt gradus per quos cœlum ascenditur. Hi mores, qui faciunt homines laude dignos. Hæc opera, quæ gaudia merentur sempiterna. Hęc est sapientia vera, vt homo sibi præuideat, quomodo in æternum fœliciter viuat, Nullatenus homo perire poterit, sicut animal quodd-

B libet,

Gal. 5.

REGAN
SII
omg. m.
SIV
24

libet, sed post hanc vitam victurus erit in æternum: bene propter bona opera; malè propter mala opera: quia DEUS vniciq; reddet secundum sua opera.

Nolite iniustas amare diuitias, quia omnis iniustitia vlciscitur à Domino. Et melior est benedictio DEI, quam omnes diuitiæ mūdi. Quidquid in seculo amatur, amittitur; quidquid pro DEO datur, habetur. Cui largus eris, si tuæ animæ tenax; vel quis tibi fidelis erit, si tu tibi ipse infidelis eris? Cur in aliū spem ponis, & tu tibi ipse benefacere non vis? Morieris ò homo, & omnia dimittes, quæ habes. Hic vis diues esse peregrinus, & parui temporis hospes, & non vis ibi diues esse, vbi semper eris? Præmitte tibi diuitias tuas, vt habeas in æternum, quod amas in sæculo. Construe tibi bonis operibus beatam domum. Quàm miser erit, qui semper arsurus erit in igne, qui tenebris circumdatur horrendis, qui nihil audiet nisi voces flentium & stridentium dentibus, horroremq; qui nihil sentit, nisi flammæ edaces & frigora ingentia & vermium venenatos dentes? Vt hæc horribilia, ò amice, euadere valeas, nullus tibi labor durus videri debet; vt ad illam beatitudinem peruenire merearis, æterna pace iucundissimam, æterna gloria felicissimam.

Nulla secularis ambitio, nulla carnis delectatio, nulla inimicorū vindicta impediatur cursum tuum; sed curre dum lucem habes, operare dum dies est, quatenus ad lucem peruenias perpetuam, vt cum Christo & Sanctis eius regnare merearis ad gloriam sempiternam.

Non solum vos viri clarissimi, & filij charissimi his meis admoneo litterulis, sed & omnes dilectæ gentis principes, & diuersorum nomina seu Ecclesiasticæ pietatis ordines, seu secularis potentiæ sublimitates, communi charitatis intuitu, quasi alumnus vestre dilectionis deuotus de-

precor, DEI diligentissimè obedire præceptis, prædicato-
ribus salutis vestræ subditos esse. Illorum est, (id est, sacer-
dotum) verba Dei non tacere. Vestrum est, ò principes,
humiliter obedire, diligenter implere. Regis est omnes
iniquitates pietatis suæ potentia opprimere; iustum esse in
iudicijs, pronum in misericordia. Secundùm quod ille
miseretur subiectis, miserebitur ei Deus. Sobrium in mo-
ribus, veridicum in verbis, largum in donis, prouidum in
consilijs, consiliarios habere prudentes, Dominum timen-
tes, honestis moribus ornatos. Oportet eum non cupidum
esse alienarum hæreditatum, non auarum, non violenter
rapientem, dicente Apostolo, Neq; fures, neq; auari, neq; 1. Cor. 6.
rapaces regnum DEI possidebunt. Et sæpe per rapinas
propria amittit, quia Deus gemitum exaudit oppressorum.

Legimus quoq; quòd Regis bonitas totius est gentis
prosperitas, victoria exercitus, aëristemperies, terræ abun-
dantia, filiorum benedictio, sanitas plebis. Magnum est
totam regere gentem. A regendo verò Rex dicitur, &
qui bene regit subiectū sibi populum, bonam habet à Deo
retributionem, regnum scilicet cœleste. Valde feliciter
regnat in terra, qui terreno regno merebitur cœleste. O-
rationibus verò & vigilijs eò instantius ad Deum insistere
debet, quò non pro se solummodo, sed & pro totius gentis
prosperitate Deum deprecari debet. Similiter principes
& iudices populi, in iusticia & pietate populo præsent, vi-
duis, pupillis, & miseris sint quasi patres, quia æquitas prin-
cipum populi est exultatio. Ecclesiarum Christi sint de-
fensores & tutores, vt seruorum Dei orationibus, longa
vivant prosperitate. Ecclesia sponsa est enim Christi, &
qui eam violare nititur, vel rapere quæ sua sunt, vindicat
in eum Deus Christus sponsus sanctæ suæ Ecclesiæ.

Videris quomodo perierint antecessores vestri Reges.

B 2 &

& principes propter iniustitias, & rapinas, & immunditias vitæ: nec ab huiuscemodi mûdi se peccatis criminû capitulum, Deum timentes, abstinuerunt; nec, quod peius est, immanissima scelerum vulnera pœnitentiæ medicamentis sanare curarunt. Computruerunt in peccatis suis, donec repentino terrore cecidit super eos iudicium Dei, & tam infeliciter in conspectu omnium perierunt, quàm impudenter sine vlla reuerentia pessimis se inuolui sceleribus non metuerunt. Heu quàm miserè præsentem perdidērunt vitam! Sed multò miserabilius in æternis cruciantur tormentis. Timete illorum perditionem, & à talibus vobismetiplos impietatibus obseruate, in quibus illi perierunt. Idem enim Deus super vestra vigilat opera, qui illorum non pepercit sceleribus. Multi verò per rapinas & iniquitates colligere gestiunt, & nesciunt, quòd vtrumq; propter auaritiam iniquam, & terrena cito perdunt bona, & cœlestia nunquam adquirunt.

Illiusmodi, vîri fratres, vobismetipsis caute iniquitates, quatenus Deum omnipotentē in præsentivita propitium habere mereamini, & in futuro æternorum largitorem bonorum.

Pacem habete inter vos, & benignitatem, & misericordiam, & iustitiam ad oēs homines; & castitatem corporis custodite vestri, vt Spiritus sanctus vestris habitet pectoribus; qui sapiens vobis semp suggerat consiliû, vsq; ab omni defendat hoste visibili & inuisibili: vestroq; Domino fideles estote. Per vestram concordiam regnum dilatetur vestrum, quod sæpe per discordiam minui solebat; dicente ipsa veritate: Omne regnum in seipsum diuisum non stabit. Sicuti maxima imperia per dissensiones intestinas dilapsa decrecebant, & è contrario minima quæq; ciuitatis cuiuslibet vel prouinciæ; per pacificã concordia regnum cresce-

Matth. 12.

Vide Notam.

crefcebat & proficiebat, & fortioribus sibi tandem imperabat regnis.

Timete flagellum, quod venit super Ecclesiam S. CVD-
PERTI, locū scilicet sanctissimum & multorum sanctorum
suffragijs diuicissimū, nunc verò miserabiliter à paganis de-
uastatū. Qui hoc non timet, & seipsum non corrigit, & pro
sua patriæ prosperitate non plangit ad Deum, carneum
non habet, cor sed lapideum.

Episcoporum est monasteria corrigere, seruorum
Dei vitam disponere, populo Dei verbum prædicare &
diligenter plebem erudire subiectam; Laicorum est obedi-
re prædicationi, iustos esse & misericordes, quatenus di-
uina benedictio per suam magnam misericordiam nobis
nostrisque; nepotibus patriam in bona prosperitate conser-
uare dignetur, quam nostris parentibus per pietatis suæ
dexteram perdonare dignatus est.

EPISTOLA III.

Domino Piiſſimo & Præstantiſſimo & o-
mni honore digniſſimo Dauid Regi.

FLACCVS ALBINVS VESTRÆ BEATI-
tudini æternam in Christo salutem.

DVLCEO sanctæ dilectionis vestræ omnibus ho-
ris etiam & momentis auiditatem pectoris mei
abundanter reficit, & decoris vestri facies, qua
suos amabiliter considerare solebat, totas memoriæ meæ
venas, cum magna iucunditate desiderabiliter implet, &
quasi multarum in corde diuitiarum species, vestræ boni-
tatis nomen, & aspectus reconditur. Ideo mihi magna est
iucunditas, vestræ dulcissimæ prosperitatis audire lætitiã,

B 3. ad

CCCLXV
SII
omg. omg.
SIV
24

ad quam etiam cognoscendam, hunc puerulum, ut scitis, paruitatis meæ clientulum direxi: quatenus in salute sublimitatis vestræ, in gratiarum actione lætus, laudem misericordiam Domini nostri IESU CHRISTI: non solum ego vltimus seruulus Saluatoris nostri congaudere debeo prosperitati, & exaltationi clarissimæ potestatis vestræ, sed tota sancta DEI ecclesia vnanimo charitatis concentu gratias agere Domino DEO omnipotenti debet. Qui tam pius, prudentem & iustum, his nouissimis mundi, & periculosis temporibus, populo Christiano perdonauit, clementissimo munere rectorem, atque defensorem; qui praua corrigere, & recta corroborare, & sancta sublimare omni intentione studeat, & nomen Domini DEI excelsi, per multa terrarum spatia, dilatare gaudeat, & catholicæ fidei lumen, in extremis partibus incendere conetur.

Hæc est, ô dulcissime David, gloria, laus, & merces tua in iudicio dici magni, & in perpetuo Sanctorum consortio, ut diligentissimè populum excellentiæ vestræ à Domino commissum corrigere studeas, & ignorantia tenebris diu animas obæcatas, ad lumen veræ fidei deducere coneris. Nunquam optimis voluntatibus, vel bonis conatibus remuneratio diuina deerit. Sed qui plus laborat in voluntate DEI, plus mercedis recipiet in regno DEI. Tempus huius vitæ velociter currit, fugit, & non respicit. Ineffabilis verò DEI pietas, humano præuidebat generi, breuiter laborare, & æternaliter coronari. Ideo preciosa nobis debent esse tempora, ne perdamus per negligentiã quod per bonæ vitæ exercitium habere potuerimus æternum. Nec tantum diligere aliquid potuerimus in terra, quãtum amabitur requies in cœlo, quam qui tunc habere concupiscat, bonis nunc operibus promereri contendat. Omnibus itaque communiter regni cœlestis ianua patescit; sed illis intrare

trare conceditur, qui cum multiplici bonitatis fructu ad eam festinant.

Ego FLACCVS vester secundum exhortationem, & bonam voluntatem nostram, aliis per lecta S. MARTINI sanctarum in olla scripturarum ministrare satago. Alios, veterum antiquarum disciplinarum mero inebriare studeo. Alios, Grammaticæ subtilitatis enutrire pomis incipiam. Quosdam stellarum ordine, ceu picto, cuiuslibet magnæ domus culmine, illuminare gestio: plurima plurimis factus, vt plurimos ad profectum sanctæ DEI Ecclesiæ, & ad decorem imperialis regni vestri erudiam: ne sit vacua DEI omnipotentis in me gratia: nec vestræ bonitatis largitio inanis. Sed ex parte desunt mihi seruulo vestro exquisitiores eruditionis Scholasticæ libelli quos habui in patria per bonam, & deuotissimam magistri mei industriam, vel etiam mei ipsius qualemcunque sudorem. Ideo hæc vestræ excellentiæ dico, anne forte vestro placeat totius sapientiæ desiderantissimo consilio, vt aliquos ex pueris nostris remittam, qui excipiât inde nobis necessaria quæq; & reuehant in FRANCIAM flores BRITANNIÆ, vt non sit tantummodo in Euborica, hortus conclusus, sed in Turonica emissiones paradisi cum pomorum fructibus: vt veniens Auster perficere hortos Ligeri fluminis, & fluant aromata illius, & nouissimè fiat, quod sequitur in Cantico, vnde hoc adsumpsi paradigma: Veniat dilectus meus in hortum suum, & comedat fructum pomorum suorum, & dicat adolescentulis suis, Comedite amici mei, & bibite, & inebriamini charissimi. Ego dormio, & cor meum vigilat: Vel illud exhortatiuum ad sapientiam discendam, Isaia prophetæ elogium: Omnes *Isaia 55* sitientes venite ad aquas, & qui non habetis argentum, properate, emite, & comedite: venite, emite absq; argento, & absq; vlla commutatione vinum & lac.

Hæc

UCCANU
SII
omg. m.
SIV
24

Hæc sunt quæ vestra nobilissima intentio non ignorat, quomodo per omnes sanctæ Scripturæ paginas exhortamur ad sapientiam discendâ, nil esse ad beatam vitam sublimius adipiscendam, nil ad exercitium iucundius, nil contra vitium fortius, nil in omni dignitate laudabilius etiam, & secundum philosophorum dicta, nil ad regendum populum necessarius, nil ad componendam vitam in optimos mores melius, quàm sapientiæ decus, & disciplinæ laus, & eruditionis efficacia. Vnde & de laude illius, sapientissimus explanat Salomon; *Melior est sapientia cunctis preciosissimis, & omne desiderabile, ei non potest comparari.* Hæc est, quæ humiles exaltat, quæ sublimes honorat. Per illam, reges regnant, & legum conditores iusta decernunt. Per illam principes imperant, & potentes decernunt iustitiam. Beati, qui custodiunt vias eius; & beati, qui vigilant ad fores illius quotidie.

Proverb. 8.

Ad hanc enim omni studio discendam, & quotidiano exercitio possidendam exhortare, Domine rex, iuvenes quosq; in palatio excellentiæ vestræ: quatenus in ea proficiant, ætate florida; ut ad honorem caniciem suam perducere digni habeantur; & per eam ad perpetuam valeant pervenire beatitudinem. Ego verò secundum modum ingenio mei, apud seruos vestros, in his partibus seminare sapientiæ grana segnis non ero, memor illius sententiæ: *Mane semina semen tuum, & vespere non cesset manus tua; quia nescis, quid magis oriatur; hoc, an illud; & si utraque simul, melius est.*

Eccl. 11.

Multa florentibus per ætatem studiis seminavi in Britannia. Nunc frigescente sanguine quasi, in Francia seminare non cesso. Utraque enim, Dei gratia donante, optans. Mihi que fracto corpore solatio est sententia S. **HIERONYMI**, qui ait in epistola ad Nepotianum: **O-**

mni

mnes penè virtutes corporis mutantur in senibus; & crescente sola sapientia, decrefcunt cetera. Et post paullum: Senectus verò eorum, qui adolefcenciam suam honeftis artibus inftituerunt, & legem Domini meditati funt die ac nocte, ætate fit doctior; vfu tritior; processu temporis, sapientior; & veterum studiorum dulciffimos fructus metit. In qua epiftola, de sapientiæ laude, & veterum studiis, plura potest, cui placeat, legere; & intelligere, quantum veteres in decore sapientiæ florere, ftuduere.

In hac, veftram Deo amabilem, & vitæ laudabilem, femper proficere & gaudere agnoui diligentiam, & nobilitatē fecularis profapiæ, maiore mentis nobilitate exornare. In qua Dominus noster IESVS CHRISTVS, qui est virtus, & sapientia DEI, te eustodiat, & exaltet, & ad gloriam beatæ & perpetuæ visionis suæ peruenire faciat.

EPISTOLA IV.

Adeundem.

GRATIAS agimus clementiffimæ bonitati veftræ, dulciffime DAVID, quod noftre paruitatis memoriã habere digneris, nobisq; innotefcere, quæ famulus vefter fidelis insonuit auribus. Nec in hoc folo gratias referimus continuas veftræ pietati, fed in omnibus bonis, quæ mecum ex die, qua paruitas mea vobis nota facta est, perfecit. Optimè incepiftis, fed melius consummatis. Quapropter continuis precibus Domini noftri IESV Christi clementiam deprecor, quatenus qui tibi optima quæque in terrena felicitate concessit, longè meliora, æternæ beatitudinis regna tibi æternaliter concedere dignetur.

Plurima veftræ venerandæ dignitati præfens fuaderem,

C si

si vel vobis oportunitas esset audiendi, vel mihi eloquentia dicendi: qui calamus charitatis, cordis mei arcana instigare sapius solet de vestra excellentiæ prosperitate tractare, & de stabilitate regni vobis à DEO dati, & de profectu sanctæ Ecclesiæ CHRISTI, quæ multimoda improborum perturbata nequitia, & scelestis pessimorum ausibus maculata, non in personis tantum ignobilibus, sed etiam in maximis, & altissimis; quod metuendum est valdè.

Nam tres personæ in mundo altissimæ hucusque fuerunt: id est, Apostolica sublimitas, quæ beati Petri principis Apostolorum sedem vicario munere regere solet. Quid verò in eo actum sit, qui rector præfata sedis fuerat, mihi veneranda bonitas vestra innotescere curavit. Alia, est imperialis dignitas, & secundæ Romæ secularis potentia. Quàm impiè gubernator imperij illius depositus sit, non ab alienis, sed à propriis, & conciuibus, ubiq; fama crebrescit. Tertia est regalis dignitas, in qua vos Domini nostri IESU CHRISTI dispensatio rectorem populi Christiani disposuit, ceteris præfatis dignitatibus potentia excellentiorem, sapientia clariorem, regni dignitate sublimiorem.

Ecce in te solo tota salus ecclesiarum Christi inclinata recumbit. Tu vindex scelerum, tu rector errantium, tu consolator mœrentium, tu exaltatio bonorum. Nonne Romana in sede, ubi religio maximè pietatis quondam claruerat, ibi extrema impietatis exempla emerferunt? Ipsi cordibus suis excæcati, excæcaverunt caput proprium. Nec ibi timor DEI, nec sapientia, nec caritas esse videtur. Quid boni ibi esse poterit, ubi nihil horum trium inuenitur? Si timor DEI esset in eis, non auderent. Si sapientia, nunquam voluissent. Si charitas, nunquam fecissent. Tem-

pora

pora sunt periculosa, olim ab ipsa Veritate prædicta: quia *Matthi 23.*
 refrigescet charitas multorum. Nullatenus capitis cura
 omittenda est. Leuius est, pedes dolere, quàm caput.
 Componatur pax cum populo nefando: si fieri potest,
 relinquatur aliquantulum minæ, ne obdurati fugiant,
 sed in spe retineantur, donec salubri consilio ad pacem
 reuocentur. Tenendum est, quod habetur: ne propter
 acquisitionem minoris, quod maius est, amittatur. Ser-
 uetur ouile proprium, ne lupus deuastet illud. Ita in alienis
 sudetur, vt in propriis damnum non patiatur. Olim
 vestra sanctissimæ pietati de exactione decimarum dixi.
 quia fortè melius est, vel aliquanto spatio vt remittatur
 publica necessitas, donec fides in cordibus radicitus
 inoleat: si tamen illa patria, DEI electione digna
 habetur.

Qui foras recesserunt, optimi non fuerunt Christia-
 ni, sicut in plurimis notum est: & qui remanserunt pa-
 triæ, in sæcibus malitiæ permanserunt. Nam Babylon
 propter peccata populi, dæmonum deputata est habita-
 tio, vt in prophetis legitur.

Nihil horum tuam latere poterit sapientiam, vt pu-
 ta in sanctis Scripturis, vel secularibus historiis te appri-
 mè eruditum esse nouimus. Ex his omnibus plena tibi
 scientia data est à DEO, vt per te sancta DEI ecclesia in
 populo Christiano regatur, exaltetur, & conseruetur.
 Quanta tuæ optimæ deuotioni merces exhibeatur à Deo,
 quis edicere poterit? quia nec oculus vidit, nec auris au-
 diuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparauit DEVS
 diligentibus se.

Mittis ab ætherio clementer Christus olympo,
 Te regat, exaltet, protegat, ornet, armet.
 Mens mea congaudet, bonitas iam vestra fidelis
 Optima quod regem suscipit ipsa senem.
 Hæc precor aspiciat clementi lumine nostras
 Litterulas, scripsit qua pietatis amor.
 Sidera sancta poli, viridis vel gramina terra,
 Omnia conclament, DAVID vbique vale.
 Terra, polus, pelagus, homines, volucresque, feraq̃,
 Concordi acclament voce, Valeto Pater.

EPISTOLA V.

Benedicto, atque omni sapientia decorato,
 præfulgido Dauid regi.

FLACCVS ALBINVS IN CHRIS-
 to salutem.

LICET proximè ad clementiam vestram, gemina
 scripta direxerim: quorum vnum debitum saluta-
 tionis implet officium; aliud, cuiusdam respon-
 sionis iura teneret, tamen occasione vestræ beatitudinis li-
 terarum accepta, respondere vtrisque conuenit, quas lumi-
 ne & scientia & veritatis indagatone plenas veneranter ac-
 cepi; & magno gratiarum actionis studio Dominum be-
 nedixi, qui virtute fidei & rationis experientia, vestræ pie-
 tatis pectus abundanter implet: ita vt in eo prærogatiua
 sacerdotalis doctrinæ, voluntas pietatis, & regalis potentia
 splendescere comprobetur maximè. Quia fides catholi-
 ca, quæ vbique debet esse vna, & in nullo dissimilis, per ve-
 stram sanctissimam sollicitudinem, sopitis schismatum er-
 roribus, prædicari, & pollere dignoscitur. Et quantum re-
 gni

gni potentia prælatus, tantum sapientiæ decore, & sanctæ religionis feruore omnibus præcellus.

Felix populus, qui tali principe gaudet, in cuius prosperitate salus cunctorum consistit, in cuius hilaritate, omnium animus gaudebit, vt dictum est: In hilaritate regis, vita. Cuius solium dissipat iniquitatem, cuius vultus reuerentia *Proverb. 6.* vsque conseruat ad æquitatem. Nam quod olim Apostolici patres suis scriptis in confirmatione fidei catholicæ, diuersis mundi partibus peregerunt, hoc vestra sanctissima sollicitudo implere non cessat.

Hoc mirabile, & speciale in te pietatis, DEI donum prædicamus, quod tanta deuotione Ecclesias Christi, à perfidorum doctrinis intrinsicè purgare, rueriq; niteris: quanta forinsecus à paganorum vastatione defendere, vel propagare conaris. His duobus gladiis vestram venerandam excellentiam, dextra læuaq; diuina armavit potestas. Victor laudabilis, & triumphator gloriosus existis. Vnde & ad interioris pugnae genus, meæ paruitatis deuotione pro-uocare voluistis, cuius certaminis sudori libenter succubui, vt in libello, quem vestrae nuper direxeram pietati, agnosci poterit: licet necdum vestrae auctoritatis sigillo eundem libelli tenorem confirmatum cognouerim: & hoc reor vel tarditate portitoris, vel angustia temporis gestum esse; nullatenus solita bonitatis vestrae consuetudo in pluribus hoc agere literulis recusat, quod in rarioribus fecisse comper-tum est.

Chartulas verò calculationis cursus lunaris, vel bissex-tilis preparationis, quas nostræ deuotioni tradidistis explo-randas; inuenimus erga mensurationes diligentissimè ex-quisitas, acutissimè inuentas, nobilissimeque prolatas, Et quod mea olim deuotio de bissexto paucis inchoauit rati-unculis, vestra sagacissima indagatio, copiosè compleuit.

C 3

Quam-

Quamuis considerandum sit cur in quibusdam mensibus ad eosdem dies in anno secundo, vel tertio, vel quarto, computus cursus solaris non peruenisset. Item facilius, & expeditior lunaris cursus supputatio posse inueniri videtur: licet hæc optima, & acutissima, vsque ad vnum scrupulum, vel siliculum distinctè, & cautè currere intelligatur. Direxi excellentiæ vestræ stamen quarundam supputationum, de solis, lunæq; per signiferum cursu, cui si vestri acutissimi sensus subtemen addere placuerit, fortè pueris palatinis contra frigus imperitiæ, aliquod vestimenti genus texti poterit, sicut in prioris texturæ meæ etiam ordinatione fecisse probaueras.

Testaris meum esse, de terræ gremio, vel glebis pulcherrulentis, auri effodere atomos: Vestrum est, regale diadema gemmis sapientiæ præfulgidum venerando gestare in vertice, quatenus laudabilis potentia omnium floreat genere virtutum, & multiplici meritorum laude ad cœlestis regni gloriam, Christo regente, atque donante, peruenire mereatur.

Viueret me terris, vix vix finit improba febris,

Et me cœlesti scandere vultis iter.

Per campos, colles, herbas, & prata, virentes:

Quærere suggestit dum mihi cara salus

Vestra, repente poli insit me sidera summi

Infirmis pietas scandere iam pedibus:

Signaque zodiaci distinguere partibus alto,

Et quis conueniat ordo, locus, numerus.

Hippocratis campos nonne esset, pollice, pluri;

Cum pueris Flacco iam peragrareris:

Quàm radio Crati, cœli describere signa:

Vel lune, & solis dinumerare dies?

Sed

Sed tamen, ut cecinit præclarus commate vates,
 Omnia vincit amor: nos quoque vincat amor.
 Descripsi paucis partes, & sidera cæli,
 Te mandante, meo pectore magnus amor.
 Nunc videat pietas, si quid sit, vestra, probandum:
 Pumice radendum an, pagina quidquid habet.
 Iudice te, nullum, si nunquam fallit imago
 lam metuens fugiam, DAVID, in orbe decus.
 Hæc vestro fuerint forsitan si digna favore;
 Mox maiora, reor, incipit ipse senex.
 Si DEVS æternus vita super addet & annos:
 Est bonitas cuius, quidquid habemus opus.
 Chartula percurrrens colles, camposque liquentes,
 Distichon hoc cantet semper in ore suo.
 Cugeat, exaltet vestram benedictio vitam
 Cæterni regis, (David) amate DEO.

EPISTOLA VI.

Domino piissimo, & præstantissimo
 DAVID Regi.

FLACCVS CHARITATIS CALAMO
 vulneratus salutem.

GRATIAS agimus venerandæ pietati vestræ, quod
 libellum secundum vestræ iussionis præceptum vo-
 bis directum, auribus sapientiæ vestræ, recitari fe-
 cistis; & quod notare iussistis errata illius, & remisistis ad
 corrigendum, quamuis à vobis melius emendari potuisset,
 quia alterius iudiciû, in quolibet opere plus sæpissimè valet,
 quàm proprii auctoris. Minus tamè quiddam fecistis, quàm ple-
 nû postulasset charitatis officiû: quæ sensus nõ doctè prolatos,
 vel catholicè exaratos, similiter nolulistis notare; dùm quædam
 suspi-

REGAN
 311
 omg. 172
 81V
 24

suspicio mihi, ex serie sagacissimæ chartulæ vestræ, nobis innotuit; non omnia probanda esse, quæ ibi lecta fuerint: quia defensores eidem operi vestræ excellentiæ dirigere iussistis: dum nullum magis idoneum meæ paruitatis dicta habere possint defensorem, vel emendatorem, quàm vos metipfos. nam auctoritas præcipientis, obedientis industria defendere debet.

Quod verò in literis, vel distinctionibus, non tam scholasticè currit, quàm ordo, & regula artis Grammaticæ postulat; hoc sæpe velocitas animi efficere solet. Dum legimus, intentio oculorum præcurrere festinat officium. Nec ego, capitis dolore fatigatus examinare possum, quæ subito casu ex ore dictantis volant. Et qui sibi alterius negligentiam imputari nolit, non imputet alteri.

Disputationem itaque FELICIS cum SARACENO, nec vidi, nec apud vos inuenta est, imò nec audiui nomen illius. Antea tamen, dum diligentius quæsiui, si quis ex nostris famam illius audisset, dictum est mihi, quod apud Laidradum Episcopum Lugdunensem inueniri potuisset. Quapropter sub festinatione direxi missum nostrum, ad præfatum Episcopum, si fortè ibi inuenire potuisset, vt citissimè vestræ præsentia dirigeretur.

EPISTOLA VII.

Domino dilectissimo, atque omni honore dignissimo David Regi.

FLACCVS VETERANVS MILES PERPETUAM IN CHRISTO SALUTEM.

LITERAS prosperitatis vestræ, & consolationis nostræ, magno amore, & digno fauore suscepimus, omnipotentis clementiam collaudantes, qui vos, fidelesq;

delesque vestros prosperis successibus pollere fecit, & inimicos sui nominis, vestrae potentiae subdidit pedibus. Hoc enim faciat DEVS, & hoc addat, vt triumpho terroris vestri inimicas vndiq; subiiciat gentes, & suauissimo suae dilectionis iugo, in Christiana fide ferocissimos subiiciat animos.

Quod verò vestrae benignitatis literae Flacco taciturnitatis culpam ingerunt, quem feruor angustiae desidem, non voluntatis efficacia pigrum efficit.

De pueris verò nostris, quos pedibus paternis Romam pergere praecipit, velim scire, quādo, vel vbi, vel quibus comitantibus, beatitudini vestrae occurrere debent. Sed & de hoc quidem mihi impropere voluistis, me fumo sordentia TYRONORVM tecta, auertatis Romanorum arcibus praepone. Scio vestram legisse prudentiam, Salomonicum illud elogium: Melius est, inquit, sedere in angulo domatis, quā cum muliere litigiosa in domo communi. Et vt pax dicta, Magis ferrum nocet oculis, quā fumus: TYRONIS enim fumosis tectis contenta DEO donante per vestrae bonitatis prouidentiam, in pace permanet: Roma verò, quae fraterna discordia initiata est, mistū dissensionis venenum hucusq; tenere non cessat, vestraeq; venerandae dignitatis potentiam, ad huius partis cognoscendam perniciem è dulcibus Germaniae sedibus festinare compellit.

Prouerb. 21.

Nos verò lacrymis absentiam, & precibus iter vestrum continuis prosequimur, diuinam humiliter obsecrantes clementiam, quatenus suos, vestrosque simul, cum omni prosperitate sanos ducat, & reducat gaudentes. Vestrae verò pietatis literae, nullatenus consentio, vt obliuiscantur mei, sed sapius venient in spiritu consolationis, vt osculentur iterum, iterumq; relegantur, & in cordis thesauro perpetua dulcedine conferuentur.

D

Tem-

Tempora concedat Christus felicia regni
 Huius & aeterni, David amato, tibi:
 Det tibi consilium pacis simul, atque salutis,
 David amor populi, Christus ubique pius:
 Omnipotens cuius defendat dextera semper,
 Victorem faciens teque, tuosque simul.
 Nomen ut aeternum toto laudetur in orbe
 Illius ex vobis pro pietatis ope.
 Aspice cunctorum vitæ spes, forma salutis,
 Qualiter ad vosmet tota recurrat ouans.
 Qui tristis venit, redeat iam letus ad urbem,
 Per pia dona patris, consiliumque sacrum.
 Quod petit inueniens, quidquid sperauit adeptus,
 Hinc Christo laudes hymnidicas referens.
 Qui mundo talem tribuisset tempore nostro,
 Rectorem sacra regimine iustitiae.

EPISTOLA VIII.

Ad fratres Lugdunenses.

RELIGIOSÆ in Christo conuersationis vestræ per
 Laidradum electum Pontificem, laudabilem au-
 diens sollicitudinem, magno me esse gaudio dele-
 ctatum fateor. Quia Christus fons totius bonitatis, tales
 adhuc in his diebus, quando multorum refrigescit caritas,
 sui sancti nominis habet confessores; qui onera secularium
 occupationum abiicientes, leue Christi iugum propriis im-
 ponere ceruicibus gestiunt; & veram, quæ foras timorem
 mittit, caritatem & pectoribus suauiter retinent, & operibus
 veraciter ostendunt. Sed nunc tota hilaritate mentis, cœ-
 pti itineris cursus peragendus est. Quia, qui perseuerauerit
 usque in finem, hic saluus erit. Quia si torpens pigritia clam
 boni operis irreperit, mox malitia palam mali operis suc-
 crescit.

Origo

Matth. 10.
 & 24.

Origo est iniquitatis, amissio bonitatis: & dum suæ voluntatis sequitur homo affectum; mox diuinæ seruitutis perdit effectum. Inde primi angeli ruina fuit, qui in sua gaudens potestate, à Summo se declinauit Bono. Et qui gloriosior fuit à ceteris in conditione, factus est miserior omnibus in perditione. Vnde se superba mens erigit, inde maximè deiicitur. Ideò præcipuè necessaria est Deo seruientibus humilitas, & obedientia. Per humilitatis grad^o, ad culmen peruenitur sublimitatis. Christus suis parentibus legitur esse subditus, vt nos humilitatis suæ exemplo ad bonum informet obedientiæ. Quæ est Monachorum vita, nisi charitas, humilitas, obedientia? Hæ sunt semitæ, quæ ad æternæ arcem ciuitatis euntem deducunt in eis. Catholica fides, quæ per dilectionem operatur, comitatur currentem in istis.

Luc. 22.

Nouas verò fratres charissimi HISPANICI erroris sectas tota vobis cauete intentione: Sanctorum Patrum in fide sequimini uestigia, & vniuersali Ecclesiæ sanctissima vos adiungite vnitæ. Scriptum est, Terminos patrum tuorum ne transgrediaris. Et Symbolo catholicæ fidei noua nomina nolite inferere; & in ecclesiastici Officiis, inauditas priscis temporibus traditiones nolite diligere: per Apostolicæ doctrinæ publicâ stratam, nec per diuerticula cuiuslibet nouitatis, ad dexterâ vel ad sinistram à via regia declinate.

Prouerb. 22.

Sunt etiam versus beati AMBROSII Episcopi de ternarij numeri excellentia nobilissimi, quos ad confirmationem trinæ mersionis huic epistolæ inferere placuit:

Omnia vigent sub maiestate Tonantis:

Tres, Pater, et Verbum, sanctus quoque Spiritus, vnum:

Trinas scrutaris species crucis, vna redemptrix.

Tertia lux Dominum remeantem à morte, recepit.

D 2.

Trina

Trina dies Ionam tenuit sub viscera ceti.
Tres pueri cernunt Dominum flagrantem camino.
Ter Sabaoth Sanctum referens benedictio psallit.
Ter mergendus aqua est, cui gratia plena lauacro.
Tesibus ad stabilius constat tribus actio cuncta.
Terno mense suis redeunt sua tempora membris.
Tres sunt etates, flos, & rubor, egra senectus.
Tres medij in causis, iudex, defensor, & actor.
Tres in secla gradus; ortus, transcurso, finis.
Tres spem quæ palpant, requies, lux, gloria vita.

De obseruatione verò sanctissimi sabbathi, quod Dominicæ resurrectionis diem præcedit, vnde interrogastis, dignum nobis videtur, vt omni veneratione habeatur iucundus, & quidquid aliis diebus in quadagesimalibus epulis, seu salutis causa, seu necessitate qualibet cogente, vtendum fiat, in eo die non respuendum esse, nobis videtur dignum: non ad satietatem gulæ, sed ad venerationem sanctitatis. Non itaque DEVS tantum requirit, quid manducemus, quantum consideret, qua facilitate abstinemus ab interdicitis, vel qua modestia vtamur concessis. In omnibus his temporum ratio, & fraterni amoris conuenientia obseruanda est. Ideo Dominum in Euangelio legimus dixisse, dum de Ioannis abstinentia, parabolam angelorum proposuit dicens: Et iustificata est sapientia à filiis suis: id est, filij sapientiæ intelligunt, in omnibus rebus vbique modestiam rationabilem, & concordiam pacificam esse laudabilem. Quæ etiam cuncta, vestra sanctitas, fratres charissimi, in opere melius agnoscitis, quàm nos verbis profertis valeamus.

Vos verò cœptum salutis æternæ iter, magna deuotione mentis, & corporis peragite, quatenus ad perpetuam cele-

Matth. xi.

cælestis gloriæ coronam peruenire mereamini: meq; in sanctis orationibus vestris obsecro, vt familiariter habeatis. Multum valet deprecatio iusti assidua, iuxta Apostolum Iacobum; quanto magis multorum fratrum. Deus ^{Jacob. 5.} creatorum testis nouit, quantum vos proficere in omni bonitate desidero, & de huius mortalitatis ærumnosa miseria, ad æternitatis gaudia transire concedat. Huius verò epistolæ exemplar fratribus qui in insula LIRINA Deo deseruiunt, vt dirigere faciatis, depono, quia illi meam paruitatem de eiusmodi quæstionibus interpellare curabant.

EPISTOLA IX.

(Nomine Caroli Magni ad Nicephorum
Imp. Constantinopolitanum.)

QUAM in omni humanæ actionis initio Domini sit auxilium inuocandum, maximè in hoc, quod modo inter nos DEO mediante agitur, negotio, Domini & Saluatoris nostri IESU CHRISTI omni modo sunt imploranda suffragia: vt qui nomine illius signati sumus, & in dispensatione passionis eius ab æterno mortis periculo nos redemptos esse confidimus, ea quæ ipso inspirante inchoamus, ad honestum, & vtilem perfectionis terminum perducere mereamur: in cuius nomine, atque honore legatū fraternitatis tuæ, què ad bonæ recordationis filium nostrū PIPINUM regem misistis, ARSATIVM scilicet, gloriosum spatariū ad nos cum verbis, & literis tuæ, benignè atq; honorificè suscepimus. Et quamuis ad nos missus non fuisset, veluti ad nos missum, adhibita diligenti cura, & audiuimus, & cum eo, de his, quæ detulit, quia prudentem animaduertimus, colloquutionem habuimus. Nec immerito,

ritò, cum tanta esset, non solùm in literis, quas attulit, sed etiam in verbis, quæ ex ore illius nostris auribus insonuerunt, optatæ ac semper optandæ pacis copia, ut valdè nos & quibuscunq; Deum amantibus huiusmodi legatio placere potuisset: quæ utique tanto fuit charitatis, ac pacis fauore resperfa, ut in palato cordis cuiusque fidelis veram possent sapere dulcedinem; possetq; iudicari penitèns insipienti, cui talia videntur insipida.

Propter quod postquam illum in fines regni nostri peruenisse comperimus, veluti præscij optimæ, ac Deo complacitæ legationis eius, temperare nequiuimus; oportuit eum ad nostram præsentiam venire fecimus: maximè tamen, quod is, ad quem illum missum esse cõstabat, dilectus filius noster PIPINVS Rex, diuino iudicio iam rebus humanis excesserat; neque nos illum cum infecto negotio tantò ad quod perficiendum directus erat, vacuum reuerti, potuimus.

Et non solum propter hoc, sed etiam quod ex tempore, quo primo imperij tui anno, MICHAËLEM Metropolitanum, & populum, Assiduum Abbatem, Callistumque gloriosum candidatum, ad constituendam nobiscum pacem, & fœderanda, atque adunanda hæc duo in Christi charitate, longæua tua misit dilectio.

Veluti in specula positi, longa fuimus expectatione suspensi, præstolantes, siue per legatum, siue per epistolam, quando meritorum scriptis nostris, amabilia fraternitatis tuæ responsa susciperem. Iamque, ut se habet humanæ mentis infirmitas, prope desperatio cordi nostro incipiebat oriri: Sed fidentes, sperabamus in eo, qui nunquam deserit sperantes in se, quod secundum Apostolum, labor noster in ipso vacuus, & inanis esse non deberet: ac desiderium nostrum, quod, ut confidimus, ipsius inspiratione concipi-

mus, secundum diuitias misericordiae suae, complere, & ^{Philip. 4.} quandocunq; ad effectum perducere deberet. Idcirco audito aduentu memorati legati dilectionis tuae, Arsatij gloriosi spatarij, magnoperè gauisi sumus, confidentes, nos de rebus incertis ad optatam certitudinem peruenturos, & de his, quae praedictis missis tuis ad te perferenda dedimus, responsum esse recepturos. Et re vera ita factum est. Sensimus enim ex parte mea, quod desiderabamus, ad completionem votorum nostrorum, diuini fauorem auxiliij, & in verbis, ac literis, quae per legationem memorati legati perlatae sunt, quamuis ad filium nostrum scripta, & directa essent, non minimam nos desideratae responsionis accepisse portionem.

Proinde omnipotenti DEO, non quales debuimus, sed quales potuimus, gratias agimus, q; cordi dilectionis tuae, quam quaesiuimus, ac desiderabile pacis voluntatem inspirare dignatus est, orantes secundum Apostolum, vt DEVS, ^{Philip. 2.} qui vobis in hac pace, velle, tribuit, ipse perficere tribuisset. Propter quod nihil morâtes, sed omni cunctatione, ac dubitatione penitè abiecta legatos nostros praeparauimus ad tuam amabilem fraternitatem dirigendos.

EPISTOLA X.

Domino desiderantissimo, & omni sapientiae decore clarissimo, Dauid Regi.

FLACCVS ALBINVS, PERPETVAE

pacis, & gloriae salutem.

SOLENT itaque de fonte charitatis saepius verba fluere salutationis, vel, si longinquitas terrarū vocis officia neget, apices dilectionis atramento formati multoties recurrant.

Idcir-

Idcirco supplici voto deprecor, vt liceat nostræ paruitatis chartulam, ad vestræ auctoritatis præsentiam sæpius recurrere, ferentem quæ vel vestræ sapientiæ iocunda, vel nostræ paruitati necessaria esse arbitremur, & opportuna tēpori. Flaccus vester legatur in literis, qui quondam audiebatur in verbis.

EPISTOLA XI.

Domino dulcissimo, & verè dilectissimo
DAVID magnifico, atque à DEO
coronato Regi.

FLACCVS VETERANVS MILES PER-
petuam salutem.

LETISSIMA mihi literarum vestrarum chartula occurrit, febricitantem refocillans, dormientem resuscitans, imò & inertix morbo torpentem, antiquas studens reformare vires, & dulcem verificationis melodiam, inter horribiles armorum strepitus, & inter rancos tubarum sonitus admonuit miscere: quatenus truces animorum motus, aliqua musicæ suauitatis melodia mulcerentur: etsi vestræ mentis nobilissima stabilitas, in vni eademq; soliditatis Archa secū perpetualiter permaneat, & in mediocritatis libramine incōcussa fortitudine vigeat, tamen vt puerorum sæuitia vestrorum, cuiuslibet carminis dulcedine mitigaretur, voluisti etiam, & hoc ipsum sapientissimo consilio præuidisti. Quia sæpe iratæ mentis asperitas, salubris consilij non inuenit affectum, sicut afflicta quoque mollicies animi enervare solet fortitudinem. Sed inter hæc morborum genera medio tramite prudens temperamentum consistit; inde tumentem furorem mitigans
hinc,

hinc, desiderem animum erigens, & via regia, in pacis consilio cuncta componit. Quod, militantibus, virtutis genus maximè necessarium esse, in antiquis historiarum libris legimus: vt cuncta, sapiens temperantia, quæ agenda sint, regat, atque gubernet.

Nam tria videntur in hoste consideranda: Virtus, dolus, pax. Primò, an publica virtute vinci valeat aduersarius. Sin autem; ad fraudes, & ingenia, dolos, res referenda est. Et, si nec hoc proficit; tunc pacis consilio, inimicitarum odia esse delenda videntur. Tamen si immites animos aliquid Flacciana valeat fistula mulcere, omni sollicitudine esse reor, secundum oportunitatem temporis & personæ perficiendum. Ego verò Flaccus tuus interim vado perficere fideliter cum omni instantia, quod vestra dulcissima auctoritas mihi per MAGENFREDVM fidelem vestrum demandare voluit. Et sciat certissimè bonitas vestra, quod nullus, maius desiderium habet, sicut iustum est, vestri auxiliij supplementum implere.

Igitur amicus dicitur; quasi animi custos, id est, qui animum amici sui, cum omni sollicitudine fidei studet custodire integrum, quatenus nullatenus sacrum amicitiae ius alicubi violetur. Et hoc, rari sunt, qui intelligunt. Pænè vnusquisque secundum animi sui qualitatem, non alterius animi, qui amicus est huius, satisfactionē, amicitiam custodire quaerit. Et si hoc in amico, & coequali diligenter obseruari debet, vt inuiolata animi integritas pmaneat illius, quantò magis in domino, & in tali persona, quæ suos subditos, omni honore exaltare, & gubernare amat? Veterum itaque proverbialis fulget sententia; Amicus diu quaeritur, vix inuenitur, difficile seruatur. Et in sancta Scriptura: amico fideli nulla est comparatio. Nunc igitur; quam diu quaesiuimus inter martia tela, Martis stella subito effulsit,

E

quam

Eccli. 6.

quam sol diutissimè tenuit, sed Nemeæ leonis terrore ligi, qui ob memoriam Herculeæ fortitudinis cælo inditus esse refertur; traditaq; est cancro per menses tres: dierum hæc multum dimissimus.

Quod verò sanctissima vestra benevolentia nos admonere curavit, Ægyptiacum puerum percunctari, de administrandis quibusdam supputationibus decem horarum, vel quadrantalis supputationis, omnino gratissimè accepti animus meus, ut liceat interrogare, à nobis ignorata, vel per vos corrigere errata. Nam inter familiares personas, & sacra charitatis nomina obseruari debet, ut in literis discurrentibus magis emendatio sonet, quam reprehensio. Eo modo omnes, discere, intelligere, & ad veritatis viam peruenire valent. Equus quatuor habens pedes sæpe cadit: quanto magis homo unam habens linguam, per vices cadit in verbo. Nec me piget percunctari, audire, consentire veritatis rationi.

Nulla ætas, ut ait Comicus, sera debet esse ad discendam sapientiam. Quapropter quæro, & quærens diligenter audire cupio, quid sit immutandum in supputationibus decem horarum, & dimidia per singulos menses: quid contrarationem naturæ inueniatur in supputatione, quam chartula nostra vestra direxit auctoritati. Nisi fortè notaria manus verba, syllabas, vel literas immutasset, quod sæpe uenire solet, nõ solum latinis, sed etiam Ægyptiacis pueris, sicut in priore chartula nostra, de saltus diminutione, per vestram deuotissimam inquisitionem factum esse cognoui, & ita error scribentis quodammodo distanti deputabatur.

Sed obsecro, ut piissima bonitatis vestrae sapientia, meum magis emendare curet errorem, quam scripta paruitatis meæ in manus mittere reprehendentium. Sunt enim qui sibi laudem quærunt ex alterius reprehensione: & hæc est

est infirma laus, & non valde laudabilis. Melius est amicum emendare, quàm reprehendere: sapientem se ostentare, quàm mordaciter alterum notare. Nunquam scripsissem talia, si vestram bonitatem nostræ inscientiæ defensorum, vel emendatorem esse, non crederem.

EPISTOLA XII.

Domino desiderabiliter venerabili, & venerabiliter desiderabili DAVID

REGI.

IN FIDE ET CHARITATE

Albinus salutem.

LITERIS vestræ nobilissimæ pietatis acceptis, in quibus vestram nobis valde amabilem sanitatem, & cuncto Christianitatis imperio pernecessariam prosperitatem cognoscens, totum cordis mei affectum in gratiarum actiones Christo clementissimo Regi effudi. In quibus, laudabilibus quoque vestræ sapientiæ apicibus, meam, ut soliti estis, seigniciem, per interrogationes prudentissimas sagaciter excitare velle inueni: imò per inquisitiones magis docere, quàm ignorata discere agnoui. quia sapienter interrogare, docere est; veluti in vestræ auctoritatis pagina scriptum reperimus, ubi post congruam sententiã veridico sermone exaratum perspeximus.

EPISTOLA XIII.

Eidem.

LITATA mihi, & diu desiderata vestræ bonitatis literarũ facies subito effulsit, permulto tẽpore auidos videndi oculos, sanctissimi vestri nominis apices

E 2 refe-

CCCLXV
SII
omg. 1111
SIV
24

refecerunt. Et licet aliquid reprehensibile sequenti serie de meis cantassent literulis, tamen omnia melliflua dulcedine hausi: dum hoc desiderabile, & multum mihi amabile in primo capite nomen apparuit, gratissimum mihi etiam fore fatebor, vt sic vel beatitudinis vestræ syllabas merear osculari; vt quod perpetua, & inuiolata nō potuit promereri dilectio, saltem reprehensionis materia subito extorqueret: sciens meliora esse vulnera diligentis, quā fraudulenta oscula odientis.

Nec mirum, si tarditas aselli sustineat in dorso flagellū, Ego, tardus, ego meimetipsum immemor, vestrorum forsitan dignè puerorum sustinui flagellum. Entellus senior cæto corpore dudum cæstus deposuit suos, & ætate florentibus cedit illos indui. Ideo aliquis illorum seniore & ingenti pugno percussit: ita vt caligo obuersaretur oculis senioris, & vix resumptis viribus frigidus circa præcordia recaluit sanguis. Et, vt ad rem veniam, ac ignorantia fomentis caput percussi medicari incipiam. Ego imperitus, ego ignarus, nesciens Ægyptiacam scholam in Palatio Dauidicæ versari gloria.....

*Videtur finis
desse,*

EPISTOLA XIV.

*Det tibi perpetuam in secla salutem,
Et decus imperij, DAVID amate, Deus.*

VENERANDÆ auctoritatis vestræ omni melle dulciores apices per aridos BELGICÆ latitudinis itæ agenti campos occurrerunt mihi, in quibus dura vestræ beatitudinis prosperitatem legens intellexi, & fidelium vestrorū amabilem perspexi salutē, totum me in gratiarum actiones Domino DEO IESU CHRISTO contul-

li; felicia Christiano populo tempora, in vestra felicitatis exaltatione & salute, certissimè sciens, pro qua semper Deum deprecari gaudeo, eandem semper audire desidero, & quasi optatum, à Deoq; destinatum munus, omnino gaudeo, vestram incolumitatem cupiens semper audire. Quis enim est, qui non gaudeat de sui capitis perfecta integritate, nisi fortè furibundus, vel insanus? Et si iuxta Apostoli ^{Ephes. 6.} sententiam, Nemo carnem suam odio habet, sed eam fouet, & nutrit: quantò magis in capitis sanitate, in quo est totius corporis perfectio & gloria, omnis membrorum cōpago congaudere debet?

EPISTOLA XV.

Sanctissimis in Christo fratribus, & beato Martino confessori Christi ser- uientibus.

HVMILIS LEVITA ALCVINI
salutem.

IX quo vestram beatitudinem scire potui, semper amare volui. quia sanctitas vestra cordi meo amorem infundit vestri, optans vnus esse ex vobis, vt si meritis esse nequiuissimè, charitate tamen fraternæ dilectionis coniunctus essem, quatenus in die magno resurrectionis omnium particeps essem eorum, quos tantus pastor suo Regi præsentabit. O felix familia, tali gaudente pastore, talem habens in die Domini ductorem. Felix, qui eius tota voluntate sequitur vestigia, vt illius inhærens præceptis, ipsius mereatur consociari gloriæ. Vt hoc fieri valeat, nulla vos seculi concupiscentia; nullum carnale desiderium abstrahat: nec vestra salutis vosmetipsos negligentes esse

E 3 decet:

debet: nec paratam vobis à Deo gloriam parui pendere. Habetis enim Dei gratiam auxiliantem vobis, & magnum intercessorem, S. scilicet MARTINUM, deprecantem quotidie pro vobis. quia, in cuius seruitio quotidie statis in domo sua, illum habetis in cœlis omni hora suffragatorem.

Quapropter, dilectissimi fratres, diligentissimè contendite, vt sapius vos inueniat visitatio sui sanctissimi spiritus in laudibus diuinis vigilantes. In loco, in quo elegit sibi requiem dulcissimam, sic fundite preces vestras, quasi præsente DEO loquentes, & Sanctis eius: nec sit aliud in corde, aliud in ore, quia homo audit, quod os loquitur: DEVS inspicit, quod cor cogitat. quia cor contritum & humiliatum DEVS non spernit. Et omnis qui se humiliat, exaltabitur. Per humilitatem verò, obedientiam, & charitatem, monarchus cœlum ascendit.

Non est igitur laudabile in vestimentis, habitum imitari patrum, sine obseruatione mandatorum, quæ illi statuerunt DEO seruientibus. Qui foris in oculis hominum ovis in vestimentis videri cupit; intus ante conspectum Dei per cordis secreta esse contendat, quod foris ante homines putari cupit.

Charitas igitur quam DEVS præcepit, duplex esse debet, id est, DEI, & proximi. Vna, quæ supra nos est, id est DEVS: altera, quæ iuxta nos est, id est homo. DEVS ex toto corde, & ex tota anima, & ex tota diligatur virtute. Proximos verò sicut nosmetipsos diligamus. Si querit quislibet, qui sit proximus; omnem Christianum intelligere debet, veluti in Euangelio legimus de Samaritano, qui vulneratum adiuuit. Item obedientia duplex esse debet, id est, & mala non facere, quæ prohibentur; & bona facere, quæ iubentur. Et hæc duo, id est charitas, & obedientia, cum summa iubentur humilitate impleri. Hæc sunt

sunt tria praecepta, quae aperient monachis portas caeli.

His itaque quasi radicibus, aliae succrescunt virtutes, quasi ramorum fertilitas, quibus fructus vitae nascitur aeternae. Nec me, rogo, sanctissimi patres & fratres, presumptuosum aestimate, cur vobis haec scriberem. Caritas mea compulit, in has prorumpere literas; optans vobis omnia bona à Deo donari, ut in seculo honorem habeatis cum hominibus, & in futuro seculo vitam aeternam cum sanctis DEI.

Vos verò seniores, in spiritu mansuetudinis, sicut Apostolus praecepit, iuniores vestros admonete. quia illorum salus, vestra est merces. Illorum eruditio, vestra est remuneratio. Quia qui arborem plantat, mercedem de fructu illius accipere cogitat. Habete adolescentes, quasi filios, quatenus illi vos habeant, ut patres. Exemplis bonis illos instruite: admonete, ut charissimos: castigete, ut conseruos: quia haec est fraterna caritas, ut omnes, quasi vosmetipsos ad coronam supernae beatitudinis perducere studeatis. 1. Cor. 4.

Adolescentes verò senioribus, quasi patribus, subditi estote, sicut de Domino Christo legitur in Euangelio, quòd Luc. 2. subditus esset suis parentibus. Si verò DEVS homo, & dominus omnium, subditus esse non dedignatur hominibus: quantum magis & vos pueri, adolescentes subditi esse debetis magistris vestris, ut per illorum bonam doctrinam proficere, & florere, & exaltari in Ecclesia CHRISTI, & ad vitam aeternam cum illis, DEO donante, peruenire mereamini.

Pro me semper intercedere dignemini, quatenus vestris precibus veniam merear accipere peccatorum, & amabilem vobiscum in die nouissimo Domini nostri Iesu Christi audire Math. 25. sen-

sententiam: Venite benedicti patris mei, percipite regnum,
quod vobis paratum est ab origine mundi.

Vos aeterna DEI conseruet gratia fratres.

Nominis atque mei memores sine fine valete.

EPISTOLA XVI.

*Eihelbreth E-
piscopo Haug-
staldensi.*

Præcipuæ dignitatis pastori Ill. Episcopo,
& omni congregationi in Ecclesia
S. Andreae DEO seruien-
tium.

*ALCVINI VESTRÆ CLIENTELLVS
sanctitati.*

Iacob. j.

PARVITATIS meæ literulas dirigere curavi, vt & pa-
stum antiquæ familiaritatis innouarem, & me ve-
stris sacratissimis commendarem orationibus. Vni-
uscuiusque in secreto oratio ad aures omnipotentis DEI
Et si vnus iuxta Apostolum, multum valet deprecatio iusti
quantomagis & totius sanctissimæ congregationis in Chri-
sto, quorum quotidie canonicis horis pacificæ vnanimita-
tis postulationes cælum penetrare credendum est etiam
& singulariùs peruenire non dubitandum est. Quapropter
cum omni petitionis humilitate, meipsum etiam vnicui-
que, & communibus omnium, & specialibus singulorum
quantum ea valet apud vestram pietatem deprecatio, com-
mendo orationibus, vt per vestræ sanctitatis preces meo-
rum catenis peccatorum absolutus, fratres charissimi, vtra-
ianuas ingredi merear.

O nobilissima Sanctorum progenies patrum illorum
honoris, venerabilisq; vitæ successores, & pulcherrimorum
habitatores locorum, vestrorum sequimini vestigia patrum

ut de his pulcherrimis habitationibus, ad eorum, qui vos genuerunt, æternæ beatitudinis confortium, in cœlestis regni pulchritudinem DEO donante, peruenire mereamini.

DEI discite scire, & implere præcepta, illo dicente, Si vis vitam ingredi, serua mandata. Ideo necessaria est sanctorum lectio librorum: quatenus in eis quisque inueniat, quid sequi, vel quid cauere debeat. Maneat verò in vobis lumen scientiæ, & per vos aliis luceat Ecclesiis: ut vestra laus in ore resonet omnium; & vobis in cœlis merces maneat æterna. Vnusquisque proprii laboris mercedem accipiet. Pueros adolescentesq; diligenter librorum scientiam in via DEI docete, ut digni vestri honoris fiant successores etiam, & intercessores pro vobis.

Matth. 19.

Suffragia verò viuentium, profunt morientibus, vel ad veniã peccatorum, vel ad maioris glorię augmentum. Qui non seminatur, non metet: & qui non discit, non docet. Et talis locus sine doctoribus, aut nõ, aut vix saluus fieri poterit. Magna est elemosyna, pauperem cibo pascere corporali; sed maior est, animam doctrina spiritali satiari esurientem. Sicut pastor prouidus gregi suo, optima prouidere pascua curat: ita doctor bonus, suis subiectis perennia pascua vitæ omnistudio procurare debet. Nam multiplicatio gregis gloria est pastoris: & multitudo sapientium, sanitas est orbis.

Sap. 6.

Scio vos, sanctissimi patres, hæc optimè scire, & voluntariè implere. Sed caritas dictantis ab ore rapuit verba, credens vos pia velle humilitate legere, quæ sobria in DEI dilectione dictaui deuotione. Iterum iterumq; obsecro, ut mei nominis inter familiares vestros memoriam habere dignemini.

Almitatem vestram pro tota DEI intercedentem Ecclesia, ipse Deus Christus exaudiat: vosq; ad æternæ beatitudinis gloriam peruenire concedat charissimi fratres.

F EPI.

MCCLXV
SII
om, m,
SIV
24

EPISTOLA XVII.

AD PONTIFICEM RICBODVM TREVERENSIS CIVITATIS & CONVENTUM.

EPISTOLA XVIII.

Pio patri, & amico charissimo Macario monacho, & Pontifici.

FLACCVS ALBINVS, IN CHARITATE

et Christi salutem.

QUOD DEVS coniunxit, seculum non separat. Ecce qui venit ignem mittere in corda suorum, ille faciat ardere, quod incendit: nec flumina infidelitatis obruent ignem, qui in altari DEI diu noctuque ardere præcipitur. Nec alienum quislibet audeat ignem portare in tabernaculum spiritale: ne occidatur ab eo, qui suum semper ardere iussit. Quis est ignis DEI, nisi charitas? & quis alienus, nisi amor seculi? Ideo duo seruati sunt ex filiis Aaron, propter duo præcepta charitatis: & duo perierunt, propter seculi amorem, & amatorem illius.

Optimam partem elegit sibi Maria, quæ non auferetur ab ea. Amemus, quod non auferetur: fugiamus, quod auferri potest. Impium est, diligentem non diligere, & retribuenti non retribuere. Quid retribuit nobis DEVS? retribuit nobis pro malis nostris bona sua, retribuimus ei pro bonis suis, bona nostra. Quæ sunt bona nostra nisi ut diligamus eum, & mandata eius obseruemus? Quæ sunt mandata illius? ut diligamus inuicem. In his duobus præceptis tota lex pendet, & propheta.

Cur ista tam longo repetita principio, nisi ut scias ardorem cordis mei? Penè mihi melius esset, te pauperem habere presentem, quàm diuitem absentem. Quid mihi diuitiis, si non habeo, quem amo, si non considero, quem desidero? Tua potentia, mihi est miseria. Vbi est dulcissimum inter nos colloquium? Vbi sacrarum literarum studium desiderabile? Vbi laeta facies, quam conspiceret solebam? Vbi communio charitatis, quam fraternus amor hinc inde exercuit? Vbi saltem memoria nominis nostri? Ecce totus præterit annus, quo nec literarum cōsolatio oculis aduenit: nec salutationis officium, auribus insonuit. Quid peccauit pater, ut à filio obliuisceretur? Quid magister, ut discipulus neglexerit eum? Fortè exaltatio seculi dedignata est nomen magistri in illo. Aut peregrinatio mea viluit in oculis tuis, aut amor Maronis tulit memoriam mei. O si mihi nomen esset, VIRGILIUS, tunc semper ante oculos luderem tuos, & mea dicta tota perferutareris intentione, & iuxta prouerbum illius, essem apud te,

Tunc felix nimium, quo non felicior ullus.

Quid faciam? an meam doleo infelicitatem, qui nō sum, quem diligis? an tuam laudo sapientiam, quia diligis illū qui non est? Filius recessit, Virgilius accessit, & in locum magistri nidificat Maro. Hoc dolens dictauī, vel propter obliuionem mei, vel propter absentiam tui: paululum ferociori pumice chartā terens, ut veliratus aliquid rescriberes. Quia bos læsus fortius figit vngulam. Incipe vel defendere te, vel me offendere: ut intelligam studium, quo otium istius anni exercuisti. Et quo thesauro cor impleris tuū, pande nobis, ut tecū gaudeamus in bono tuo. Utinā Euangelia quatuor, nō Æneidos duodecim pectus compleant tuū, & te auehat quadriga ad cœlestis regni palatium, vbi est honor indeficiens, & regnū sempiternū: vbi pro me intercedere credo memor eris, quia, ut illuc venires, exhortari gaudebam.

EPISTOLA XIX.

Dilecto patri Machario humilis
Leuita salutem.

CHARITATIS dulcedinem literarum officia im-
plere non possunt: tamen qualecunque lumen il-
lius ostendere nituntur. Sicut digito præsentem
homo ostenditur, ita literis, absentis charitas demonstra-
tur. Fateor, meæ mentis dilectio, tui tædet absentiam: ef-
ferq; aliquod amoris refrigerium, si vel tui cordis affectum
per alterius audirem os, vel cum literas legerem, quem ar-
dentius cuperem, intelligerem. Non disiungit seculum,
quos Christi charitas coniunxit: Et veniat per eum optata
dies viuendi, qui omnes dies creauit ad videndum. Multa
tecum habuissem conferre, si tuæ colloquutionis familiarita-
tate vti valuissem. Veniet tempus, dum vult ille, qui dis-
ponit omnia tempora. Cum omni charitatis dulcedine
valeas fili frater amice

EPISTOLA XX.

Sanctissimis in Christo fratribus, †Iuua-
uentis Ecclesiæ.

*HVMILIS LEVITA ALBINVS IN
Christi charitate salutem.*

VDIENS laudabilem in Christo vnanimitatis ve-
stræ conuersationem, multa animus meus læticia
gauius est, multoq; anhelabat desiderio præsentia-
liter ordinem videre vestrum, & me ipsum humili deuotio-
ne vestris sacrosanctis commendare orationibus. Sed quia
hoc vsque prohibuit variarum euentus rerum, & prolixam
terra-

†Salinburgen-
sis.

terrarum longinquitas, meæ paruitatis literulas in hoc officium dirigere curavi, vt desiderium cordis mei in apicibus cognoscatis, quod & olim pio patri AQUILÆ Pontifici, germano meo, pastori vestro iniungere studui, cupiens spiritali presentia, vnus esse ex vobis, & vnum esse vobiscum, vt vestra me sanctitas à terrenis leuaret cupiditatibus, & in cœlesti vobiscum collocaret desiderio.

O quàm felix est vita monachorum, DEO placabilis, angelis amabilis, hominibus honorabilis. Qui hac fideliter viuit inter homines, haud dubium, feliciter regnat inter angelos. Hanc primitiua, per Apostolos in Iudæa, initiavit Ecclesia: quibus omnia communia fuisse leguntur: & nemo aliquid suum esse dicebat. Hoc non solum in seculari substantia seruandum esse arbitror: sed etiam in desiderijs spiritalibus, vt omnes vnum concupiscant, & obedientiæ bonum magis exsequantur, quàm propriæ voluntatis affectum. Si Christus suam non venit facere voluntatem, sicut ipse in Euangelio testatur, sed patris: quantò magis monachus suam nõ debet facere voluntatem, sed Christi: nec segniss in opere DEI, sed studiosus: nec tantum considerare quid iubeatur, sed quomodo perficiatur, quod iubetur. Nec vllatenus murmurationis malum crescat in aliquibus. Si aliqui ex populo DEI in eremo, propter murmurationis perierunt peccatum: quantò magis monachus monasterij spiritali plectatur vindicta, si murmurationis malo mentem insolescere non metuit.

Toan. 5. et 6.

Quapropter cum gratiarum actione accipiat, quod ei pastoris cura præuiderit sufficere. Sit enim sanctæ pacis concordia inter cunctos; Vitæ castitas in adolescentibus; morum grauitas in senibus: feruor operis in iuuenibus: nec quisquam se canonicis horis, vel regularib. psalmodiis subtrahat. Melius est cum angelorum cœtibus Christum laudare,

VEGAN
SII
omg m
SIV
24

dare, quàm torpentem segnitia, somno delectari: vel vigilando, inania exsequi desideria. Et non solum verba sanctæ lectionis resonent in ore; sed intima cordis compunctio sequatur verba legentis, vel cantantis: Et nullatenus homines competentibus, sacræ Scripturæ lectio recedat de manibus; quia diuersæ nunc hereses, sicut audistis, catholicæ fidei puritatem maculare nituntur.

Quapropter armate vosmetipsos scientia veritatis, sententis Euangelicæ auctoritatis, ut resistere valeatis contra dicentibus veritati. Quomodo pugnat inermis? vel quomodo docere potest, qui discere noluit? Spirituales sunt diuitiæ, sapientia in corde, ut Salomon ait, Thesaurus desiderabilis requiescit in ore prudentis.

Proverb. 21.

Sanctæ fidei veritatem diligenter discite, & agnitam cordis recondite thesauro, & spe firmissima vos retinete ad Dominum, & charitate feruentissima illum amare, honorate, & laudate, quia hæc est pars optima, quam Maria elegit, sedens secus pedes Domini, quæ non auferetur ab homine in æternū. Sed tantò ardentius post hanc vitam amatur Christus, quanto perspicacius eius intelligitur bonitas.

Sed non est opus meæ paruitati, vos admonere de singulis, dum habetis sacræ institutionis libros notissimos, & ipsum patrem, pastorem vestrum præsentem: qui vos viva voce melius admonere poterit, quàm mea series litterarum. Tamen, ut debitam vobis ostenderem charitatem, paucis vos apicibus appellare studui, ad cognoscendam in vos meæ dilectionis fiduciam. Præfato itaque patri cum omni humilitate obedite. Ille habet rationem reddere sollicitudinis suæ pro vobis, & vos obedientiæ vestræ in illum æqualiter rationem reddere habetis. Ille, pro vobis in magno positus est periculo: vos, pro illo magna charitate intercedere studete: ut mercedem pro vobis habeat apud

DEVM,

DEVM, & vos requiem cum illo habeatis in regno DEI. Filiorum eruditio, laus est magistrorum; profectus gregis, merces est pastorum.

Diuina auxiliante gratia custodite vos fratres in omni castitate, humilitate, concordia, & charitate: onera vestra inuicem portantes. Omnis sermo malus, & impudicus, & impatiens, & inutilis ex ore vestro non procedat; sed q̄ sunt *Ephes. 4.* sancta, pia, & iusta, & vestra condigna sanctitati, ad exhortationem audientium loquimini. Et semper Deus honorificetur in ore vestro, & quæ ad pacem pertinent veram, cotrafectamini intentione, & DEVS pacis erit vobiscum.

EPISTOLA XXI.

Dilectissimis, & valde venerabilibus in
Christi charitate, Eboracensis
Ecclesiæ fratribus,

VESTRÆ FILIUS PIETATIS

Alcuinus salutem.

QUOTVM meæ deuotionis pectus vestrae charitatis dulcedine impletur, & si quid pleni amoris modio superaddi potest, quotidie crescendo accumulatur, ita vt solius memoriae de vobis suauitas, superuenientes secularis angustia tribulationes longè à secretis mentis meæ cubilibus depellat. Et hoc mihi singulare solatium in spiritu consolationis sancto Dñs IESVS perdonare dignatus est.

Vos fragiles infantiae meæ aënos materno fouistis affectu, & lascium pueritiæ tempus, pia sustinistis patientia, & paternæ castigationis disciplinis, ad perfectam viri edoculistis ætatem: & sacrarum eruditione disciplinarum roborastis. Quid plus dicere habeo, nisi vt æterna regis pietas, omnia pietatis in me, famulum suum, per vos benefacta, perpetua summæ beatitudinis gloria remuneret? Hoc

MCCLX
SII
omg. mm.
SIV
24

Hoc singulis vigiliarum mearum momentis, hoc quotidiana supplicatione requiro. In hac prece in conspectu altissimi, intimas desiderij mei lacrymas, per loca sanctorum Martyrum, vel Confessorum Christi, quò me iter instabilitatis deducat, fundere non cesso.

Vos semper in corde, & primi inter verba precantia in ore. Vos piissimi patres, seu in commune sanctæ orationis foris, vel in secretis, deprecationum vestrarum intercessio Alcuinum filium vestrum, per DEI deprecor charitatem iugiter in corde habete, & in ore. Vos quoque, qui estis a tate filij, sed meritorum sanctitate, patres, per diuinam obtestor clementiam, nunquam eruditionis vestræ, in sanctis orationibus obliuiscimini magistrum. Testis enim cordis mei mihi est inspector, quia deuotè vestrum semper in ecclesiasticis disciplinis, & spiritali doctrina desiderabat profectum. Et siquid minus accepistis, non meæ culpæ deputari potest. Et nunquam istius voluntatis meæ, siue absens siue præsens, de vestro profectu, beneuolentiã cessabo.

Omnes dilectissimi patres, & fratres, memores mei estote: ego, vester ero, siue in vita, siue in morte. Et fortè misererebitur mei, vt cuius infantiam aluistis, eius senectutem sepeliatis. Et si alius corpori locus deputabitur, tamen animæ, qualem cunq; habitaturæ, erit per vestras sanctas, Deo donante, intercessionem requies.

Vobis credo: quia sicut puer noster Seneca se vidit restatur, nostræ fraternitatis animas in eodem lætitiæ loco congregandas esse credimus: etsi meritorum diuersitas ælium beatius lætari faciet; tamen æternitatis qualitas cunctos feliciter viuere efficiet. Et sicut vnus sol omnibus læcet, non tamen propter oculorum distantiam, æqualiter ab omnibus videtur; ita æterna beatitudo omnibus in Dei regno iustis perdonabitur; licet meritorum sublimitas alios

maior

maiori gloria coronet. Ad quam gloriam, charissimi fratres, tota intentione & voluntatis & operis vosmetipsos dignos peruenire præparate.

Nulla carnalis concupiscentia, nulla secularis ambitio, beatitudinis iter vobis intercludat, sed via veritatis, & sanctitatis, per quam beati patres, prædecessores nostri, ad regna peruenierunt cœlestia, superna vos comitante gratia, pari pietatis consensu, vno voluntatis affectu, quotidianis currite profectibus. Omnem auram sancta conuersatione repellite segnicia; luxuriam castitate murate; ebrietatem, quasi inferni foueas effugite; superuacuos vestimentorum ornatus nolite exquirere. Melius est, seruos DEI animas ecclesiasticis ornare moribus, quàm corpus laicorum consuetudine, pompatica vestire vanitate. Et melius est, sacra matris Ecclesiæ mundissima calcare limina, quàm lutulentas villanæ feritatis semitas frequentare.

Regularis vitæ vos ordinata disciplina, & ecclesiasticæ pietatis moderatio, venerabiles efficiet. Sanctæ humilitatis pedibus, & diuinæ charitatis gradibus per passus obedientiæ cœli conscendite regna. Hæc enim caduca, & transitoria, fortitudinis euincite animo, quatenus ad amabilem cœlestis gloriæ patriam, diuina vos vbique (adiuuante) gratia peruenire mereamini.

G

EPI-

REGAN
SII
umy umy
SIV
24

Venerabilibus in Christo fratribus in Ec-
clesia S. Leodegarij Episcopi
seruientibus.

*ALCHVINE, DEVOTVS VESTRI PROFE-
sus in Christo salutem.*

Desiderabilem vestræ beatitudinis salutationem, quam meæ paruitatis auribus fidelis frater, ille, attulit, gratissimo suscepi animo: valde desiderans in vestræ sanctitatis orationibus, in huius procellosæ vitæ nauigio adiuuari: quatenus piissima Saluatoris nostri gubernatione ad portum perpetuæ quietis, vobis intercedentibus, peruenire merear.

Quod ad vos non veniebam, non alicuius (Deus testis est) despectionis causa feci, sed ne scandalum religioni vestræ, meæ inordinatæ conuersationis vita generaret, cupiens ædificare, & non destruere; congregare, & non spargere. Nulla est ouibus Christi maior damnatio, quàm pastor errabundus, & seductor per deuias orbitas. quomodo sequens viator viam incedet regiam? Nonne hastile aciem lanceæ sequitur in ictu?

Vos verò, fratres charissimi, totis moribus sanctorum patrum sequimini exempla. Illorum vnanimiter obedientiæ pedibus intrate vestigia. Caritas, obedientia, & humilitas monachis cœli ianuas aperient. Non illa caritas, quæ in pleno potatur calice, sed illa, quæ in pectore sine simulatione versatur fraterno: non sua quærens, sed quæ alterius sunt: omnibus prodesse, non sibi placuisse quærens. Non illa humilitas tantùm, quæ in capitis inclinatione foris ostenditur, sed illa, quæ in cordis consideratione ante

conspēctum summi iudicis, omnibus se inferiorem esse iudicat. Quid de obedientia loquar? Tota monachorum vita in simplicitate consistit obedientiæ. Pater verò & pastor Deo rationem reddet, quid iubeat; & quibus ante eos viuat exemplis. Sicut & filij, & grex; qua deuotione paternis obtemperant iussis, omnium iudici rationem reddituri erunt.

Igitur pacem, & concordiam ex intimo cordis affectu inter vos habete. Quia nihil sine pace Deo placet; nec munus ad aram. Vnusquisque alium, iuxta Apostolum, præueniat honore. Seniores, in spiritu mansuetudinis, quasi filios admoneant adolescentes: Sed & illi patrum præcepta, quasi diuinitus data, cum omni humilitate perficiant: seruantes in timore DEI, proprij castitatem corporis, vt Spiritus sanctus habitare dignetur in eis: dicente Apostolo, Templum DEI sanctum est, quod estis vos. Et in sanctorum Scripturarum lectione studiosi estote, vt possitis alterutrum edificare, & consolari. quia qui non vult in iuuentute discere, in senectute scire non poterit. Et sicut seculi avarus quotidie sibi diuitias augere studet: sic seruus DEI sapientiæ gazas in sui pectoris saccos quotidie congregare studeat, vt sit scriba in Ecclesia doctus, proferens de thesauro cordis noua & vetera. Erudiens multos, sicut firmamentum stellis ornatum in perpetua fulgeat beatitudine.

Matth. 13.

Dan. 12.

Non me, obsecro, præsumptuosum æstimare fratres, ob huius admonitionis chartulam. Sed quod charitatis lingua dictaui, vos humilitatis perlegite oculis, meamque fragilitatem orationum auxilio vestrarum roborate, vt DEI donante clementia, peccatorum meorum merear accipere veniam, ac vobiscum desiderabilem audire vocem; Venite benedicti patris mei: percipite regnum, quod vobis paratum est ab origine mundi.

† V Viorensi-
bus.Sanctissimis in Christo fratribus,† humilis
Leuita salutem.

SEMPER pietatis vestræ religionem, ex quo scire potui, amaui; magnamq; in vestræ vnanimitatis orationibus habens fiduciam: & modò licet corpore procul positus, animo inter vos semper assistens. Quia latitudo charitatis nulla diuiditur lōginquitate, nullis clauditur terminis. Sed quò magis ardet in pectoris antro, eo latius flammam suauissimi ardoris spargere adsuescit. Sicut fons paradisum irrigans quadrifido tramite latum diffunditur in orbem: sic fons charitatis, pectus, virtutum florus pullulans, in quatuor amoris riuos deriuatur, veluti S. AVGVSTINVS in libro primo de doctrina Christiana dixit.

Cum ergò quatuor sint diligenda; vnum, quod supra nos est; alterum, quod nos sumus: tertium, quod iuxta nos est: quartum, quod intra nos est. Deus supra nos est: proximus iuxta nos est: corpus nostrum infra nos est. De secundo, & quarto nulla præcepta danda erant. Quantumlibet enim homo excidat à veritate, remanet illi dilectio sui, & dilectio corporis sui. Ideo præcepit scriptura, vt Deus diligatur, & proximus. Nullum rerum diligendarum genus in his duobus præceptis prætermisum est. Salus verò corporis propter seruitium DEI, amanda est: & integritas animæ, in DEO diligenda est: Proximus, id est, omnis homo, propter DEVM; & super omnia DEVS diligendus est. Diliges, inquit, Dominum DEVM tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente tua: & diliges proximum tuum, sicut teipsum. Omnem verò hominem, proximum esse, exemplo vulnerati, & Samaritanam discas

Matth. 5.

discamus. Nullum autem exceptum esse cui misericordiam denegetur officium, quis non videat? quando ad inimicos etiam porre&um est, eodem Domino dicente: Diligite inimicos vestros: benefacite his, qui oderunt vos. Si inimici diligendi sunt, quanto magis & fratres, qui vno oculo continentur. Luc. 6.

Vos vero fratres sanctissimi iisdem patribus spiritali doctrina congeniti; eisdem diu pastoribus per pascua vitæ deducti; similibus regularis vitæ institutionibus edocti, pacis & concordiam unanimiter diligentissime obseruate. Beati pacifici, quoniam filij DEI vocabuntur. Non sunt schismata occulte æmulationis inter vos. Quia Dominus Christus, DEVS est pacis, & charitatis. Et, qui in charitate manet, in DEO manet. Dilectio vero proximi in officio misericordiam, & doctrina salutis ostenditur. 1. Ioan. 4.

Qui habet verbum DEI in corde, doceat proximum. Qui habet seculi facultatem, adiuuet proximum. Qui habet cuiuslibet ministerij scientiam, opituletur proximo. Ipso præcipiente DEO; Omnia quæcunque vultis, vt faciât vobis homines, hæc eadem & vos facite illis. Regularis vitæ obseruationem, quam statuerunt vobis sanctissimi patres, BENEDICTVS scilicet, seu reliqui patres, diligentissime custodite: quatenus cum illis æternam benedictionis mercedem mereamini. Hæc est laus vestra, iste honor vester apud homines, & retributio apud DEVM.

Nolite conformare vos seculi hominibus in vestimentorum vanitate, in ebrietatis luxuria, in iocis, lasciuiâ, in societatis petulantia: sed cum omni modestia, & pietate conuersatio vestra Deo sit amabilis, & hominibus venerabilis, sicut decet filios sanctæ matris, & monachicæ vitæ alumnos.

Vos verò qui estis patres, & pastores sanctæ congregationis, docete Regulam sancti BENEDICTI. In conuentu fratrum propria exponatur lingua, vt intelligi possit ab omnibus. Ad cuius institutionem vnusquisque suam corrigat vitam: vt quod DEO vouistis ante altare, inuiolabiliter custodiatur à vobis, dicente propheta. Vouete, & red-
Psalm. 75.
Eccles. 5.
 dite Domino DEO vestro. Displicet enim DEO infidelis promissio. Adfuescant pueri ad stare laudibus superni Regis, non vulpium fodere cauernas, non leporum fugaces sequi cursus. Discant nunc Scripturas sacras, vt ætate perfecta veniente, alios docere possint. Qui non discit in puer-
 tia, non docet in senectute.

Recogitate nobilissimum nostri temporis magistrum BEDAM Presbyterum, quale habuit in iuuentute discendi-
 studium: qualem nunc habet inter homines laudem; Mu-
 tò maiorem apud DEVM remunerationis gloriam. Illius igitur exemplo dormientes excitate animos. Magistris ad-
 fidete: aperite libros: perspicite literas: intelligite sensus illorum; vt & vosmetipsos pascere, & aliis spiritualis vita præbere valeatis decus.

Quod in laicis laus esse videtur, id est, vestimentorum cultus, hoc in clericis, & maximè in monachis, reprehensum esse cognoscitur. Sed ipse princeps Apostolorum, etiam feminas à precipuis vestimentis, & circulatis capillis prohibuit. Si hoc peccatum non esset, dicit GREGORIUS Papa, nunquam pastor Ecclesiæ, à delicijs vestium feminas prohibuisset. Omnia vestra honestè, cum ordine fiât: vt laudet-
2. Tim. 2.
 tur DEVS in vestra bona conuersatione & honor vester apud homines crescat, & merces meritorum multiplicetur apud DEVM.

Breue est præsentis vitæ tempus, & vltima dies vnicui-
 que

que incerta, & cito rapimur ad iudicium. Qualis quisque tunc cupiat esse, talem se nunc tota virtute exhibeat. Si quid peccati, pro fragilitate carnis commiserit, abluat confessione, debeat poenitentia; ne damnetur in poena; sed coronetur in gloria. Habetis sanctos patres, qui vos genuerunt, adiutores; si illorum praeceptorum eritis factores. sed & angelicæ dignitates, & omnium Sanctorum agmina congaudent bonis vestris: desiderant vos socios habere suæ beatitudinis: imò & ipse DEVS, qui vult omnes homines saluos fieri, vobis æterni regni præparatam habet gloriam.

Nolite vos propter desidiam animi, vel carnales delectationes æternis fraudare bonis: sed magis omnistudio intendite, vt Dominum hîc habeatis defensorum; illîc, remuneratorem. Obsecro, vt pietas vestra placidè perlegat, quod charitas nostra deuotè conscripsit. Meæ quoque paruitatis vt memores sitis in sanctis orationibus vestris, per charitatis almitatem obtestor, vt familiaritatem, quam donastis mihi, inuiolabili fide custodire recordamini.

EPISTOLA XXIV.

Sanctissimæ congregationis, & dilectissimæ
dilectionis Eboracensis Ecclesiæ
fratribus.

*EIVSDEM PIÆ MATRIS FILIVS AL-
cuius diaconus perpetui honoris in Christo
pacem, & salutem.*

Venerabiles vestre dilectionis ab ENBALDO presbytero accepi literas. quarum pacificam inscriptionis seriè, idem ipse, qui portauit, mellifluis salutationis verbis valdè amplificauit: referens à vobis fraterni amoris, per-

REGAN
SII
om, m,
SIV
24

perseuerantiam in nos: ita vt inter lacrymas alloquutionem nostram, vestras per singula verba voces me audire aestimarem. quod & in literis apertissimè agnouit: in quibus legens vestras, visum est mihi, facies cernere.

Ioan. 16.

Quod vt verè fiat, omnium efficiat largitor bonorum vt tristitia vestra, vertatur in gaudium, & gaudium nostrum impleatur in illo; qui suis quoque ait discipulis: Et gaudium vestrum nemo tollet à vobis. In quo est gaudium indeficiens, salus perpetua, prosperitas beata, & beatitudo gloriosa. Vt hæc omnia nobis per suam concedere misericordiam dignetur, illius tota dilectione, & tota virtute inhaereamus præceptis; sanctorum patrum sequamur vestigia qui nos genuerunt in Christo, & in hoc sacratissimum consue-
le congregauerunt, & paternæ pietatis lacte enutrierunt. Horum animas in conspectu summi pastoris, ac redemptoris nostri, æternis gaudiis semper adistere credamus, & inde nostris fauere precibus; si mandata vitæ, quæ nobis Spiritu sancto inspirante statuerunt, concordia deuotione nosse obseruare agnoscant.

Recordemur omni hora, dilectissimi fratres, quales habuimus patres, & progenitores, quàm præclaros, & pietate Deo amabiles, & omni populo honorabiles. Nō simus de genere illorum nobilitate filij, dum horum inter sacratissimas constamus reliquias, eorum cogitemus imitari conuersationem: quatenus eorum consortes gloriæ effici mereamur. Non nos seculi ambitio, carnalis delectatio; non luxuriæ putredo: non ebrietatis venena à rectissimo vitalis vitæ tramite reuocent: per quem illi gradientes, gloriam cum Deo meruerunt sempiternam.

Vnanimes estote, in omni bono consilio: concordetis in omni regularis vitæ disciplina: Dei omnipotentis, qui cordis secreta conspicit, honorem & voluntatem, pura pite-

mō omnium quærite conscientia: vt eius gratia, quæ optima sunt, & saluti proxima, vos inuenire faciat. Fraternali, & pacificam semper habeamus charitatē, vt oues Christi, eiusdem vitæ pascuis epulantes, vnius ouilis muro manentes, in vna orationis domo, DEI nobis misericordiam conuocantes.

Nec aliquis se canonicis horis à communione sanctæ orationis, suæ negligens salutis, separet. Melius est, vt Evangelica visitatio, horis competentibus inueniat cum fratribus orantes, quàm diaboli fauilla, in aliqua negligentia, vel luxuria torpentes. Vnicuique secundum suum laborem merces manet in æternum.

Qui plus laborat, plus mercedis accipit. Nec labor salutis nostræ durus debet videri. Sæpe austeriora medicamenta exoptata solent præstare salutem. Videmus quàm angusta porta, & arcta via sancti Martyres vitæ ingressi sunt sempiternam. Nos verò fratres, faciliori via, & leuiori cursu, ad eiusdem vitæ possumus peruenire beatitudinem, ipsa dicente veritate: Multæ mansiones sunt, in domo patris mei. *Ioan. 14.* Propter merita diuersa, mansiones multæ: tamen omnibus beata æternitas, & æterna beatitudo erit. quia quisquis ibi erit beatus, erit & gloriosus: vbi iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum. *Matth. 13.* Sicut enim Sanctorum Martyrum persecutores fuerunt, diabolo instigante, impij homines: sic, nostri persecutores sunt, diabolo suggerente, seculi concupiscētia, & carnalis delectatio, & animi inconstantia, & Dei negligentia mandatorum. Et veluti illi martyres sancti, gratia adiuuante diuina, impios constanter vicerunt tyrannos, palmam æternæ acceperunt gloriæ. Sic & nos, si nostros, DEO auxiliante, superamus aduersarios, & diabolicis viriliter resistimus suggestionibus, coronam perpetuæ laudis, & palmam æternæ beatitudinis accepturi erimus.

H mus.

mus. Vos fratres charissimi, mei habete, obsecro, memoriam in sanctis orationibus vestris, ut anima, perpetua prosperitate gaudeat in vobis.

Ego deuotus vestræ paternitatis filius, nunquã obliuiscor vestri, sed semper præ, & super omnes alios diligo charitate Domini quotidie, cum intima cordis compunctione deprecans, ut vos æterna pietate custodiat, regat, atq; protegat. Valet in Christo dilectissimi fratres.

EPISTOLA XXV.

Domini, & Saluatoris mundi sanctissimæ congregationi, & pio patri.

HVMILIS LEVITA SALVTEM.

LAudabilem vestræ beatitudinis conuersationem, & condignam vestro nomini vitam laudamus, Dominum in vobis, qui tales sui sancti nominis dignatus est habere confessores. Nec enim frustra speciali vocabulo monachi sancti SALVATORIS vocamini: nisi quia estis meritis, quod nomine dicimini. Imò & tam nobilis Rex, nobiles debet habere ministros, moribus egregios, in pace concordēs, in corpore castos, in animo sobrios, omni bonitate eximios: clarissimis aduetos triumphis non fuga vitam defendere, sed in acie firmiter stare, virtutibus pugnare, fortiter vincere, quatenus cum gloriosa victoriæ palma, æterni Regis ciuitatem intrare mereamini.

Hoc considerantes, fratres, adhortamini vosmetipsos per singulos dies, donec cognominetur Christus in vobis. Et ad finem firmum, cœptum iter beatæ conuersationis peragite, ut vnusquisque cum Apostolo dicere dignus efficiatur: Bonum certamen certavi, cursum consummaui.

1. Tim. 4.

ni, fidem seruaui. De reliquo, reposita est mihi corona iustitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die, iustus iudex.

Vestræ petitionis, & voluntatis ad Dominum Regem, quantum valui, fui adiutor: secundum quod mihi fraternitatis vestræ missus suggessit: mihiq; adiutricem LIVDGDARDAM piissimam in DEO sceminam adduxi. Sed obsecramus, vt sanctissimis orationibus vestris, nostrum pro vobis laborem remunerare dignemini. Nam olim per ENGLRAMMVM Archiepiscopum, & sanctæ Capellæ Primicerium me ipsum vestræ commendavi sanctitati. Sed modò quasi singulorum pedibus prouolutus, obsecro, vt me in huius (vitæ) salo fluctuantem pietatis precibus ad portum perpetuæ quietis, diuina donante gratia, transportare dignemini: vt & ego animæ meæ salutem, fraternæ intercessionis iuuamine habere merear: & vos vitæ æternæ retributionis mercedem à DEO, pro charitatis officio digni accipere mereamini. Omnipotens DEVS exaudiat preces vestras, & multis prodesse concedat: vobisq; perpetuæ præmia gloriæ donare dignetur charissimi, & desideratissimi fratres.

EPISTOLA XXVI.

Dilectissimis viris fratribus, & patribus, in
Prouincia Scotorum.

HVMILIS ECCLESIAE CHRISTI VER-

naculus Albinus diuinam salutem.

PLurima vestræ sagacitatis, & religionis laus nostris sæpius insonuit auribus: seu propter sacratissimam monachorum vitam; seu propter laicorum religiosam cõuersionem: dum illi ab omni strepitu secularis inquietudinis, soli Deo vacare desiderant: & isti, inter mundanas occupationes, castissimã vitã degere dicuntur. ... Isti

H. 2

inter-

REGAN
SII
um, um,
SIV
24

intercessores suos præsentis vitæ solatiis sustentare gestiunt, quod quisque gratiam benedictionis sibi à Deo datam, sibi in alterutrum refundat. Vnde & nos vestrae pietatis exemplis edocti, nostri nauigij cursum orationibus vestrae sanctitatis ad portum quietis dirigi precamur.

Nos quoque mutuo charitatis officio vestrae sanctitatis aliquantulas pie admonitionis literulas dirigere curauimus, propter quasdam consuetudines, quæ vestris inoleuisse feruntur regionibus. Dicitur verò, neminem ex Laicis suam uerale CONFESIONEM sacerdotibus dare, quos à Deo Christus cum sanctis Apostolis ligandi, soluendiq; potestatem accepisse credimus. Quid soluit sacerdotalis potestas, si uincula non considerat ligati? Cessabunt opera medicorum, si vulnera non ostendunt ægroti. Si vulnera corporis carnis medici manus expectant: quanto magis vulnera animæ spiritualis medici solatia deprecantur.

Matth. 16.
et 18.

Matth. 8.
Ioan. 11.

Deo vis, o homo, confiteri, quem uolens, nolens latere non poteris: Ecclesie Christi, in qua peccasti, satisface negligis? Cur ipse Christus leprosum, quem mundauit, sacerdotibus se iussit ostendere? Cur Lazarum quatuordecim annis resuscitatum alios soluere iussit? Nunquid falsam mentem mortui eodem verbo soluere non potuit, quo mortuum uitæ redditum de sepulcro prodire iussit? Cur interrogauit cæcos ad se clamantes, quid uoluissent? An ignoscere cordis eorum uoluntatem potuit, qui optatum lumen oculis illorum reddere ualuit? Fortè si Deum latere, sic hominem potuisses, nec Deo plus quam homini confiteri uoluisses. Superbiæ hoc genus esse uidetur, sacerdotem iudicem despiciere.

Psalm. 91.

Si dicis, Bonum est confiteri Domino. Sed bonum est huius confessionis te habere testem. Licet non semper confessio penitentiam significet, sed sæpissime laudem, uel

Euan

Euangelio ipsa veritas dixit: Confiteor tibi pater cœli, & *Matth. vi.*
 terræ, id est, laudo te pater cœli, & terræ. Et in Symbolo
 dicitur: Confiteor vnum baptisma, & cetera, quæ sequun-
 tur ad idem respicientia verbum: quod verbum, id est, con-
 fiteor, in hoc loco confessionem fidei, non peccatorum de-
 signat. Erubescis homini in salutem tuam ostendere, quod
 non erubescis cum homine in perditionem tuam perpetra-
 re? Ancillam tuam iniquitatis tuæ consciam vis habere;
 & Sacerdotem Christi, reconciliationis tuæ non vis habe-
 re adiutorem? Per inimicum corruisti, & non vis per ami-
 cum resurgere? Multum offendisti Dominum, & alium nō
 vis habere reconciliatorem, nisi te ipsum? Confidis per o-
 rationes tuas saluari? Spernis Apostolicum præceptum di-
 centis; Orate pro inuicem, vt saluemini. Et iterum: Si quis
 peccator est, oret pro eo sacerdos, vt saluetur. Quid ad hæc
 dicis, quæ in hac epistola leguntur: Confitemini alterutrū *Iacob. 5.*
 peccata vestra, vt deleantur delicta vestra? Quid est illud,
 Alterutrū; nisi homo homini, reus iudici, & grocus medico?
 Ipsaq; sapientia per Salomonem dixit: Qui abscondit sce- *Prouerb. 28.*
 lera sua, non dirigitur: id est, non dirigitur in viam salutis,
 qui peccata sua celare studet.

Nunquid DEO abscondi possunt scelera nostra, qui om-
 nia videt, nouit, & considerat? Homini possumus abscon-
 dere, quæ agimus, at non DEO. Nonne Dauid, præsentem *2. Reg. 12.*
 Nathan Prophetam, qui se arguebat pro suo peccato, dixit,
 Peccaui Domine? Ecce tantus vir testem confessionis suæ
 voluit habere prophetam. Et quia non erubuit confiteri,
 quod impiè gessit, statim audiuit: Ecce Dominus transtu-
 lit peccatum tuum. Homini patefecit vulnus suum & à
 DEO mox remedium accepit. Nam & in Leuitico sæpissi- *Leuit. 5. 9. 12.*
 me, Domino mandante, peccator ad Sacerdotem mittitur
 cum victima, quam offerens DEO, oret pro eo, & dimitta-
 tur.

H 3 tur

Psalm. 50.

tur ei. Quæ sunt nostræ victimæ pro peccatis, à nobis commissis, nisi confessio peccatorum nostrorum? quam purè DEO per sacerdotem offerre debemus: quatenus orationibus illius, nostræ confessionis oblatio, DEO acceptabilis fiat, & remissionem ab eo accipiamus. cui est sacrificium, spiritus contribulatus: & cor contritum, & humiliatum non spernit.

Christus pro nostris sceleribus ab inimicis iudicari in hunc mundum venit, ut nos redimeret à diaboli seruitute & nos dedignamur à sanctis DEI sacerdotibus iudicari, ut liberemur à vinculis peccatorum nostrorum? Ille absque omni peccato, hominum assistere, & hoc, impiorum iudicio, non renuit: & nos cum multis peccatis hominum iudicia, & hoc sanctorum, subire contemnimus? Nonne in sacro baptisate sacerdotibus Christi nostræ fidei confessionem, & abrenuntiationem satanæ dare debemus: sic sacerdotali ministerio, diuina operante gratia, ab omnibus ablui peccatis? Cur etiam & in secundo pœnitentiæ baptisate, per confessionem humilitatis nostræ, ab omnibus post primū baptisate peractis, eadem diuinā ministrante gratia, sacerdotali similiter auxilio non debemus absolui peccatis?

Si peccata sacerdotibus non sunt prodenda, quare in Sacramentario, Reconciliationis orationes scriptæ sunt? Quomodo sacerdos reconciliat, quem peccare non nouit? Si consiliis, iuxta Salomonem, tractanda sunt bella: qualis audacia, sine consilio Ecclesiasticorum ducum pugnamus nos aduersus diabolum confidimus? Item eodem dicente legimus; Frater qui adiuuatur à fratre, quasi ciuitas firmata est. Quem adiuuat Sacerdos Christi dux exercitus DEI, & rector castrorum illius: si nullus ab eo suæ salutis auxilium querere dignatur? si nemo occulta diabolicæ fraudis

dis vulnera, illius medicinali dexteræ tractanda ostendit?
 Inaniter itaque posita sunt in Ecclesiis remedia, & Synodali auctoritate literis mandata, contra omnium peccatorum nostrorum vulnera, quæ vel antiqui hostis versutia, vel negligentia mandatorum DEI spiritualiter, aut carnaliter nobis infliguntur, si non his, qui in Ecclesia Christi statuti sunt, ad sananda putrida scelerum nostrorum vulnera reuelantur. Corde enim creditur, dicit Apostolus, ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. Non solum catholice fidei, sed etiam pura peccatorum confessio, cordis compunctione nobis ad salutem proficit sempiternam, dicente scriptura: Dic prior iniustitias tuas, ut iustificeris. Et iterum: Iustus in principio accusator est sui. Si iustus, quanto magis peccator?

Si fortè dicis cum psalmista; Dixi, confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino. Et ego cum eodem dicam: quoniam tacui, inueterauerunt ossa mea. Et iterum cum alio propheta: Computruerunt iumenta in stercore suo. Quid est, iumenta in stercore suo putrescere, nisi criminosos quosque in putredine peccatorum suorum iacere? Qui peccat, iacet: qui confitetur, surgit. Qui penitentiam agit, reuertitur ad patrem suum: sicut prodigus filius in Evangelio legitur dixisse: surgam, & ibo ad patrem meum, & dicam ei: Pater, peccaui in cælum, & coram te.

Sed semel sacerdoti in præsentia diuinæ pietatis confessio facienda, sufficit. Semper autem Domino cum lacrymis, & cordis contritione faciendam esse arbitramur. Omnis enim, qui malè agit, odit lucem, & non venit ad lucem, ut non arguantur opera eius. Qui autem facit veritatem, venit ad lucem, ut manifestentur eius opera, quia in Deo facta.

Vos

Vos igitur, viri fratres, filij lucis estis, & non tenebrarum: populus acquisitionis, & non perditionis: gens sancta, Christi sanguine acquisita. Ambulate, vt filij lucis in omni bonitate, & pietate, & castitate, exuētes veterem hominem, cum peccatis suis, & induentes nouum, qui secundum DEVM creatus est. Sit conuersatio vestra cœlestis, & non terrena. Diligite iustitiam, & odio habete iniquitatem.

Ephes. 4.

Qui sanus est, defendat se scuto fidei, ne clandestini antiqui hostis sagitta eum vulnerare valeat. Si quis vero propter fragilitatem carnis, vel propter negligentiam circumspersionis vulneretur, citius ad confessionis medicinam recurrat: ne per illecebram malæ consuetudinis vix eradicari valeat peccatum. Tres enim mortuos Dominus IESUS CHRISTUM Euangelica narrat historia suscitasse: filiam Archisynagogi in domo: filium viduæ, extra portam ciuitatis: Lazarum quatruiduanum de monumento ad vitam vocauit. Qui sunt hi tres mortui, nisi tria peccantium genera? quæ modò quotidie diuina consentibus suscitari solet gratia. Filiam suscitatur in domo, dum consentientem in corde peccare, reuocat à peccati perpetratio. Filium viduæ, extra portam ciuitatis suscitatur, dum peccantem foris in opere, ad pœnitentiæ medicamenta confugere facit. Fœtentem verò in mala consuetudine peccati, dum lacrymas pœnitentiæ elicit ex corde, suscitatur; & ex ecclesiastica auctoritate soluere eum iubet, vt dignus sit communione Domini, & particeps sacri altaris efficiatur.

Marci 5.

Luc. 7.

Ioan. 11.

Hæc cogitate charissimi fratres, & in qualicumque horum trium mortuorum genere si quis iaceat, citius ad confessionis probatissima medicamenta confugiat, salutiferam pœnitentiæ se abluat medicamine: vt non ad iudicium damnationis, sed ad salutem sanctificationis communi-

corpo

corpore, & sanguine Domini nostri IESU Christi. Et cum gratiarum actione semper rememorate, quomodo vos diuina misericordia, de terra tenebrarum, & frigoris, de regione ignorantiae, & iniquitatis, transtulit in loca lucis, & lætitiæ, in tabernacula abundantiae, & iustitiæ: & elegit vos sibi in filios pietate paterna, vt per vos nomen illius nuntietur in gentibus.

Sequimini vestigia sanctorum patrum, & nolite in Catholica fidei religionem, nouas inducere sectas. Cauete vobis venenosum erraticæ inuentionis fermentum: sed in sinceritate, & veritate mundissimos sacræ fidei panes comedite: & vinum, quod diuina electis suis miscuit sapientia, bibite: & cantate DEO vestro in concordia pacis, & vnanimitate charitatis perpetuæ canticum laudis, & cum militia cœlesti, consona voce, laudate Dominum, & dicitte, Gloria in excelsis DEO, & in terra Pax hominibus bonæ voluntatis. Diuina vos præueniat gratia, & subsequatur vbiq; clementia, & in omni opere bono florere faciat viri fratres dilectissimi, & sanctissimi patres.

EPISTOLA XXVII.

Domino beatissimo, atque omni honore nominando, Leoni
Papæ.

HVMILIS LEVITA ALBINVS ETERNÆ
in Christo gloriæ salutem.

Suscipiat obsecro sanctissima pietas vestra, Pater gloriosissime, benigno animo nostræ paruitatis litterulas, & me deuotum vestrę dilectionis famulum agnosce.

I

Semper

ALCIVINI
SII
omg omg
SIV
24

Semper sanctæ Romanæ sedis beatissimos, quantum
 valui, Principes, & Pastores amaui: cupiens illorum sanctis-
 simis intercessionibus, inter oues Christi numerari: quæ
 Dominus Christus post resurrectionis suæ gloriam, beato
 Petro Principi Apostolorum pascendas commendauit:
 quod verè dignum esse fateor, omnem illius gregis multi-
 tudinè suo pastori, licet in diuersis terrarum pascuis com-
 morantem, vna charitatis fide subiectam esse, & sicut pa-
 pastori concedat magnam sibi commissi gregis curam ha-
 bere, & sedula pietatis admonitione, & sanctitatis inter-
 cessione prouidere; ne aliqui ex illis per præcipitia erro-
 rum à via veritatis, vel perpetuæ pascuis vitæ exorbitare
 incipiant. Gregis sanitas, gloria est pastoris, & multiplica-
 tio illius merces æterna.

Ecce tu sanctissime pater, pontifex à Deo electus, Ve-
 carius Apostolorum, hæres patrum, princeps Ecclesiæ, ve-
 nius immaculatæ columbæ nutritor; in te fides resplendet,
 deuotio fulget, charitas abundat, congrega nos filios sanctæ
 DEI Ecclesiæ, & paternæ miserationis affectu, tuis sanctis-
 simis orationibus, & dulcissimis sacrarum literarum ex-
 hortationibus intra firmissimum Ecclesiæ soliditatis ouile
 ne aliquis ex nobis errabund^o lupina rapacitate foris inue-
 niatur deuorandus. Nam splendentia cœlestis mandati
 agmina, Natiuitatis Domini nostri IESV Christi gaudia
 primò pastoribus, qui supra suos deuotè vigilârunt greges
 nuntiare viderunt.

Ecce tuis sanctissimis vigiliis, ac pastorali sollicitudine
 probatissime ARCHIMANDRITA, angelicas à super-
 nis sedibus visitationes adstare non dubiramus: quarum
 auxilio quæcunque diuinam poposceris pietatem, impe-
 trare te posse credimus: Vnde ego vltimus sacratissimi ou-
 lis vernaculus, & morbida peccatis ouicula, spe, pace bo-
 nitati

nitatis vestrae, animatus, ante sanctissimos paternitatis tuae pedes animo prostratus, suppliciter depono, quatenus durissima peccatorum meorum vincula, per Ecclesiasticam Apostolicam auctoritatis potestatem solvere digneris: & paternae pietatis precibus cursum vitae meae, qui restat, ad perpetuam portas civitatis dirigere studeas.

Grandia posco quidem, sed charitas grandia novit dare. Poscentem pro filia viduam Christi clementia non spernit: Sed ait, O mulier, magna est fides tua: fiat tibi sicut vis. Fides me hortatur, haec poscere: spes confirmat, impetrare: charitas, credo, negare non praesumit. Christus pro nobis, cum inimici essemus, mori non dubitavit: quanto magis, te, Pater sancte, pro amicis velle orare, credendum est?

Sub te pastore augeatur grex Christi. Tu consolator moerentium, adiutor laborantium: spes, ad te clamantium: lux vitae: religionis decus. Locus, in quo stas, omnibus te honorabilem facit, & morum nobilitas laudabilem: & pietatis deuotio amabilem. Et qui sedem Sanctorum tenes patrum, eorum exemplis inhaereas semper, ut cum illis, multiplici laboris mercede, Domini Dei tui gaudia intrare merearis. Iste filius meus charissimus ENGILPERTVS, vobis patefacere valet nostrae paruitatis erga Apostolicam sedem deuotionem etiam & voluntatis nostrae petitiones: quem vestrae paternitati valde fidelem esse agnoui: & ideo nostrae necessitatis causas illi iniunximus, ut per os illius, pietatis vestrae aures mei cordis audiant obsecrationes.

I 2

EPI-

Matth. 15.

833
834
835
24

EPISTOLA XXVIII.

Beatissimo, & omni honore dignissimo,
& Pontifici magno Adriano
Papæ.

*HVMILIS OMNIUM SANCTÆ ECCLE-
siae filiorum Albinus aeternæ beatitudi-
nis salutem.*

Venerabilis, atque toto orbe laudabilis vestrae bonitatis, pater optime, pietas, mihi ultimo sanctae Dei Ecclesiae seruulo, quantulamcumque attulit fiduciam, vestram deprecandi clementiam, ut me, licet indignum, paternae pietatis amore, in gremium sanctissimae intercessionis vestrae colligere dignemini. Scio certissimam vestrae deuotionem sanctitatis pro populo iugiter totius orbis intercedere Christiano: tamen specialius aliquid pro his egisse, qui vestrae almitati se ipsos obnixae humilitatis obsecratione commendant: & maiore credulitate ad tantae auctoritatis confugunt suffragia.

Scio me per sacri Baptismatis adunationem, de illius esse ouili pastoris, qui pro suis ouibus animam ponere non dubitauit, quas etiam post altissimam suae resurrectionis gloriam, beatissimo Petro Principi Apostolorum, ob trinan magnificae dilectionis confessionem pascendas commendauit: cui etiam caelo, terrisque aeternam ligandi, ac soluendi potestatem delegauit.

Huius te excellentissime pater, ut vicarium sanctissimae sedis agnosco, ita & mirificae potestatis haeredem esse confiteor. Ecce ego vna sum regiminis vestri ouicula: sed valde peccatorum maculis morbida. Quapropter me totum tuae offero sanctitati, pastor piissime, sanandum: & medicinali

cinali potentia, quæ tibi post longas sanctorum patrum
feries, hæreditaria successione à DEO Christo tradita esse
dignoscitur, me iubeas salutiferæ pietatis verbo à pecca-
torum vinculis esse solutum. Nam mihi cum Euangelicæ *Math. 8.*
humilitatis regula fas esse video dicendum: Domine
non sum dignus, vt intres sub tectum; dic verbo, & sanabi-
tur puer meus. Qui mox, vt sperauit, inuenit: vt credi-
dit, accepit.

O beatissima lingua oris vestri, in qua est æterna medi-
cina salutis: per quam cæli aperiuntur credentibus. Nun-
quam, obsecro, fileat: semper admoneat, & sanet: semper
aperiat perpetuæ beatitudinis ad se confugientibus, por-
tas.

O Domine IESV fac eum longæua valere, & viuere
prosperitate: & qui talem populo tuo dedisti pastorem:
hunc pietatis tuæ dextera multis temporibus conseruare
digneris: quatenus cum multiplici laboris sui mercede, an-
te thronum tuæ veniens gloriæ, audire mereatur: Euge *Math. 25.*
serue bone, & fidelis: quia supra pauca fuisti fidelis, supra
multa te constituam: intra in gaudium Domini tui.

Iam aliquas petitiones propriæ necessitatis meæ, his
quoque literis infererem. Sed quia electissimus Domini
mei Regis missus, filius, equidem meus charissimus, ILL,
ad beatissimam summæ auctoritatis vestræ dirigitur pater-
nitatem, non esse necesse putauit, literis exarare quod ille
vir fidelis & prudens melius viua voce secundum manda-
tum Domini Regis, auribus excellentiæ vestræ poterit
intimare.

Nam inter cæteras, fidelissimæ dilectionis, quam ad
vos habet, legationes, meæ quoque necessitatis postula-
tiones eidem præfato regiæ voluntatis secretario commen-
dauit: quem omnibus amicis valdè fidelem esse probaui-
mus,

I 3

mus,

mus, maximè vobis, vt verè dignum est, sanctissime patet, qui vestram laudabili voce bonitatem sæpissime domino Regi sub præsentia multorum testium narrare solebat, & egregiè pietatis per vos gesta, puræ fidei verbis, de vobis proferre studuit: quatenus piæ dilectionis fidem ostenderet: & vestræ Almitatis amorem plurimorum mentibus ingereret.

EPISTOLA XXIX.

Dulcissimæ dilectionis fratri, & amico in Christi charitate salutem.

Eccles. 9.

AMico antiquo, nouus non est similis amicus. Qui fortunam sequitur, & tempora obseruat, qui iuxta loci qualitatem mutatur, nunquam verus fuit. O si vox ferrea esset, & omnes pili verterentur in linguas, vt vel sic ad aures tui cordis verba dilectionis meæ peruenire valuissent. Vel in tuo pectore, spiritus esset prophetiæ, vt perspicere cordis mei arcana potuisset. Crederes utiq; quàm suauissimo sapore tui amoris pectus meum impleretur.

Sed nunc quod valeo, faciam; hos paruos apices, magnæ indices charitatis tibi dirigo, vt per hos intelligas, quod vix intelligi potest: sicut flamma potest videri, tangi autem non potest: ita charitas in literis cerni potest, sed vix in animo scribentis sentiri valet.

Quasi scintillæ de igne sparguntur; ita dilectio literarum officio volat. Sed plurimi sunt, in quorum corde extinguitur: ideo gratius lucescit, vbi vel aliqua eius flammula ardescit. Quia in te frater sanctissime, veram inueni charitatem, ideo nulla terrarum spatia me prohibent, secundum oportunitatē portantis, cupiens te in Christo petenniter

enniter frui; cuius amor nostra vtinam impleat corda, vt per eius dilectionem, nobis inuolabilis permaneat fraternitas, cuius charitatem, sicut sacerdos DEI summi, sicut tuba caelestis, sicut praeo salutis, cunctorum ingerere cordibus studeas.

Quidquid illius respuit sanctitas, instantissimè prohibe; quidquid illius diligit bonitas, ardentissimè praedica. Non terrena fragilitatis terreat potestas; non secularis ambitio sacerdotalem severitatem compeecat. Nolite timere eos, qui corpus possunt occidere: animam autem non possunt.

Esto omnib. vita lucerna, prauius viarum DEI, exemplum honestatis. Esto miseris consolatio, medicina vulneratis, afflictis consolatio: pastor, non mercenarius; domus DEI, non speluncae latronum: palma florens, oliua semper virens. Noli columbas DEI vendere. Gratis da, quod gratis accepisti: Irreprehensibilem te ipsum in omnibus exhibe, vt vita tua doctrina sit populi: vt & bona conuersatione tua aedificentur plurimi.

Lege diligenter obsecro, Euagelia Christi: libros quoque alios Canonicae auctoritatis. Sed & Pastorale Beati Gregorij Papae saepissime perscrutare. His epulis animam tuam pasce, vt habeas, vnde alios reficere valeas. Mei quoque obsecro, vt memoriam habeas inter Missarum

solennia, & sacras orationes tuas; vt diuina clemen-

tia veniam mihi peccatorum, & coronam

tibi meritorum praestare

dignetur.

EPI.

DE CANON
SII
umy umy
SIV
24

Domino omnium dilectissimo, æ-
ternam in Christo
salutem.

A Vdiens ab EANBOLDO famulo vestro, optatæ pro-
speritatis vestræ sospitatem, valdè me gaudium fe-
reor. Quia charitas, & fides, quæ olim in pectore
nostro habitare cœpit, nūquam recedere poterit. Et quan-
tò plus tempus remunerationis appropinquat, tantò magis
obseruare debet, vt qui prius transferit à seculo, amicum
ibi sentiat reliquisse in seculo.

Me verò, filium tuum, febrim acerbitas, & Regis tar-
datio in SAXONIA retinuit, vt ad vos venire non potuerim
sicut desideravi. Concedat mihi clementia diuina faciem
tuam, in lætitia videre, antequam moriar, vt in ea te hono-
ris dignitate, si fieri possit, inueniam, in qua te pergens vi-
debam. Tamen si aliud aliquid tuo placeat animo, rogo vt
nullam violentiam super Ecclesiam Christi vllatenus fieri
permittas: sed fratres libera electione in timore DEI, sicut
optimum, Deo donante eligant.

Quia in sanctis Canonibus terribile anathema legitur
super omnes, qui violentiam aliquam infertant super Eccle-
siam Christi. Scito semper dilexisse familiam nostram, &
plurima eis bona fecisse: sed nunc maximè indigemus: vt
bene illis agamus, vt vbi nobis requies erit æterna:
ibi sint quoque intercessores perpetui
pro nobis.

EPISTOLA XXXI.

Pars mea, dixit Dominus animæ meæ :

Pars mea, dixit pater filio suo :

Cui sit pars cum Sanctis in æternum.

Væ beatitudinis perlectis literis, gaudebam de tuæ prosperitatis salute ; cuius præsens quantum valui, fautor fui, etiam & nunc absens cupidus. Et utinam, ut literis promissisti, memor sis antiquæ paternitatis, & dulcedinis inter nos, in Domino, qui semper nos in sua prouehat voluntate, & proficere faciat, in suis mandatis.

Memores simus, quòd nos de stercore erexit, & posuit inter principes populi sui : non nostris meritis, sed sua gratuita misericordia ; cui semper gratias agimus in omni vita nostra, ut ille, qui exaltauit, etiam & conseruet. Omnes verò ecclesias, quas, Deo donante, ad regendum accepisti, diligentissimè in DEI laude exorna.

Sint in eis canonicis horis psalmodia, orationum instantia, Missarum solennia, & intercessionem pro te, tuisq; amicis. Sint tibi filij minores cum honestate, & temperantia. Vestimentorum moderatus cultus : conuiuia nõ in luxuria, & ebrietate, sed in sobrietate, & congruentia temporibus, & personis.

Vbiq; DEI timorem ante oculos habeas. Humilitas te exaltet, & veritas honorabilem faciat, & misericordia amabilem. Sit tua manus pauperibus larga, amicis benigna. Esto fidelis dispensator domui DEI ; esto forma salutis omnibus tecum habitantibus. Et quia DEVS te honore nobilem fecit, esto quoque & moribus nobilis. Luceat lux tuæ bonitatis coram omnibus. Glorificetur in te pater cælestis ; qui te & in hac præsentis vita custodiat, & in futu-

K ra vita

ra vita gloriam tibi cum Sanctis concedat æternam.

Pars mea, pars valeas; semper sis pars tua Christus.

Eſto memor patris, pars precor alma tui.

EPISTOLA XXXII.

Dilecto fratri Illi.

ALCHVINVS SALVTEM.

DVLCEs tuæ dilectionis accepi literas, mellifluis
sensibus delibutas, apologeticam tenens ratione
quarum melius credebam veritati, quàm falsis
quæ aliorum narrationi. Nam fides amicitie corde con-
stare debet, non linguæ verſibilitate. Utinam dignus essem
pacem prædicare, nõ discordiam seminare; & signum portare
Christi, & non arma diaboli. Nunquã tibi scripsissem,
si noluissem pacem tecum habere, & quod in Christo con-
pimus, firmum permanere.

Verè OFFÆ Regi & genti Anglorum nunquam in-
delis fui: sicut hos amicos, quos mihi DEVS donauit, fide-
liter quantum valco, seruabo: sic & hos, quos reliqui in pa-
tria. Pauci sunt dies mei, & hos ipsos cum dolore flagellum
suffero: ideo te obsecro, vt in Domino, quos valeas, mihi
intercessores acquiras.

Multis miseriis turbatum est hoc seculum, & non est re-
frigerium in eo, nisi in misericordia DEI, & fide amicorum.
Nudi venimus, & nudi recedimus: nisi qui bonis animam
vestiat operibus. Ut tibi, charissime frater, tempus vel locus
occurrit, semper DEI suade voluntatem omnibus personis
Regi suauiter, Episcopis honorificè, Principibus fiduciale-
ter, omnibus veraciter. Nostrum est seminare, DEI fru-
ctificare.

Nec

Nec vlla tibi alicuius dissensionis inter nos remaneat suspicio. Nec simus ex illorum numero, de quibus dictum est: Non veni pacem mittere, sed gladium: sed ex illo numero, ad quos dictum est; Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis: vt pax Christi, quæ exsuperat omnem sensum, custodiat corda vestra, in charitate Christi, & dilectione fraternitatis. Paucis scripsi literulis: quia sapienti pauca sufficiunt. Sed te plurima DEI dona glorificent in æternum dilectissime frater.

Matth. 10.

Ioan. 14.
Philip. 4.

EPISTOLA XXXIII.

Dulcissimo dilectionis filio Ill.
salutem.

Radoni Abbati.

Dilectionis vestræ venerabile sequutus præceptum, vitam S. Vedasti patris vestri, & intercessoris nostri emendare studui; non quòd aliquid illius excellentissimis meritis dignum dicere valuissem, sed quòd nihil tuæ reuerentiæ iussis denegare ratum putavi. Idcirco ad te maximè pertinet harum laus, vel vituperatio literarum. Utinam tibi, & fratribus, qualescunque sint, placeant; deprecans, vt meum laborem, orationum vestrarum solatio remunerare dignemini: & vnus merear esse vestrum in charitatis communiõne; illius semper memores mandati, qui dixit: Hoc est * mandatum meum, vt diligatis inuicem. In hoc enim mandato omnium salus consistit.

Vide not. 46.

* Surij editio:
præceptum.
Ioan. 15.

Hoc cunctis pernecessarium esse cõstat, & maximè his, qui gregem Christi regendū accipiunt: quapropter tu, charissime fili, gregē, quem accepisti regendum, fraterno amore diligenter erudire studeto; & sanctis admonitionib. eum

K 2 per

REGAN
SII
omg. m.
SIV
24

* *Sur. Habes.* per pascua vitæ deducere satage, * habens in omni opere bono Christum adiutorem, Sanctum quoque VEDASTUM intercoflorem.

Sicut magno labore domum DEI optimè habes ornata, & largissimis donis decoratam: ita tibi subiectos bonis moribus ornare contende; & eos in diuina laude * deuotissimè fac consistere. Et quod angeli semper agunt in celis, hoc fratres iugiter faciant in Ecclesiis. Tuum est precipere; illorum, obedire: Tuum, præire; illorum subsequi.

Omnia itaque in seruitio DEI vna debet esse voluntas, vt vna fiat in regno DEI remuneratio. Nullus horis carnalibus se diuinis subtrahat laudibus; ne propter aliquam negligentiam cuiuslibet locus in conspectu DEI vacuus inueniatur.

Et verba DEI in Ecclesiis intimo cordis affectu pronuntiantur, & cum magna reuerentia DEI omnipotentis gloria celebrentur. (* Omne verò ministerium Christi humiliter, & deuotè impleatur.) Omnis itaque obedientia seculi necessitatibus fideliter & strenuè * peragatur. Fuit equidem inter omnes concordissima pax, & sanctissima charitas, & deuotio regularis.

* *Sur. peragatur vitiose.*

Seniores bonis exemplis, & sedula admonitione, erudiant iuniores, illosque diligant, vt filios: & illi, quasi patres eos honorificent: illorum, omnia alacritate obediant preceptis. Tua verò venerande fili, conuersatio, omnibus exemplum salutis.

Caue vt nec minimus quis in tua scandalizetur vita, sed ædificetur; & roboretur in via veritatis. quia tibi ex illa salute merces iudicabitur æterna. Cuiusmodi capilli extremi denuntiāt properare diem. Quapropter paratus esto omni hora in occursum Dñi DEI tui. Dilectio fraterna, & electio

mosynæ miserorum, & vitæ castitas præparent tibi gradus in cælum. Diligenter elabora æternos tibi dies felices.

Honor secularis, quem habes, spiritalem tibi abundet in gloriam. Festiuis diebus, veniente in Ecclesiam populo, fac eis prædicari verbum DEI: & quocunque vadis, Clerici, qui seruitium DEI pleniter peragant, tecum eant: sobri-
 erate ornat, non ebrietati adueti: quorum honestas vitæ, aliis sit doctrina salutis. Curamq; vbique habeas, maximè pauperum, viduarum, & orphanorum, vt audias in die tremendo à Domino Christo, cum aliis eleemosynam facientibus: quàm diu vni ex his minimis fecistis, mihi fecistis. *Matth. 25.*

Esto miseris, vt pater, & causas ad te clamantium diligenter discute. Et parce in te peccantibus, vt DEVS tuis parcat peccatis. Esto iustus in iudiciis, & misericors in debitis, magister virtutum, moribus honestus, verbis iocundus, vita laudabilis, in omni opere * bono deuotus. Fratres ** Scr. Dei.* quoque cohortare, vt sanctas diligentissimè legant scripturas. Non confidant in linguæ notitia, sed in veritatis intelligentia, vt possint contradicentibus veritati, resistere.

Sunt tempora periculosa, vt Apostoli prædixerunt. quia *2. Tim. 3.* multi Pseudodoctores surgent, nouas introducentes sectas, qui catholicæ fidei puritatem impiis assertionibus maculare nituntur. Ideo necesse est Ecclesiam plurimos habere defensores, qui non solum vitæ sanctitate, sed etiam doctrina veritatis castra DEI viriliter defendere valeant.

Has verò piæ admonitionis literulas, non quasi nescienti direxi, sed vt veræ charitatis in meo pectore fidem ostenderem. Quid facit amicus, si verbis scriptum non ostendit? Si diuites pauperum munuscula non spernunt; cur & vestræ flumina sapientiæ, nostræ riuulos intelligentiæ respuere debent? Nam & maiores amnes riuulis au-
 gentur influentibus. Et ipse Dominus viduæ laudauit duo *Luc. 21.*
 K 3 minu-

* Sur. tamen
fidelis amore
vestra.

minuta, quæ ex inopia suæ paupertatis, larga manu, Deo
quod habuit, obtulit. Et ego, quamuis scientia inops, *
men fraterno fidelis amore, vestræ hæc munuscula dire
pietati, obsecrans vt tam humili ea fraternitati s intuitu
spicere digneris, quàm nos pia deuotionis charitate, l
vobis dirigere studuimus.

Omnipotens DEVS te tuosque charissimos fratres
omni bono proficere faciat, & ad beatitudinem æternam
gloriæ peruenire concedat, filij, patres, & fratres, & amici
charissimi.

EPISTOLA XXXIV.

Dilectissimo in Christo patri Petro Archi-
episcopo,

Mediolanensi.

ALBINVS ÆTERNÆ BEATITVDI-
nis salutem.

Memor dulcissimæ humilitatis, & dilectionis vestre
ingemisco absentiam illius, cuius charitatis flamma
in corde ardeat filij. Quanta est huius seculi
felicitas, quæ tam charos disiungit amicos; quæ filium
parat à patre! O si pennas aquilæ habuissem, vt altitudinem
Alpium, velocior Euro, transuolare valuissem: quam cito
ante paternos stetissem pedes, vt refrigerarem ex paterna
visione pectoris mei ardorem.

Sed quia hoc fieri nõ valet, induamur nos duplicis chari-
tatis pennis: simus in Christo semper præsentem, qui sumus
in seculo absentes. Quid est charitas, nisi vnitas animo-
rum, dicente ipsa veritate, dum pro suis oraret ad patrem
Pater conserua eos in nomine tuo quos dedisti mihi, vt sint
vnum, sicut & nos vnum sumus? Ego vero filius tuus, obse-
-

Ioh. 17.

ero te, per eius misericordiam, qui hæc dixit, vt in sanctissimo paternæ memoriæ thesauro filij tui Alchuiini nomen habeas reconditum: & interdignissimas DEO, oblationes orationum tuarum, vel semel ore proferas.

Quanta tibi, pater optime, apud pietatis remuneratorem Dominum Christum remanet merces, si me, peccatorum ponderibus prægrauatum, ab iniquitatis oneribus prægrauatum paternæ misericordiæ precibus subleuare coneris. Fateor, me tantæ auctoritatis degenerem esse filium: tamen iunioris filij, qui à patre in longinquam recessit regionem, roboratus exemplo, audeo dicere: Pater ^{Luc. 15.} peccaui in cælum, & coram te. Ideo non sum dignus vocari filius tuus. Et te credo paternæ memoriæ pietatis, lætis reuertenti occurrisse amplexibus; prudentiam quoque tuam recordari beatissimi Iob, pro filiis deuotionis; qui ^{Iob. 15.} quotidie pro illorum prosperitate DEO sacrificia offerre studuit, valde desiderans, quos seculo genuit, DEO enutrire.

Ideo in omnibus tentationibus, tanquam aurum in fornacæ probatus inuentus est. Laus enim patris in salute extat filiorum: & merces pastoris in multiplicatione gregis ad crescit. Nam & ipse princeps pastorum, post resurrectionis gloriam, beato Petro, ob confessionis trinæ, in suo amore soliditatem, pascendas oues, quas pio redemit sanguine, commendauit.

Tuum est, pater sancte, absentes precibus adiuuare: præsentibus, verbis erudire, exemplis confortare, vt paterna pietas, & pastoralis deuotio omnibus profit in salutem. Patres igitur filiis thesaurizare solent. Tu verò beatitudinis thesauros tuis relinque nepotibus; vt per longas Ecclesiasticæ eruditionis series cœlestis regni gloria tibi semper augeatur.

Opto,

CCCLXV
SII
om, im,
SIV
24

Opto, si fieri valeat, quatenus me tuæ paternitatis literis reficias, ut auiditatis meæ oculis legam, quod auribus audire voluiffem, si fortè fieri valuiffet. Concessum enim humano generi, pectoris arcana chartis mandare, & literis innotescere tacentibus, quod lingua non valet loquenti. Nam & B. Paulus Apostolus absentes filios pietate admonitionis sepius erudire solebat; ut quotidiana literarum lectio æternam patris præceptorum, mentibus filiorum infigeret memoriam.

Sanctitatis vestræ auctoritatem diuina pietas ad exaltationem, & gaudium sanctæ suæ Ecclesiæ longæua prosperitate custodire dignetur, Pater dilectissime.

EPISTOLA XXXV.

Charissimo Hermano Aquilæ
Antistiti, †

ALBINVS SALVTEM.

SI mihi gerulus gratus occurrisset, sepius tuæ scripsissem dilectioni, ut literis implerem, quod verbis non potui, & charitatis dulcedinem, lingua tacente, apices monstrarent. Hoc dedit DEVS ablentibus in solatium, ut per chartas loqui potuissent, & necessaria proferre in eor alterius, dum animus graui carcere corporis circumseptus, suæ naturæ velocitatem explicare vellet, indices literas fraternus amor sibi inuicem dirigeret.

Quid de gloria Sanctorum dicendum putas? ubi nulla tarditas sarcinæ corporalis piæ volûtati obsistit, quin quod placeat, impleat. Quid est hoc seculum nisi miseria, & velut umbra fugax, & seducens delectatio?

Festinemus tota mentis intentione ad illam requiem quam

† Iuuenensi, id est, Saluburgensi.

quam nullus dolor perturbat. Ascendamus per gradus
charitatis ad illam ciuitatem, in qua DEVS solus rex regnat
in æternum. In qua, tota beatitudo sine vlla miseria viger,
& valet. Vt ad illam peruenire mereamur, eodem auxili-
ante rege, nos inuicem exhortemur, & velociore charita-
tis cursu, tardio rem admonitionis sedulitate trahat. Tum
etiam fraterna diligentia, socordiam castiga, vel tuæ sancti-
tatis precibus iacentem releua, vt fraternæ dexteræ duca-
tu, non lasseseat in via veritatis, qui hucusque se voluebat in
seculi ceno.

Veniens veniebam ad sancti A M A N D I protectoris
nostri dulcissimas mansiones, quærens amatorem meum,
vt eius dulcissimo alloquio refrigerarem animam meam,
sed quia necdum de nido I V V A V E N S I auis optata euola-
uit, nisi hanc inuitatoriam obuiam illi chartulam, vt no-
stram agnosceret prosperitatem, vel suam nobis præsentiam
designaret.

Fidelis amicus diu quæritur, vix inuenitur, difficile
seruatur; cuius dulcedo omnes seculi superat iocundita-
tes. Quid diuitiæ, sine amicis? Auarus aurum quærit. Et
quid in auro nisi species vana? Nonne vnus panis esuri-
enti melior est, quam mons aureus? Aurum prodesse po-
test danti, non possidenti. Ideo demus diuitias in præsentia,
vt in futuro possideamus illas. Nam pauperis manus ga-
zophylacium est Christi. Nullus melior custos diuitiarum
est, quam Christus. Proficientem te, charissime
frater, diuina auxilietur gratia in
æternum.

L

EPI-

811
814
24

EPISTOLA XXXVI.

Filio meo charissimo Alta
Petra,

ALBINVS SALVTEM.

Mtinam iuxta nomen tuum, fiat merces tua alta, & firma. Hoc verò, vt, DEO donante, fiat, labora instanter. Curre, dum lucem habes. Ascende quotidie per singulos gradus virtutum, vt de te dici possit. Ibunt sancti de virtute, in virtutem: vt, quod sequitur, fiet possit hoc, vt à te videatur DEVS deorum in Sion.

Psal. 83.

Vigiliis, & orationibus instans; castitate & humilitate dilectione DEI, & proximi, & aliorum mandatorum obseruatione te ipsum exorna. Quæ tamen omnia ad charitatem firmamentum respicient: in qua tota lex pendet, & propheta. Si nondum adhuc annis, ordine tamen sacro ministerio senior esse cœpisti. Nam presbyter, senior in latine interpretatur, vt significetur moribus esse senex, constantia perfectus, prædicatione verbi DEI intentus, ita vt operum impleat, quod ore doceat.

Tu verò, fili charissime, vigilanter tibi præpara boni meritis domum perpetuam in cœlis. Modò tempus est laborandi, & promerendi Dominum: tunc erit tempus dicandi, & promerendi DEVM. Quia tunc iudicabitur vnusquisque secundum opera sua. Non tibi sit seculi pompa suauior, quàm salus æterna: nec dilectio carnalis dulcor, quàm dilectio DEI. Qui hîc DEVM diligit, ibi cum DEO etiam lætabitur. Quàm iocunda est beatitudo æterna, quàm misera perditio sempiterna. Qualis in vita futurum fieri velis, talem te præpara in præsentem. Parui temporis hospes perpetuam tibi promerere mansionem. Hode

te cogita cras esse moriturum. Omnis dies quasi ultimus est habendus. Ideo semper homo debet esse paratus, ut quacunque die iudex pulsauerit ostium, aperiatur ei. cum lætitia rapiatur ad inalicium anima dum ducetur de corpore.

Quid tunc ebrietas; quid luxuria carnalis; quid pompa vestimentorum: quid anulus in digito: quid aurum in sacculo: Diues moritur similiter sicut & pauper, & vna est amborum conditio. Nisi fortè quis melior altero sit. Bonus vadit in vitam sempiternam: Impius tormentis traditur æternis. Esto filius vitæ, & non mortis. Esto hæres cœli cum Christo, non esca ignium cum diabolo. Per singulos dies semper esse melior studeto, ut cum Deo semper esse merearis.

Saluta meo nomine illos Dei famulos, amicos nostros, filios vitæ æternæ. Rogo eos, nostri esse memores in orationibus suis cum familia sua, quam diligenter in seruitio Dei erudiunt: quatenus mercedem ex illis habeant, & non pœnam: laudem, & non contumeliam. quia profectus subiectorum, salus est prælatorum: & pastor bonus, ex gregis multiplicatione coronabitur. Et tu, fili mi, memor esto mei, & tui in orationibus, ut diuina nos

clementia perpetuo munere, in salu-

te sempiterna conseruare di-

gnetur. Vale, vale fili in-

æternum.

L 2

EPI.

DECANVS
SII
SIV
24

Dilectissimis in Christo amicis Ill.

HVMILIS LEVITA SALVTEM.

SOLET charitas literis appellare, quos oculis cernere non valet, quia apices chartarum amoris magnitudinem exprimere conantur, ut oculis legatur in syllabis, quod videri non potest in mentibus. Ideo vestre charissimi, memor germanitatis, hanc chartam vobis in commune direxi, ut cognoscatis, quantam pro vobis habeo sollicitudinem. quia nec terrarum longinquitas, nec temporum diuturnitas delere valuit, quo minus admoneam, quam magis diligam, desiderans salutis vestre prosperitatem & in DEO credere, & in seculo scire. Ut vtrumque fiat, vnum est studendum, id est, DEO placendum.

Præterit, quidquid amatur in mundo: & solum periret, quidquid agitur in DEO. Ideo temporalia non cardeat iter ad æterna tendentium, dicente discipulo, quem diligebat IESVS: Nolite diligere ea, quæ in mundo sunt. Numquid ex umbra panis esuriens se saturare poterit? Umbra est seculi felicitas: vera tantummodo in futuro spectatur.

Nolite vinculis seculi teneri, nec laqueis diaboli ligati. Et vincula, quæ per confessionem, & pœnitentiam præcedistis, nolite reformare, ut liberæ manus valeatis releuare ad Dominum, & puro corde deprecari, quem toto corde amare debetis. Vigiliæ, & orationes sint assiduæ vobis. Beatus seruus ille, quem cum venerit Dominus eius, inuenit vigilantem. Vigilandum est in bonis operibus, non dormiendum in delectationibus carnalibus. Et ebrietatem, quasi perditionis foueam fugite, quia iuxta prophetam: Vinum & ebrietas aufert cor.

3. Ioan. 2.

Luc. 12.

Osee 4.

Pom

Pompas vestimentorum non sectemini. Beatus homo, qui non respicit in vanitates, & in insanias falsas. Melius est, animam ornare, quæ permanet, quam corpus vestimentis, quod putrescit in puluerem. dicente quodam PHILOSOPHO; Ridiculum est, in vanitate laudem querere: volens, vestimentorum superuacuas curas, vanitatem intelligi. Quod si plurimi hoc faciunt: scriptum est: Non sequeris turbam, ad faciendum male. Melius, cum paucis saluari, quam cum plurimis perire.

Psalm. 79.

Scitote, cuius exempla diligentius sectamini, eius meritis maxime adhareatis. Christus per humilitatem, viam nobis fecit in cælum. Quid superbiam prauorum sequimur? Angelus per superbiam prouit e cælo. Quid superbit homo terra, & cinis? Quis superbienti homini locus deputeretur, si angelo superbienti infernales pœnæ præparata sunt?

Non est opus vos, quasi inscios, admonere: dum Evangelium Christi ante oculos habetis, legite, & intelligite, quid sit cauendum, vel quid obseruandum. Quod ibi scriptum, est necesse vt fiat, dicente ipsa Veritate, Cælum & terra transibunt, verba autem mea non transibunt. Item: Si quis diligit me, sermones meos seruat. Indiciũ dilectionis DEI est, mandata eius obseruare: & præmium dilectionis, visitatio diuinitatis; eo ipso promittente, quem diligere iubemur: Qui autem diligit me, diligitur à patre meo, & ego diligam eum, & manifestabo ei meipsum. Pro me orantes valete viri fratres charissimi.

Matth. 24.

Ioan. 14.

os(:)so

L 3

EPI-

VEGAN
SII
omg mm,
SIV
24

EPISTOLA XXXVIII.

Ad quendam discipulum.

Dilectionis vestrae literas grata suscepi dextera, & lecto legebam animo, intelligens in eis, vestrae prosperitatem, & literalis exercitij studium, ex quodistantis eloquentia claruit. Hoc mihi maximum esse gaudium constat, ut filios florere videam, in conuersatione puritate, & profectus diligentia. Iste est ornatus, quem optavi meis. Istæ sunt deliciae, quibus illos desideravi frui. Istæ sunt munditia, quam concupiui in illis. Hæ sunt epulae, in quibus illos iocundari amaui. His etiam animi reficitur eluriens, & sitiens iustitiam. Hoc est vinum, quod miscet sapientia inuitatis ad mensam suam, dum septem columnis subnixam sibi domum construxit. In hac divina domo, frater charissime, te habitare semper obsecro; illis te epulis pasci deprecor: huius te calicis mero inebriari exopto. Non vanas seculi pompas, non noxias corporis delectationes exsequi, quæ non proderunt ambulanti in eis: sed suos sequaces, in æternæ perditionis voragine demerserunt.

Tu verò, amor animæ meæ, si quid sordium ex his contraxisti, lacrymis laua pœnitentiæ, abluc, & vitæ meliori manu dele, memor tui, memorque mei; animam meam latificans, tuæ parcens. Quia salus tua, consolatio mea est. Noli patrem suam mercedem fraudare de te. Noli, filii nomen delere in te. Si pro te non vis, vel pro me fac. Si vel te non curas, & te negligis; DEVM time, dilige, honora. Ille est verus pater, ille redemptor, ille omnium largitor bonorum: suscita dormientem in deliciis animam.

Contra

Contra tres tibi quotidie pugnandum est inimicos: contra diabolum, contra seculum, contra carnem. Quomodo poteris securus dormire? Te verò dormiente, vigilant, qui te occidere quærunt. Quomodo non times flammam æternæ perditionis? Quid tu parui temporis hospes, patriam quæris in peregrinatione, & illam obliuisceris, in qua ciuis conscriptus es in baptismo? Cogita, quis pro te pendit in cruce. Huius latus lancea perforatum tuæ sanguinem redemptionis emanauit. Noli parvipendere precium tuæ salutis. Pro te traditus est, qui te fecit: imò omnium creator, ad redemptionis tuæ precium seipsum expendit.

Cur te ignobilem facis, nobilissimo emptus precio? Noli ex filio DEI, seruum facere diaboli. Quid pompatiscis carnem induis vestimentis, & ornamenta animæ non quæris? Beatus vir cuius est nomen Domini spes eius: qui *Psal. 39.* non respicit in vanitates, & in sanias falsas.

Melius est, collo, sapientiæ monile suspendi, quàm serico vanitatis inuolui. Melius est castitate lumbos circumcingi, quàm numerosis pomparum cingulis constringi; & ardentibus bonorum operum in manibus portare lucernas, quàm digitos anulis ostentationis radiare. Satius est pedes in Euangelium pacis expeditos esse, quàm longo fasciarum nexu ligari. Heu, quod corrumpitur, tanta diligentia ornatur; & quod permanet, tanta socordia negligitur? Illud, omni cura ornatur, pascitur, & vestitur; hoc, quasi vile subpellectile, nullo decore dignum ducitur? Terrenum colitur, & cœleste non curatur? DEI imago vilescit; & terræ species honoratur? Non ita, fili, non ita in te sit,

Tu

REGAN
SII
om, am,
SIV
24

*Ecli. 6.
Luc. 12.*

Ephes. 6.

Tu sacri altaris minister; tu summi honoris socius: sapientiæ vas: flos adolescentiæ; dignitatem tuam attende; & esto, quod nominaris. Cogita, corpus tuum in partem reuerti, & animam tuam ad iudicium rapi. Quia tunc esse cupias, talem te nunc exhibe. Nunc, tempus est laborandi; tunc, remunerandi: nunc, promerendi; tunc, accipiendi. Qui plus laborat, plus mercedis accipiet. Curre, dum lucem habes. Qui hodie es, cras non eris, dicit scriptura: Noli tardare conuerti ad Dominum, quia nescis quid futura pariet dies. Omnis gloria seculi, quasi fœni decidet. Arescit fœnum, & flos eius deperit.

Ioan. 12.

Eccli. 5.

Eccli. 14.

Esai. 40.

Memento creatoris tui, antequam veniat tempus aduersionis. Pugnemus fortiter, & vincamus perniciousiter, ut coronemur feliciter. Illum habemus adiutorem, quem & remuneratorem. Ille, prior hostem vicit, ut nos vincere possimus: triumphauit in cruce, ut nos regnemus in caelis: ad nos descendit in terram, ut nos ascendamus ad illum in caelum: filius hominis factus est, ut nos filij DEI esse mereamur; cui laus, & gloria, in omnes æternitates, Amen.

EPISTOLA XXXIX.

Dilecto filio Ioseppo.

ALBINVS SALVTEM.

DOLEO de dolore corporis tui: sed gaudeo de felicitate animæ tuæ. Quia flagellat DEVS omnem filium, quem recipit. Occidit, & viuificat: vulnerat, & medetur. Spes præmij, solatium tibi sit laboris. Hi dolores cito finiuntur; præmia patientiæ nunquam. Non sunt condignæ passionēs huius temporis ad superuenturam gloriam, quæ reuelabitur in sanctis. Quapropter cum gratiarum actione immola DEO sacrificium laudis. Non

Hebr. 12.

Iob. 5.

Rom. 8.

Psalm. 49.

Non est hæc tribulatio pœnalis, sed propitiatio venialis. *Proverb. 27. Sap. 3.*
 Aurum in fornace per ignem coquitur, vt purius exeat; sic anima, corporali tribulatione, vt mundior procedat ad vitam. Disciplina Domini non debet cuiquam esse disciplina: sed hilariter accipiat, quod pius medicus salubriter immittit. Inter flagella pietatis, orationes humilitatis ad Dominum dirigantur: vt, qui misericorditer castigat, clementer ignoscat, vt salus æterna patienti proueniat.

Nostri quoque memor, sedulas pro nobis fundere preces non cessa: quatenus diuina nobis prouideat clementia perpetuæ conuersationem prosperitatis. Adhuc dubio stamine pacis subtemine causa textitur: & dum plenum perficitur vestimentum, mox ad induendum vestræ dirigitur fraternitati.

Valde placet, quod domum DEI renouare cœpisti. Studere, vt & istam perficias; & alteram de qua præsens dixi, facias consecrari: vt pro duplici DEI honoris labore, multiplicem merearis accipere mercedem. Viuas, vigeas, & valeas feliciter, fili charissime.

EPISTOLA XL.

Dilectissimo patri illi, illi salutem.

RATIAS agamus Domino IESU, vulnerati, & mendenti: flagellanti, & consolanti. *Tob. 5.*
 Dolor corporis, salus est animæ: & infirmitas temporalis, sanitas fit perpetua. Libenter accipiamus, patienter feramus voluntatem Saluatoris nostri.

Sed nunc noli tardare. Fac, quod facturus es. Curre, dum lucem habes. Festina ad eum, qui vocat te. *Ioan. 12.*
 Quod necessitas cogit, voluntas præueniat. *Matth. 13.*
 Esto scriba sapiens, negotiator fidelis. *Matth. 3.*
 Vende terrena, & eme cœlestia. Quid
 M spectat-

spectatur diei crastini incertitudo? Non sit dilatio in salute animæ. Quod animo cogitatur, opere perficiatur quod infirmitas optauit, sanitas peragat.

Testis est, qui omnia nouit, mei cordis: hoc plena charitate, & fideli consilio me suadere. Scio, me post te, in loco tuo talem non habere amicum: sed magis te velim amicum habere in honore permanente, quam pereunte; & intercessorem apud DEVM gaudere, quam largitorem in loco. Petatur à DEO auxilium, ut amicorum confirmet consilium, & suis iter salutis ostendat, & dirigat in viam pacis quos proprio redemit sanguine.

Ecce quali precio empti sumus. Non amemus ea, que nos separant ab eo: qui nos vsque ad mortem suæ carnis dilexit. Plurimos dies seculo seruiuimus satis: vel paucos qui restant, viuamus DEO nostro; ut digni efficiamur faciem illius videre, qui dixit; Beati mundo corde, quoniam ipsi DEVM videbunt. Lætus lege, & constanter incipe, & fideliter perface, & sit Dominus tecum in æternum.

Matth. 5.

EPISTOLA XLI.

Flauio Damocetæ,

ALBINVS PERPETVÆ PACIS salutem.

DE vestra valde gaudeo prosperitate, & de munere charitatis vestræ multum gauisus sum. Tot agere gratias, quot dentes in dono numeravi. Mirum animal, duo habens capita: & dentes singuli, non elephantinæ magnitudinis, sed eburnæ pulchritudinis. Nec ego huius bestię territus horrore, sed delectatus aspectu. Nec me frendentibus illa mordet dentibus. Timui: sed blandi-

adulatione, capitis mei placare capillos arrisi. Nec ferocitatem in dentibus intellexi, sed charitatem in mente dilexi, quam semper fideliter in illa probavi.

Sed, quantum gaudeo in amoris dulcedine, tantum doleo in absentia longinquitate. Noluissem tanto tempore ab invicem separari, quos eiusdem charitatis dulcissima colligant vincula. Quid faciam, nisi lacrymans sequar amicum; donec reueniat, quem animus optat habere praesentem?

O fili charissime, inter occupationes seculi, non obliuiscare tui: sed dum corpus epulis pascitur, anima eleemosynis reficiatur. Et dum fatigata ex itinere membra quiete refocillantur; mens in DEO, orationibus roboretur: & in diuersarum auditu causarum iustitia semper resonet in ore; & ex intimo cordis affectu, miserorum proueniat consolatio; & spes æquitatis non fallat aduenientes: nec pietatis desint suffragia confugientibus ad vos. quia pietas in pauperes gesta, æterna remuneratur beatitudine.

Hæc, fili mi, faciens, floreas in omni virtutum decore: & te, quocunque vadas, diuina comitetur protectio: euntemque vbique deducat prosperè, ac redeuntem cum omni prosperitate. Citius redeas ad nos, vt gaudeat

amor patris in filio: & laudetur DEVS vbique,

qui vos famulos sibimet inuicem præ-

sentabit ouantes. Vigecas, valeas,

& floreas dulcissime Da-

mcta.

M 2.

EPI.

CCCLXV
SII
SIV
24

Dilecto amico Eada presbytero,

ALCVINVS SALVTEM.

Dilectionis tuæ munera magna deuotionis lætitiæ suscepi; desiderans donante Domino Christo prosperitatem vos & præsentem habere, atque salutem: agnoscens antiquæ in vobis munificentia largitatem. Quapropter & in nobis antiquæ fidei reformatissimam micitiam.

1. Cor. 7.

Iacob. 2.

Vtinam, vt diuina clementia in nobis vsque in fine vitæ perseuerare faciat, q̄ ab ineunte ætate in vobis operari dignatus est. Præterit enim figura huius temporis; & circa necesse est, vt nos dies extrema in dilectionis geminis sobrietate vestitos inueniat. Quia qui offenderit in vno, est, in vno charitatis præcepto, factus est omnium reus.

Habeto nos, obsecro, socios beatitudinis tuæ, sicut cupimus socium habere prosperitatis nostræ: & orationibus deuotionis vestræ deduc nos in eundem paupertatis gradum, in quo, perficiente Deo, salubriter consistis. Tenes in manibus, quod nos olim tenere cogitauimus. Sed fluctus seculi nostram nauiculam procellosis ventis, in voraginem diuitiarum rapuerunt. Sed te precor, vt me peccatis in portum quietis reuocare studeas. Cupis sed non facio. Tranquilla est paupertas, quam felix olim amasti.

Matth. 5.

Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum. Sed paupertas hæc, humilitatis gubernaculo regatur: & charitatis velo flante sancto Spiritu in eam, æternæ beatitudinis portum perueniat: vbi mei nominis memor intercedere pro mea infelicitate, te supplex obsecro.

cro, vt duplicem habeas mercedem: vnā, tui ipsius; alteram, fratris tui. Vtinam, vt merear te videre cum lætitia illic, si hęc fieri non possit.

Diuina te gratia comitetur, & in omni bono florere faciat, vt multiplici bonorum operum fructu vitam merearis ingredi sempiternam.

EPISTOLA XLIIII.

Pio patri Felici Episcopo.

ALCVINI HVMILIS LEVITA

salutem.

ALiquorum fratrum relatione, nobis notissimus es, pietate, etsi non facie. quapropter præsumpsi per fiduciam charitatis, quæ est Christus, volens me ipsum tuis, tuorumq; fidelium, per te, sacrosanctis orationibus commendare: non meis meritis exigentibus, sed tuis bonis rumoribus instigantibus. Quapropter supplex obsecro, vt me ea charitate Saluatori nostro commendetis, qua ille omnes suos coniunxit. Charitas enim neminem spernit.

Per eum, & propter eum, qui venit in hunc mundum, peccatores saluos facere, & veniet ad iudicium, iustos coronare: vt tunc ego peccator, vel veniam per vestras orationes accipiam, vbi vos per DEI misericordiam, coronam accipiatis.

State fratres, & viriliter pugnate pro eo, qui fortiter pro vobis vincebat. Non quisquis cœperit, sed qui perseuerauerit vsque in finem, saluus erit. Et proficiscimini de die in diem, sicut sancti DEI, qui ibunt de virtute in virtutem.

M 3

Plura

Plura scripſiſſem vobis, ſi ſuperfluum non videretur, eos admonere de virtutibus, quos rogare debeo, vt incedant pro peccatis meis, Sed charitas, quæ neminem ſpernit, etiam ſuſtinet. Quid plus? Iterum, iterumq; obſecro vt me in fraterno amore accipiatis in communionem orationum veſtrarum: quatenus DEVS charitatis remunerator vos accipiat in æternam gloriam regni ſui. Valete, & vult te felices in Domino IESV fratres chariſſimi.

EPISTOLA XLIV.

ſceptis literis tuis frater ſancte, lætus de ſalute tua, ſed triftis de tribulatione, & pſequentionibus quas te pati à gente tua, in illis tuis apicibus agnovi. Attamen, beatos eſſe Domino dicente, legimus, qui pſequentionem patiuntur propter iuſtitiã. quoniam ipſorum eſt regnum cœlorum. Quapropter ſuadeo tibi, frater venerande, vt viriliter in fide integra, & deuotione inſatigabili, pro commiſſis tibi à Chriſto ouibus certare non ceſſes: ne mercenarius fugiens, & non paſtor firmus ab ipſo Domino, & Paſtore omnium deputeris.

Matth. 5.

*Ieann. 11.
Luc. 9.*

Aspice in eum, qui pro ouibus ſuis animam ſuam poſuit, qui omnibus generaliter præcipiens dixit: Qui vult venire poſt me, abneget ſemetipſum & tollat crucem ſuam, & ſequatur me. Cui gregem Chriſti abiturus relinquis? Ne hæc dico, quaſi me excuſando ad benefaciendum ſeruis DEI: ſed magis te adhortando, vt bona, quæ incepſti facere, ad finem æternæ ſalutis perducas. Qui perſeuerauerit vſque in finem, hic ſaluus erit.

Matth. 10.

Ideirco ſcripſi ad OFFANVM regem, vt te adiuuaret, & defenderet ſanctam Eccleſiam ſecundum ſuam poteſtatem, quatenus tibi liceat DEO ſeruire, & talentum tuum

multi

multiplicare in loco, vbi accepisti eum, & mercedem
 expectare perpetuæ beatitudinis, dicente Domino tuo: *Luci 19.*
 Euge serue bone, & fidelis.

EPISTOLA XLV.

Beatissimæ, & sanctissimæ DEI Genetricis
 semperque Virginis MARIÆ con-
 gregationi, & pio patri Mo-
 roaldo,

VLTIMVS SANCTÆ ECCLESIE CLI-
*entellus Alcuinus in Christi charitate
 salutem.*

SERIVS vestræ sanctitatis audiens famam, & ideo
 me vestræ familiaritati adiungere desideravi: sed
 modò tempus opportunum occurrit per præsen-
 tem fratrem obnixis precibus me ipsum vobis commen-
 dare. Quapropter per sanctæ Virginis filium, vestram sup-
 pliciter obsecro vnanimitatem, vt me, licet indignum, ve-
 stris animis, atque manibus accipere dignemini, non qua-
 si ignotum, sed quasi fratrem. quia licet oculis carnis non
 vidissem, tamen oculis cordis vos videre videor, & valde
 diligo; honestatemque vitæ vestræ animo complector,
 studiosè cupiens vestram beatitudinem vbique gaudere
 in Domino, & ad perpetuæ pacis peruenire læticiam.

Orantes pro nobis, vos semper valete in
 Christo fratres dilectissimi.

✠ (:) ✠
 ✠

EPI.

UCCANJ
 SII
 omj m
 SIV
 24

EPISTOLA XLVI.

* Homero.

Dulcissimo filio viro Ill.
salutem.

Eabeunte, tentavi sapius ad portum stabilitatis
nire: sed Rector rerum, & dispensator animarum
necdum concessit posse, quod olim fecit velle. A
huc ex radice cordis nascentes cogitationum ramusculi
ventus tentationum flagellat, vt consolationis flores, & re-
fectionis fructus nutrirī nequiverint. Tota nocte labora-
tes nihil cepimus. quia necdum in litore IESVS stetit, pro-
cipiens in dexteram nauigij rete mitti.

Lnc. 5.

Patrocinia sanctorum non obliuiscere. Res Eccle-
sticæ pulcritudinis oculis occurrentes noli negligere.
acquiras. Nostra rusticitas auara est de talibus: vestra
bilitas larga est de omnibus. Memor esto poetici præla-
gii.

Si nihil attuleris, ibi Homere foras.

Hoc de te, tuoque itinere prophetatum esse quis
bitat? si Christum SIBYLLA, eiusque labores, prædixit ven-
rum, cur non NASO HOMERVM, eiusque itinera præce-
nit? Paululum propter refectionem animi rhetorica
lepiditate.

Sed vt iterum ad seriem rugosâ fronte reuertar:
verè vnanimem deposcēs amicum, te custodem animi
secrans, vt consilium salutis animarum nostrarum, cum
fragiis sanctorum Apostolorum à DEO depreceris. Nos
nos ambos, vt recognosco quoque, necessitatis catena
stringit, & libero cursu voluntatis astra intrare non per-
tit: nec est qui compedes rumpere valeat, nisi qui infer-
ferrea claustra contriuit: qui est via, & veritas, & vita. Vt
pergentibus per illum: veritas, venientibus ad illum: vita
manentibus in illo.

Ioan. 1.4.

Quid habeo plus scribere? quia omnia necessaria nosti. iuxta opportunitatem portantis, semper dirige mihi literas, ut sciam de prosperitate tua, & itinere tuo, quando, vel quò venias miserante Domino.

*Prospera cuncta, precor, faciat tibi Christus, HOMERE,
Qui te conseruet semper, ybique. Vale.*

EPISTOLA XLVII.

Flaccus Albinus,

FLAVIO DAMOETÆ FILIO CHARISSIMO salutem.

HVAE congaudeo dilectioni, & præfatae fidei congratulor. quia semper ubiq; te fidelem inueni, & beneuolū erga me agnoui, sicut filium in patrem; nec aliter inueni, nisi ut voluntas tua semper meam subsequuta est voluntatem. Ideo tædium habet animus meus de absentia faciei tuæ: tamen in charitate cordis mei, te semper præsentem habeo, Dominumq; pro tua deprecor prosperitate, ut te mihi in gaudium, tibiq; in salutem longæuis conseruare dignetur temporibus.

Sed valde sollicitus sum de itinere profectiois in hostem. quia plurima solent in talibus euenire pericula rebus. Tamen qui iustitiam habet eundi, & pro Deo decertandi, fiduciam potest habere de auxilio illius, pro cuius amoretantum subire laborem non formidat. Tu verò iter tuum confessione confirmare, elemosynis roborare, orationibus seruorum DEI vndique munire memento: ut angelus Domini te inter omnia aduersa tueatur, & comitetur; quatenus cum securitate vadas, & cum pace reuertaris.

Ego quasi penè orbatus filiis remaneo domi. Damocerta Saxoniam, Homerus Italiam, Candidus Britanniam recessit:

N

cessit:

cessit: Martinus in vico apud sanctum Iodocum infirmus remansit. pro cuius sanitate, vt DEI deprecaris clementiam, obnixè flagito. De Mopso, qui apud S. Martinum cur audisti, infirmatus est, nihil audiui certum. nec te ante missos illius vidi. Sed pene tristitia totus absorptus in filia mea, quæ tres dies penè desperata fuit. sed modo donante diuina misericordia per preces seruatorum DEI, eleemosynarum largitatem, benè consolati sumus in qua quia benè recuperata est.

Ecce qualibus pater tuus agitatus est fluctibus. Tu charissime, cum tuæ reuerentiæ commilitonibus pro eo intercedere satage; quatenus spiritus consolationis hos animi motus tranquilla pace componere dignetur. DAVID dilectum suum, & vos omnes victores cum gaudio reducat in patriam. Aeternæ patriæ ciuem te faciat diuina clementia dilectissime fili.

EPISTOLA XLVIII.

Benedictio sancti Benedicti puero
Mauro

ALBINVS SALVTEM.

IBELLVM, quem me rogante scribere promissum rogo vt tua fiat promissio firma, & mea impletur lætitia. Multis haurientibus fons non siccatur vix: ita nec vestra minuitur sapiëntia, tametsi si noli inde hauriat indigentia. Noli spernere me rogantem, nec promittentem abnuere, sed veritas tua, fiat satietas mea. Dilige diligentem te, & da petenti, vt omnia. Quia mandat parenti placere. Valeas feliciter cum pueris tuis in poculo charitatis orantes pro me fratres saluta.

EPISTOLA XLIX.

Dilectissimo fratri Agino
Episcopo

ALBINVS SALVTEM.

RECORDETUR charitas vestra, quod præsentis collo-
quutione aliquas mihi Sanctorum RELIQUIAS di-
rigere promisisti, vt honorificetur Deus in illis, &
nostra protegatur vita cum illis, & vestra accumuletur
merces pro illis. Ecce adest gerulus fidelis; Filius equidem
meus ENGILPERTVS: per cuius manum mittere poteris,
quod vester animus nobis dirigere curauit.

Obsecro, vt veraciter perficias, quod hilariter promit-
tebas. si quid enim benignitas vestra huius religiosæ petiti-
onis peregerit, humilitas nostra gratissimè accipiet: vobis-
que, secundum temporis opportunitatem, & voluntatis
vestræ agnitionem remunerare non desistet: & vbiq; san-
ctorum patrocinia perferuntur, ibi quotidie orationes
pro vobis aguntur. Diuinate vbiq; comitetur benedictio
sanctissime pater.

EPISTOLA L.

Probatissimo amico Damocetæ

ALBINVS SALVTEM.

NIMIVM mihi longum videtur tempus, quod tuæ
dilectionis facièm non vidi, verba non audiui.
Et quantum ex præsentia tui gaudebat animus:
tantum in absentia contristatur. Quid faciet mens,
nisi lugeat, dum paucos habet amicos? Proh dolor:
sed illi semper absentes. tamen, quod valeo, faciat. ta-
men orans ante Dominum, tibi prospera semper illius
N 2 conce-

ALBINVS
SII
SIV
24

concedere clementiam deprecans, cuius dilectione tua
semper impleatur pectus.

Hæ sunt veræ diuitiæ, quæ nunquam decipiunt habentem, nec in ipsa morte amittuntur, sed plus abundant, dum cernitur, quod amatur. Inter temporalia, & æterna interest: aliquid plus diligitur, antequam habeatur: viciū scit autem cum aduenerit: Æternum autem ardentius diligitur adeptum, quàm desideratum. Ideo plus amemus æterna, quàm temporalia, vt in æternitate beatè & felicitate viuere mereamur. Valeto in secula.

EPISTOLA LI.

Fideli amico, & venerabili Angilberto
Primicerio.

HVMILIS LEVITA ALBINVS

salutem.

MEMOR condictæ inter nos amicitia, has literas tuis dirigere præsumsi, deprecans, vt benignè literarum portitorem literarum suscipere dignemini, peregrinationis illius viis Domnum Pipinum regem aduenire deprecamini. Regum verò merces in miserorum iuuamine, & maximè peregrinorum, sacra sancti Petri principis Apostolorum limina petentium, magna, apud dilectionem constat esse clementiam.

Insuper charissime frater, deuotissimè deflagito: vt dona dulcissima, & mihi multum necessaria, id est Sancto-
RELIQUIAS mihi vel aliquas transmittere curaueris. Hic enim datorem diligit **DEVS**. Qui te abundare faciat in omni bono, & inter Sanctorum gloriam constituat: quorum mihi reliquias tua beneuolentia dirigat. Floreas in virtutum coronis, sapientia decore, & sancta dilectione **DEVM**, & bona fide ad homines in æternum, EPI

2. Cor. 9.

EPISTOLA LII.

Omnibus in Christi charitate amicis.

HVMILIS LEVITA ALCVINVS

salutem.

MAGISTRE BICVNOVE iste presbyter NORBET nomine ad vestram perueniat presentiam, obsecro, vt benignè cum suscipere dignemini, in quocunq; negotio, vel necessitate opus habeat. Certissimè DEVM habeatis bonitatis vestræ remuneratorem: qui dicturus erit in die iudicij; Hospes eram, & collegistis me.

Et si mea quid paruitas potest, vobis gratiarum actiones, in quantalibet causa rependere studiosè, & fideliter facere curabo. Hunc vero, vel alios, pro Christi nomine peregrinantes in suam mansionem suscipientem illum, diuina in cœlesti habitatione suscipiat clementia. Valete viri fratres in Christo.

EPISTOLA LIII.

Venerando viro Ærico Duci,

ALBINVS MAGISTER SALVTEM.

SATI mihi sacræ lectionis intentio, & pia humilitatis conuersatio placet in vobis, & quando meæ paruitatis mansuinculam visitare non spreuistis. Vnde & gratias agimus vestræ benignitati; DEVMQVE diligentissimè pro vestra deprecamur sospitate; quatenus suæ fortitudinis dexteram contra aduersarios sancti sui nominis vetricem vbiq; faciat, & ab omni aduersitate diabolicæ fraudis, seu à cunctis inimicorum insidiis suæ magnæ pietatis potentia clementer custodiat: cuius sanctissimam voluntatè, in obseruatione præceptorum illius, quantū humanæ

N 3

possi-

CCCLXII
SII
SIV
24

possibile sit fragilitati, intensissimè efficiens, vt te in prosperis regere, & in aduersis protegere dignetur.

Plura tibi, vir venerande, de christiana pietatis obseruatione fortè scripsissem, si tibi doctor egregius, & celestis vitæ præceptor PAVLINVS meus prætor non esset de cuius corde emanat fons viuientis aquæ, & in vitam salutis æternam. Illum habeas tibi salutis æternæ conciliarium: nec alicubi tuæ conuersationis pes impingat: sed recto itinere currens, diuina donante gratia, ad perpetuas portas vitæ peruenire mereatur. Viue, & vale feliciter in æternum.

1622. 4.

EPISTOLA LIV.

Dilecto amico Magenharo comiti

HVMILIS LEVITA ALBINVS

salutem.

AVDI vos, vir venerande, nostræ paruitatis optatè se colloquia, & vt verè fateor, vestram valde desideravi præsentiam, vt dulci colloquutione vestra prudentiæ consolarem. sed quia rerum euentu hoc fieri non valuit, visum est mihi condignum, literis implere quod verbis non potui; & in eis in vos ostendere dilectionem, & vobis vtilia per chartam suadere, vt vester profectus, minus esset fructus: vt qui in sublimi dignitate positus es in terris, per opera iustitiæ & misericordiæ celestem tibi meritis honorem.

Cogita, quod transitoria sunt hæc omnia, quæ in hoc seculo habemus. Et quia necessarium est vnicuique hominum veniam sibi per temporalia benefacta promerere & gloriam. Quapropter vt ad perpetuam peruenias, Deo donante

donante, beatitudinem; nulla seculi delectatio, nulla carnalis concupiscentia impediatur: sed esto in iudiciis iustus; in operibus misericordiae pius; viduis, & orphanis quasi pater: defendas eos ab omni violentia.

Esto quoque Ecclesiae Christi, quasi frater, ut per orationes seruorum DEI, inter pericula hostium, fluminum, virarum, infirmitatum, diuina te protegat dextera, regat, atque conseruet semper, ubique. Fac, ut quotidie pauperes de pane tuo comedant. quia miserorum consolatio, tibi erit aeterna remuneratio.

Esto quoque in consiliis prouidus, sapiens in cogitationibus, modestus in sermone; Dominum semper habens praesentem: quatenus illius loquens veritatem, eius dignus efficiaris protectione. Corpus tuum in castitate, & animum in sobrietate conserua. Fidelis esto ad dominos, quos dedit tibi DEVS; ad amicos benignus; ad omnes homines aequus; & miseris largus. Debitoribus, vel in te peccantibus culpas ignosce, ut tibi ignoscat DEVS, si quid contra eius fecisti voluntatem.

Tuis quoque diligenter praecipere subiectis, ut iusti sint in iudiciis, misericordes in miseros, DEVM timentes, Ecclesiamque Christi honorantes; ut illorum bonitas tibi in mercedem computetur. saepe subiectorum peccata rectoribus implicantur, si minus diligenter eos admonent Praelati, quomodo facere debent: sicut eorum bona dominis profunt ad praemia, qui eos studiosè erudiunt, DEVM time- re, eiusque obedire praecipis.

Obsecro, ne me praesumptuosum arbitreris, haec tibi scribentem. Caritas Christi, & vestrae salutis amor, & vestrae bonitatis fiducia, haec monuit scribere; optans, vos & praesentem habere prosperitatem, & futuram promereri beatitudinem. Diuina vos gratia in omni bonitate florere faciat, vir dilectissime.

EPI-

CCCC
SII
umy am,
SIV
24

Charissimæ in Christo sorori.

Verè fateor, quod valde desideravi ad vos venire propter aliquas necessitates, quas vobiscum conferre volui. Sed me impediuit acerbitas febrium quæ me adhuc per vices fatigat. Quapropter citius a hibernale frigus REGI obuiam properare curabo.

Placet mihi valde labor vester in sanctæ DEI genetricis Ecclesiæ exaltatione, & librorum consideratione. Vnusquisque in his laboribus, quantum poterimus, vestram solertia adiuuare gaudemus. Et puer ille, secundum temporis opportunitatem vobis ferat auxilium. Vester verò profectus in Domino, mei animi est magna voluptas. Ideo, quod cepisti, perficere, DEI adiuuante misericordia, diligentemè studeas. Vnusquisque secundum suum laborem premium auditurus erit. Et, qui plus laborat, plus mercedem accipiet. Nunc tempus est operandi: veniet verò tempus remunerandi. Quales tunc esse optemus, tales nosmet ipsos nunc præparemus. Sipienti pauca sufficiunt. Sed sagacitatem animi vestri hæc omnia melius intellexisse quam me scripsisse; & operibus implere, quod vix verbis explicare valeo.

Vtinam citò adueniat tempus, vt tecum cordis mei conferam angustias, vt consoletur animus meus ex vestra pietatis perfectione. Plurimum mihi placet CRUX, quam vestra mihi benignitas direxit. Et credo vos æternam habere à DEO mercedem pro illius opere; & assiduas sancti LUCI intercessionem, & laudabiles gratiarum actiones ab eis qui ad illius patrocinia confugere solent.

Nunc soror alma vale, soror ô charissima nobis.

Et nunc, & semper, dulcis amica, vale.

Dilectissimæ in Christo sorori.

Prospera, donante DEO, his sanctissimis diebus habuimus solennia: & lætus fuit Dominus rex, & omne palatium in gaudio. Et ego frater vester magnum habui gaudium de prosperitate, & salutatione vestra, de gratissimo munere psalmodiæ, & missarum celebrationis, quod mihi magna charitate direxistis. Sed & eppam quam mihi aptissimam misistis, valde animo meo placet. Veniente verò ANGILBERTO, fortè aliquid certius vobis demandare habemus. Vos animum vestrum firmate in seruitio DEI, & in salute animæ vestræ viriliter domum ædificate vobis sempiternam in cœlis, vt paratam habeatis beatitudinem cum Christo, & Sanctis eius: quod plurimi verbis optant, sed rebus nõ perficiunt. Tu verò labora diebus, horis, momentis, vt abundanter habeas, quod feliciter diligas.

Credo te de orationibus EVÆ, sororis nostræ fideliter facere, sed ex mea petitione aliquid superadde. quia mihi fidelis fuit. Et vbi plus fides innotescit, quàm post mortem amicorum? Dic COLYMBÆ, vt memoriæ confirmet, quod accepit, donec veniat, qui superadiiciat. Beati, qui esuriunt, & sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Desiderium vestrum impleat, & cor charitate illuminet, qui venit mundum illuminare, & ignorantia tenebras de cordibus in eum expellere credentium. Vita, & salus Christo donante vos comitetur

in xuum.

○

EPI-

ANGILBERTO
SII
omni m.
SIV
24

Charissimæ in Christo filix Eugenix.

ALBINVS SALVTEM.

Dacet mihi, sæpius in paruis literis, non tamen
 tua officia salutationis tuæ dirigere germanitatis
 tuis ingerere cogitationib. admonitionis meæ
 promissionis salutiferas collationes: quatenus nobilissimum
 virginittatis decus, integro conseruare corpore
 neris, rememorans gloriosam castitatis mercedem. Et
 in cœlis per magna æterni regis palatia Agnum sequuntur
 quocunq; ierit. Quid hac gloria beatius, vel hac bea-
 tudine gloriosius? Vbi naturæ victor, omnium conditor
 creaturarum confociabitur.

Apo. 1. 4.

Nec labor quotidianus deterreat, quem spes tanta
 munerationis consolabitur. Paucorum labor dierum,
 ternis remunerabitur præmiis. Sic quoq; virginitas eie-
 mosynarum largitate fertilis: nec sibi caducas diuitiarum
 gazas auida congreget manu: sed larga mente, in mentibus
 sui distribuat sponsi. Geminis, charitatis scilicet, & ca-
 stitatis pennis, ad alta cœlorum regna transuolet. Nec
 go, carnis concupiscentiæ vinculis libera, auaritiæ laqueis
 constringatur: sed sui ipsius victrix, etiam seculi, igna-
 cupiditati non succumbat. Sed sibi misericordiæ opor-
 bus, quasi ramis virentibus, in arcem cœlestis Hierusalē
 viam sternat: vbi laudibus excepta angelicis, magni Imp-
 ratoris thalamum æterna inducatur læticia.

Vt hoc fieri valeat, vigilare debet huius inquisitor ma-
 garitæ, non inertix sopitus somno, dormire: imò sæpè
 oratione nocturnis, vel diurnis (horis) pulsare ianuas pe-
 petuæ ciuitatis. Et ianuas apertas inueniet, quas quilibet

ab hoc carnali carcere deductus nimium intrare cupiet: quòd antè summa diligentia præuiderit choros, obuiis suscipientes manibus animam, ad deducendum in cubiculum regis, æternis fruituram gaudiis. Perpetuumque laudis carmen decantabit, in præsentia sui sponsi dicens: Benedic anima mea Dominum: & omnia opera eius, in omni loco dominationis eius benedic anima mea Dominum. *Psalm. 102.* Viuas, valeas & floreas virgo nobilissima in Christo.

EPISTOLA LVIII.

Pauline

DVM feruentis Cancrì igneus sol sidus ascendit, & nimio, diurnoque calore arida tellus imbres expectat: sic tua, pater optime, in refrigerium magni amoris, sitiens in meo pectore voluntas, tuæ beatitudinis diu desiderabat literas: iterum, atque iterum per singula horarum momenta æstuans hoc reuoluebat elogium. Quando venient desiderati mei dulcissimi apices? quando videam signa salutis dilectissimi mei? Quando mihi Ausoniæ nobilitatis pagina optati prosperitatem ostendet amici? ut videam, si aliqua fœderatæ in Christo amicitia, in illius pectore maneat memoria: si Albini sui nomen stilo charitatis in cordis arcano reconditum habeat; sicut suauissimum PAVLINI patris nomen perpetua dilectione in corde filij æternis viget literis inscriptum.

Ecce venit, ecce venit paternæ pietatis pagina, quam diu desiderabam, omni melle palato meo dulcior, omni obryzo oculis honorabilior. Hanc lætus ambabus accipiebam manibus, & toto amplectebam pectore: suspensus, quid mihi de meo nuntiaret Paulino: solutisq; sigillis, audis

O 2. ocu-

Psal. 50.

oculorum obtutibus, per singulas lineas iter aperui, desiderabilemque optatæ salutis sospitatem patris agnoscens; in illis mox singulis literarum apicibus, oscula libabam: totaque me Domino Christo, in gratiarum effudi actiones, cens: Auditui meo dabis gaudium, & lætitiã, & exultabunt ossa humiliata.

Et quia antè humiliatus fui in tristitia, nunc exaltatus sum in lætitiã. Et si quid pleno charitatis modio superadi potuisset, cumularem utique primam dilectionis plenitudinem, noua abundantia lætitiæ. Nouit itaque, quicquid que mellifluo charitatis iaculo vulnera, omni fauo dulcora in corde accipiet, non me autumnali frigore. flaccet uerborum folia, in huius chartulæ exaggerare gremium: sed de uiuo veritatis fonte, ad irrigandos veræ flores dilectionis, hæc prona pectoris mei dextera haurire: quatenus mei magni amoris stillicidium tuis infunderem uisceribus.

Plurima mihi de sanctissimo tui cordis epithalamio, in rifluo nectare exundantia protulisti exempla, ut ueritas RISTOTELICVM illud in te uideam impleri prouerbia, qui acutissimas perihermeniarum scriptitans argumentationes, dicitur in mente calamum tinxisse.

Matth. 13.

Te uerò agnosco de æterno charitatis thesauro auenter noua proferre, & uetera, & in fide fraterni amoris nam tinxisse pietatis. Tuum uerò sanctissimum cor est repromissionis, sapientiæ melle manans, & suauissimi charitatis luce redundans, in qua uerus, & gloriosus Salomon, uirtutum gemmis templum pulchræ habitationis maiestatis construxit; non calce, flamma periturum, sed æterna pace permansurum. In quo sancta sanctorum summo, & uero Pontifici soli Christo peruia, non semel in æterno, sed semper in æternum. Ibi arca sapientiæ, & duorum

Hebr. 3

tabulæ testamentorum. Et hæc omnia Cherubin in multitudi-
tine tegunt scientiæ. Horum subter alas diuina popu-
lis oracula respondent, & flumina viuentis aquæ ad salutem
sitientibus salient æternam. Quò, qui sitiât, de aridis ter-
rarum ignorantia partibus veniat, & bibat. *Ioann. 4.*

Quid in tam affluenti tui cordis thesauro non inueni-
tur? cuius habitator ille agnoscitur esse, in quo sunt om-
nès thesauri sapientiæ, & scientiæ absconditi: qui habet
clauem Dauid; aperit, & nemo claudit; claudit, & nemo
aperit. Qui vel ad profectum aliorum perpetuæ linguam
eloquentiæ charitatis clauem aperit, & quæ vult in arcano pe-
ctoris tui thesauro clauem sapientiæ claudit. *Colos. 2. Apoc. 3.*

Hæc sanctissima somniantis Iacob scala, per quam cœ-
li secreta septenis spiritalium charismatum gradibus piâ
penetrare solet intelligentiâ: & iterum, ad ædificationem
subiecti sibi populi fraterni amoris passibus descendit; vt
fiat doctor Ecclesiasticus diuinæ contemplationis cum
Maria compos, & iterum cum Martha Dominicæ mensa
conuiuia sedulæ administrationis sollicitus. *Gen. 28. Luc. 10. Ioan. 12.*

His duabus alis Sanctorum animæ cum magna meri-
torum gloria ad cœlestis regni beatitudinem quotidie fe-
runtur. His etiam seculi huius procellosos gurgites trans-
eunt nauigio, & ad portum perpetuæ quietis cum virtutum
mercimoniis peruenient.

Sed vereor, quod sine maximo cordis dolore non di-
co, me vltius in hac vita tuæ beatitudinis faciem non vi-
surum. quia in via diuisionis iter agimus laboriosum, & per
vallem lacrymabilem ad incertum properamus finem; &
citò fragilis caro, vnde sumpta est, reuertetur: & omnis
decor illius vrente percussa vento flaccescet, & ibit homo
in *Psalm. 103. Iob. 27.*

in domum æternitatis suæ. Et circa eum stabunt in domo plangentes; & spiritus reuertetur ad Dominum, qui dicit illi.

Vbi tunc illecebræ carnalium delectationum? vbi vidualis pompæ superba ambitio? Nonne hæc omnia vultu fumus ventosis procellarum in aërem dispersus gustibus euanescent? Et quantò plus quislibet hæc vana delectabilia amabit in mundo, tantò magis ea, æterno presentatus iudici odio habuerit. Beatus, qui necessitate vertit in voluntatem; & ea, Christi amore compunctus voluntariè amiserit, quæ debita cogente morte amissurus erit.

Hæc, meæ miseriam memor, lacrymosis dictavi querulis; non vt te, quod opus non est, ex meis corrigeres dictis; sed vt mecum me ex meis plangeres iniquitatibus; & presentem in regione longinqua omni in immundicie peccatis, tuis, ô sanctissime adiutor, precibus subleuares, & paternæ pietatis epulas diu periclitantem reduceres.

Adhæsit itaque oculo cordis mei puluis cogitationum iniquarum: vt summum beatitudinis bonum nec videre nec amare perfectè valeat. Si viderem, vtique amarem; sed à te, qui spiritum ab eo consolationis accepisti, qui vult omnes homines saluos fieri, assiduæ orationis suffragia flagito: quatenus æternæ pietatis medicus collirio suæ misericordiæ inungat oculum; iniquis obæcatum cupiditatibus: vt verum perpetuæ bonitatis lumen videre valeat, & amare, quod videat.

Memento mitissimam Samaritani mentem, qui vulneratum, omniq; præsidio destitutum, oleo & vino fouebat, pietatis fascia ligauit, leuauit in iumentum, duxit in stabulum; duos pro eo dedit denarios, vt curaretur. Quid hæc pietate mitius, quid hoc exemplo salubrius? Ecce cre-

Luc. 15.

2. Tim. 2.

Luc. 10.

ator omnium in precium se ipsum tradidit hominum, vt eos liberaret, quos creauit. Fateor me vnum ex illis, quos redemit. sed dum alienæ auidus pulcritudinis Chananitidas ex paterno tabernaculo perrexi videre, lupi me vesperini inuenerunt, rapuerunt, lacerauerunt, vulneratum dereliquerunt. Tandem aliquando diuina præueniente gratia, in memet reuersus, dixi: Surgam, & ibo ad patrem Luc. 15. meum, teque, mitissime pastor, in hoc iter, sicut prædixi, ductorem te posco.

Potuit igitur idem Lazari soluere vincula, qui eum de Ioan. 11. monumento prodire iussit. sed vt potestatem soluendi, sanctos habere doctores demonstraret, circumstantibus dixit: Soluite eum, & finite abire. Tu vero, egregie pastor, solve, subente DEO, mortiferas mihi peccatorum catenas, vt liber, vitæq; redditus, & inter conuiuas Domini Christi in æternæ beatitudinis epulis recumbere merear.

EPISTOLA LIX.

Venerando viro Paulino † patriarchæ

† Aquileiensi.

ALBINVS SALVTEM.

ACCEPTIS sapientiæ vestræ apicibus, & charitatis muneribus per hunc, huius præsentis chartulæ gerulum, valdè gauisus, cognoscens prosperitatem vestram, & memoriam nostri, quam semper paterna pietate vt habeas in orationibus sacris supplex obsecro: memor semper benignæ deuotionis, quam Iob habuit in Iob. 1. filios suos. Salus filij, merces est patris: & laus genitoris, Prouerb. 10. filius sapiens.

Præ.

VEGAN
SII
SIV
24

Præfens verò portitor literarum, vestro auxilio, & p
 trocinio nostræ sit commendatus petitioni. Ipse viuo of
 cio linguæ, nostras, vel suas vobis ostendet necessitate
 Maiorem nostræ salutationis seriem ENGILBERTVS filius
 communis noster R O M A M iturus, volente D E O, vobis
 dirigit: sed nulla chartula sufficit charitatis effari dulcedi
 nem: quam pleno ore anima mea de tuo hauserat pedem
 Testis est veritatis ille spiritus, per quem charitas diffusit
 in cordibus nostris.

Rom. 5.

*Viuido felix, felix, pater optime, viue,
 Atq; memor nati semper, vbique, Vale.*

EPISTOLA LX.

Domino in Domino dominorum dilectis
 simo, & pio patri Paulino Patriarchæ
 salutem.

VIDEOR aliquod me refrigerium habere animi me
 vt flamma charitatis in corde abscondita aliquando
 fortasse scintillam elicere valeat: ne totum torp
 scat, quod intus ignescit, dum opportunum mihi tempus
 aliquid tuæ scribere charitati, occurrit.

Quid? Cum beatitudinis vestræ literas omni fauore
 ciores intueri mereor, nonne videor mihi inter varios
 radii flores totus conuersari, & auida desiderij mei dex
 ra spiritales exinde carpere fructus? Quantò magis cum
 sacratissimæ fidei vestræ libellum recensui, catholicæ pi
 etatis puritate ornatum, eloquentiæ venustate iocundissi
 mum, sensuum veritate firmissimum: totius animi mei ha
 benas in lætitiâ laxavi. Vbi de vno lucidissimo, & salu
 berrimo paradisi fonte, quatuor virtutum flumina, non so
 lum Ausoniæ fertilitatis prata, sed totius ecclesiasticæ læt
 tudinis

rudinis rura irrigare conspexi. Vbi & auriuomos spiritalium sensuum gurgites gemmis scholasticae urbanitatis abundare intellexi. Quamplurimis verò profuturum, & pernecessariū fecisti opus, in Catholicae fidei taxatione, quod diu optaui, & saepius Domino REGI suasi, vt Symbolum Catholicae fidei planissimis sensibus, & sermonibus luculentissimis in vnam congereretur chartulam, & per singulas Episcopaliū regiminum parochias omnibus daretur presbyteris legendum memoriaeque commendandum. quatenus licet lingua diuersa loqueretur, vna tamen fides vbique resonaret.

Ecce, quod mea optaui humilitas, vestra impleuit sublimitas. Habet apud salutis nostrae auctorem, perpetuam scilicet & huius bonae voluntatis mercedem, & huius perfecti operis apud homines laudem. Semper feruentissima charitas vestra castra perpetui regis vndique inuictissimis fidei clypeis munit: ne, antiqui hostis versutia, aliqua ex parte aditum suae nequitiae inuenire valeat. Et si ille mille habet artes nocendi, multò magis nobis necesse est, mille habere artes defendendi: credentes in eum, qui ait: *Ioan. 16.* Confidite, ego vici mundum. Cuius pietas nobis prauidebat agonis tempus transitorium: & remunerationis esse perpetuum. Ille, prior calcavit caput leonis, & draconis: nobisque dedit potestatem calcandi super serpentes, & scorpiones; & omnes haereticas prauitates, quae sunt portae inferi, superandi. *Luc. 10.*

Tu verò, vir DEI Apostolice, hac armatus potestate, viriliter pugna, fortiter vince, vt feliciter regnes cum Christo. Heu pro dolor, multi solent desuper cõtextam Christi tunicam haereticis scindere vnguibus, & in pace Ecclesiae facere, quod milites in passione Christi non ausi sunt

P facere.

CCCC
SII
CCCC
SIV
24

facere. Quapropter venerande pater, & doctissime atque
 ta, & dulcissime doctor, sumus semper in castris Christianis
 manipulares, & in vna acie, sub vexillo S. CRUCIS con-
 di consilio, & virtute præliantes, vt suos aduersarios per
 vincat, qui vinci non potest.

Nunc iterum antiquus serpens de dumis Hispani-
 ris, & de speluncis venenatæ perfidiæ contritū non Hæ-
 tea, sed Euāgelica claua caput releuare conatur, & pri-
 nequitia poculis, nouæ maledictionis toxica immisce-
 sed & frigidissimus Aquilo ventus alio de latere, solida
 clesia impellēs parietem, sacri baptismatis, catholicæ
 sœtudinis, regulam immutare nitens: & sub inuocatio-
 sanctæ Trinitatis, vnam asserentes mersionem fieri debet
 triduanamq; nostri Saluatoris sepulturam in baptismo in-
 tari negligentes: cū Apostolus diceret: Consepulti estis
 estis cum Christo in baptismo.

Rom. 6.
 Colof. 2.

Alij verò trinam volentes facere mersionem, & in
 quaque mersione inuocationem sanctæ Trinitatis: ac
 hoc totas tres personas nominare studentes, dum ipsa
 tas præciperet: Ite, docete omnes gentes, baptizantes
 in nomine patris, & filij & spiritus sancti. Quid opus est
 tiò replicare, quod semel dictum sufficit.

Matth. 28.

Est quoque in quibusdam clancula dubitatio, an
 mæ sanctorum Apostolorum, & Martyrum, aliorumq; pe-
 fectorum ante diem iudicij, in cœleste recipiatur regnum.
 His & huiuscemodi spiculis, de pharetris (vt æstimol)
 emtis perfidiæ, vnitatem sanctæ & catholicæ Ecclesie,
 veritatem vniuersalis fidei aliqui vulnerare nitentes, etiam
 & spurcissimis errorum sœcibus limpidissima Ecclesiastica

fidei pocula inficiunt: & nuptiale vinum, quod Christus ex aqua virgini Matri, Ecclesie scilicet sancte salubriter potanda conuertit, iterum in aquas stultitie conuerti conantur. *Ioan. 2.*

Sed tuum est, o pastor electe gregis, & custos portarum ciuitatis DEI, qui clauem scientie potente dextera tenes, & vt lapides limpidissimos laua recondis, blasphemantes exercitum DEI viuentis Philistæos in superbissimo Goliath vno veritatis ictu totos contere. *1. Reg. 17.* Nostrum *Exod. 17.* est eleuare cum Moyse manus in caelum, humilitatis precibus te adiuuare, & spectare cum Dauid in munitissima ciuitatis..... donec speculator ex alto culminis fastigio clamitans, nobis tuam annuntiet victoriam. *2. Reg. 18.*

Ad te omnium aspiciunt oculi aliquid de tuo affluentissimo eloquio caeleste desiderantes audire: & feruentissimo sapientie sole, frigidissimos grandinum lapides, qui culmina sapientissimi Salomonis ferire non metuunt, per te citius resolui expectantes. Tu vero lucerna ardens, & lucens; nos in tua luce exultare gaudemus, vt te lucente, & ducente ad lumen, quod illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, eiusdem aeternae lucis gratia adiuuante, peruenire mercamur. *Ioan. 1.*

VEGAN
SII
SIV
24

Dilectissimo patri, & pio Pontifici Paulino
patriarchæ.

*ALBINVS VESTRÆ FILIVS DILECTI-
onis perpetuæ in Christo prosperitatis
salutem.*

SI quotidie tuæ beatitudinis præsentia vterer, non
quam tunc mellifluo ex ore tuo dulcedine satiarer,
sed quantum auida mens ex fonte vitalis vnderet
beret, tantum sitis addita cresceret. At nunc tanta lon-
rum spatia vicariæ colloquutionis familiaritatem diuidunt
vt vix pergētis chartulæ gerulus inueniatur. Et in angusti-
pectoris antro charitatis olla feruescit; nec habet, quod
gorem sui splendoris ostendat, cui coctas charitatis epulas
apponat: & quodammodo abundantia suauitatis veritas
in esuriam amaritudinis. In pampinis vitis florescit, sed cul-
tor huius vineæ infructuosæ vuis non te pascit. Agricola
niones eruit de gloria, sed aurum in opus coronæ defecit.
Nouit, qui mecum talia patrum, quid hæc significare vo-
lunt paradigmata..... Fortè & harum lector literaturæ
ralem se memorat, qualem me agnoscit in illis, & maxime
tu, pater sancte, de cuius corde fons vitæ emanat, charitas
& flumina de ventre eius fluent aquæ viuæ. Et qui hæc
consolationem spei nostræ promisit, tui est inhabitator pro-
prietoris, qui est virtus, sapientia DEI; in cuius potentia,
gratia mirabiliter de Auarorum genere triumphatum est
quorum missi ad domnum Regem directi subiectionem
pacificam, & Christianitatis fidem promittentes. Et
hoc, diuina eos præueniente gratia, verum est; quis se-
uorum DEI tam pio, & laudabili labori subtrahere debet

Ioan. 7.

vt diaboli diruatur sæuitia, & Christi Domini crescat feruitium?

Sed quàm plurimorum in te, pater optime, oculi respiciunt, quid vestra veneranda sanctitas facere velit. Quia & vicinitas locorum tibi competit, & sapientiæ decus superpetit, & auctoritatis excellentia tibi appetit, & cuncta conueniunt, quæ tali operi necessaria esse videntur. Ideo meæ paruitatis curiositas propterea huius sanctæ rei desiderat veritatem, & tuæ consiliū deposcit prudentiæ, vel quid exinde agere tam bona voluntas deliberatum habeat, agnoscere flagitat. Opus enim arduum est, sed ipsa attestante veritate: Omnia scimus esse possibile credenti. Et qui de persecutore fecit prædicatorem, & de stercore eriget pauperem, vt sedeat cum principibus. Ipse potest de arida cordis mei caute riuulos viui fontis & in vitam salientis, producere, æternam: quãtò magis de vestro pectore abundantissimo flumina Gehonica fluentia per totam Nilorici raris latitudinem ad fecundandos diuersi generis flores, diffundere valet.

Audiat, obsecro, per te, vnanimis tuæ charitatis filius, quid paterna præuideat agendum prudentia. Certissimum itaque consilium salutis per os illius sperari debet, cuius pectoris septiformis consilij inhabitator dignoscitur.

Binas vestræ paternitati paulò ante direxi chartulas. Vnam per sanctum Episcopum HISTRIENSEM; aliam, per virum venerabilem ÆRICVM Ducem, & veluti vestigalia aliqua vestræ beatitudinis exhortationum: ne sprete charitas aliquid rugosa fronte, vel queruloso calamo exarare incipiat. Nequaquam in augmentum tristitiæ meæ diutiustaceas: sed spiritum consolationis tibi à DEO datum, frequenter mihi apices facere almitatis vestræ

P 3 conso-

Marc. 9.
1. Tim. 1.
Psalm. 112.

MCCLXV
SII
omg. 112,
SIV
24

consolationis non graueris: vt tuis bonis exhortationibus
& sanctis orationibus adiutus, ad supplementum mercedis
tibi perpetuæ, diuina auxiliante misericordia, vitæ æternæ
tecum particeps esse merear.

*Floreat in vestro diuinis pectore donis
Semper in æternum Sophia, sancte pater:
Et mihi conseruet Christi dextra omnipotentis
Incolumem, meritis augeat ætheris.
Donec suscipiat felix te porta polorum
Qua memor esto semper in ore mei.*

EPISTOLA LXII.

Domino patri Paulino.

ALBINVS SALVTEM.

HX eo sciri potest quanta mihi esset auiditas loqui
di tecum, si facultatem confabulationis iniqua
rarum longinquitas non prohiberet: dum in vni
dexteram portitoris, propter causas superuenientes, tuis
simul posui indiculos. Vnum sollicitudinis meæ. Alterum
munusculi mei. Tertium, pro filia mea LIVTGARDE
mina religiosa, ac Deo deuota. Nam illa sanctitati tuæ dicitur
direxit armillas auri obryzi, pensantes xxiv. denarios
nūs, de noua moneta regis, quàm libram plenam, vt orare
pro eâ cum sacerdotibus tuis: quatenus diuina clementia
dies suos disposuisset in salutem animæ suæ, & sanctæ
exaltationem Ecclesiæ. Ego de tua indubius fide, suasi, vt
faceret. Tu verò pater sancte, mei, & illius me-
mor vbique in CHRISTI charitate
valeto.

EPISTOLA LXIII.

Paulino sanctissimo patriarchæ,
 HUMILIS LEVITA ALCVINVS
 salutem.

Absentia corporis non oportet dilectionem diu-
 dere. Quia amicitia, quæ deseritur potest, nunquam
 vera fuit. Ex quo te sciebam, dulcissime amice,
 semper amabam: & pepigit cor meum fœdus amicitia: cor-
 di tuo. Et si nomen Paulini mei, non in cetera, quæ deleri po-
 test, scripsi.

Ne quæso obliuiscaris in tuis sanctis orationibus no-
 men amici tui Albini: sed in aliquo memoria: gazophyla-
 cio reconde illud, & profer eo tempore oportuno, quo pa-
 nem & vinum in substantiam corporis, & sanguinis Christi
 consecraueris. Diu dilectionis tuæ expectaui promissa,
 hoc est, viuifica crucis, vel aliarum reliquiarum patroci-
 nia. Noli me, obsecro, tanto fraudare munere: nec te ve-
 ritatis Nolo longinquitatem viæ causeris. Caritas
 pennas ad volandum inueniet: nec flumina obruent illam.
 Sufficiunt alæ fidei in palatio regis, quibus nec voluntas de-
 est in accipiendo, nec fides in reddendo. si quid nostra pe-
 titio apud vos valeat, & tua semper apud DEVM valeat pe-
 titio, qui te in tam sublimi statuit gradu, vbi eiusdem DEI
 Domini nostri IESU Christi effectus

Vide quàm sublime est hoc nomen. Contende meritis
 esse, quod nomine vocaris. Clama, ne cesses, exalta, quasi
 tuba, vocē tuam. sit guttur tuum tuba DEL, prædica impor-
 tunè, oportunè. Tu, gallus in prædicatione succinctus in
 castitate: tu aries in veritate fortissim⁹, cui nullus regū resi-
 stere poterit. Tu, lucerna super candelabrum in domo DEI.
 Tu lingua cœlū claudit, & aperit. Aperit primū per prædi-
 cationis deuotionem.

Ad

Esaï. 58.

2. Tim. 4.
Prouerb. 30.

Luc. 8.

Apoc. 3.

ALC
 SII
 um, im,
 SIV
 24

*Matth. 9.
Luc. 5.*

Ad exemplum Christi recurre: qui per ciuitates, & stellas, vicos, villas euangelizando iter agebat: etiam & ad domos publicanorum, vel peccatorum, propter occasionem prædicationis, non abhorruit intrare. Spes præmij solatio fit laboris. Quid facio insipiens ego contra philosophum cum prouerbium, ligna in syluam ferens, stillicidiis flumina irrigans: Modulum meum extuli figuræ. Obsecro eius amorem, qui duo minuta viduæ donis diuitum præferibat. Charitas omnia suffert; in qua, qui manet, in Deo manet, quia DEVS charitas est.

*Marci 12.
1. Cor. 13.
1. Ioan. 4.*

EPISTOLA LXIV.

Charissimo filio quem serò genui, & cito dimisi.

NEc bene ab lactatus raptus est ab vberibus matris: nimis, quàm nouerca, tenera, de paterno gremio, per libidinum vortices, caro rapuit. Heu proh dolor, quid faciam, nisi plangam pereuntem? Si facilius calidis lacrymarum fomentis resuscitari possit.

Genes. 19.

Væ carni, quæ non timet sulphureos quinque vibrantes ignes, vel pœnæ infernalium tormentorum flamas. Surge te ipsum, obsecro, huius timoris catenis; & tenta, quomodo vel vnâ ardoris scintillam sufferre possis: & cogita, quid sit, si totum corpus æterno crucietur incendio. Respice tandem, & noli consentire ei, qui tibi talia parat incendia: sed magis castiga te ipsum; & paternis acquiesce obsecrationibus: & Dei oculis te semper præsentem cognosce, & ante sanctorum angelorum aspectus.

Erubescere in conspectu illorum facere, quæ horrescit in conspectu cuiuslibet hominis perpetrare. Scio, quod iudicium credis omnibus esse futurum: & te credis in terra

los esse, qui talia egerunt, qualia tibi quotidie diabolus suadet. Ecce heri fecisti voluntatem carnis tuæ; hodie vadis in incendium ignis æterni.

EPISTOLA LXV.

Dilecto amico salutem.

PLACVIT caniciem vestram parua salutationis chartula appellare: sed non paruo charitatis officio: vt sciatis, licet longè positum, vestri tamen habere memoriam, & familiaritatis non obliuisci, quam præsentis suauissima dilectione & consolatione nos inter habuimus, firmam semper inter nos permanere in Christo charitatem: nec quolibet vento falsiloquij destrui; sed solida firmitate inter omnes huius seculi aduersitates immobilem semper consistere. Nostri memor in orationibus tuis semper valet, frater charissime.

EPISTOLA LXVI.

Optimo Theophilo bis bini Euangelicæ veritatis discipuli, & sanctarum quadrigæ virtutum, fidelium quadriga amicorum plena charitatis naue trans alpinas aquas dirigit salutem.

ACCEPIMVS dignitatis vestræ chartam, verè, vt agnouimus, charitatis floribus depictam, ac mellifluis spiritualis iocunditatis sapore refertam. Vnde & nos discipuli sanctitatis vestræ in abundantia rorifluis nectaris, quod ex eius gremio pleniter hausimus, refecti, satiati, valde lætati sumus: agnoscentes cœlestem charitatis thesaurum vestro sufficienter recondi in pectore: & affluen-

Q

REGANJ
SII
omg omg
SIV
24

fluentem inde per lata terrarum spatia, flumina salutiferæ doctrinæ emanare, & arida iustitiæ fonte sitientium con-
irrigare: non septigeno Niliaci fluminis gurgite, sed septiformi sancti Spiritus inundantia viuentis aquæ fluente, in-
tam salientia sempiternam: vnde & lucidissima Apostolica
fidei pocula nobis propinare larga pietate studuisti: cum
omni charitatis aueritate accepimus, & cum magis
gratiarum actione potauimus.

Nec vnus paruissimi, & variis motibus vibrantis in-
le spurcitiæ atomi offendimus in eis, sed crySTALLINA pu-
tate micantia, ita vt superni solis radius, nostri cordis
chinos mirabiliter illuminauerit.

Hæc considerauius diligentius, & desiderauimus
dentiùs; legimus sæpiùs, & elegimus semper: & lætifi-
cauimus Dominum, qui solita pietate tale lumen nobis
concessit laboribus. Quapropter intentiùs precamur,
ceat lux tibi à Deo datæ sapientiæ, ex corde charitatis
per os veritatis tuæ; vt omnis auditor ædificetur, & solus
omnium dator bonorum glorificetur in te, & per te.

Sæpiùs ad nos currat charta exhortationis tuæ: nec
am alpinum frigus, vel viarum asperitas, vel exundatio
minum vllatenus impediatur. Charitas omnia superat,
qua dulcisonum decantauit psalta: Aquæ multæ non
tuerunt extinguere charitatem, nec flumina obruent
lam. Ex abundantia cordis dictando scribat, vt nos ex
ludentia legendi ædificemur.

In calce verò chartulæ huius obsecramus, quod in
pite optamus, quatenus nostræ nauigium vitæ, sanctitatis
vestræ orationibus gubernare digneris. Nam procellarum
secularium negotiorum tempestas huc illucq; nos agit
falsa nos tranquillitate in salo profundissimæ voraginis
mergere quærens. Sed pius omnium gubernator, & be-
man

Cant. 8.

manæ semper amator salutis, tuis, pater venerande, exoratus lacrymis, nos, licet indignos, huius fluctuagi pericula maris euadere faciat: & ad perpetuæ stabilitatis stationem prospero cursu plenis mercedibus peruenire concedat.

*Dextera te Christi semper defendat vbiq,
Protegat, atq, regat, felix tu viue, valeto.*

EPISTOLA LXVII.

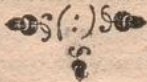
Literæ commendatitiæ ad amicos.

Fraternæ dilectionis amicis per diuersas nominum dignitates,

*ALBINVS CONSERVVS IN CHRISTO
vester salutem.*

HIC ET terrarum longinquitas diuersas Christianorum faciat habitationes: tamen sanctæ charitatis societas, sub vno pastore Christo, vnum eos facit esse gregem. In cuius fiducia, vestræ pietati per precatorias nostræ paruitatis literas, hunc missum nomine, illi diligentissimè commendo: vt dilectionis vestræ iuuamine suffultus, faciliùs sanctæ peregrinationis viam peragat, & vestræ bonitatis merces ante oculos omnipotentis Deitæ augetur. Qui est via, vita, & veritas, vobis viam vestræ salutis ostendere, & requiem æternæ gloriæ tribuere, & beatissimam vitam concedere dignetur.

Ioan. 14.

L. D. & B. MARIÆ S. Virg.

Q. 2

ED.